

خراب معبدلر

خالده ادیب

خراب معبدلر

حکایه

ایکنجی طبعی

ناشری

اقبال کتبخانه‌سی صاحبی

حسین

۱۳۴۲ - ۱۹۲٤

[اورخانیه مطبعه‌سی]

خالده أديب

خراب معبدلر

ایکنجی طبعی

ناشری

اقبال کتبخانه‌سی صاحبی

حسین

١٩٢٤ — ١٣٤٢

[اورخانیه مطبعه‌سی]

خراب معبدلر

چوجوقلق معبدمز ! سحابه‌لرله مزین مائی قبه‌سی ، روحمزك بوتون تضرعلرینه تیتره‌یه‌رك ، پیریلدایارق آشنا چیقان ییلدیزدن قندیللری، الم وامیدلریمزی قانادلرنده طاشیان، عوالمه نیتنی سویلمیه‌رك بوسلقلری بی‌آرام طولاشان روزکارلری، نهایتسز یشیل اورمانلردن دیرکلری ، انکین دکیزلرك چاغیلتیسندن آهنکدار الهیلری اولان معبد ! چوجوقلق معبدمز !

بوتون چیچکلر، بوتون آغاجلر، بوتون قایالرله قونوشدیغمز زمان، بوتون بوجکلر، بوتون قوشلرله برابر طاپیندیغمز مقدس یر!

سنك بلیغ ، سنك بوتون تحولات روحیه‌مزه مقابله ایدن بر لسانك واردی. هیچ بر معبد طاوانی سنككی قدر براق، مائی دكل؛ هیچ بری بوقدر آهنك مطلق ایله، زمینی اوزرنده رنكلری اوقدر شعشعه ، او قدر نزاكتله تجلی ایتدیرمز . هیچ بر معبد سنك قدر واضح، سنك قدر عظمت وقدرتله غضب الهی‌یی رنكلرك الك مظلمی،

سسلرك اك مدهشی ایله افاده ایتمز. هانكی معبدك دیوارلری آراسنده معبودك وارلغنی بویله ضیادار، مدبدب برعالمده ینه وارلغمزك ذراتنده چیرپینان، غلیان ایدن لذت حیات ایله حس ایتدك!

کیجه متبسم، ساکت قندیللریکك سایه‌سنده، یورغون کائناتی دیکلندیرن نیم مظلم، مبهم ضیالرکله اویودیغمز، کوندوز فضایی ایصیتارق، تنویر ایده‌رك بزی دراغوش ایتمکه کلن نورلو پرتولرکله اویاندیغمز زمان دائما دعا ایدردك؛ نیچین و کیمه اولدیغنی بیلمه‌دن ساده حس حیاتمزله، هر اوفاق حرکتمزله طاپینیردق. بوقدر صمیمی، بوقدر شدید برپاشاییش، یالکز یاشامق حظ طبیعیسی ایچون یاشاییش، پرستشك، ایلك شکلی دکلمی؟ بوندن دها طوغرو برطبیعت پرستی اولا بیلیرمی؟

بو کوزل معبدك اورتاسنده یکی اویانان حس حیاتله بوتون وارلغمزی تهزیز ایدن بدایعی روحمز ایچه‌رك غیر اختیاری بربیهوشی ایچنده أکیلیر، سجده ایدردی.

ایلك معبدم! چوجوقلق معبدمز! قاچ سنه سنك قبه‌ك آلتنده دیز چوکدم؛ قاچ سنه سکا طاپیندم. دها صوکرالری اوته‌کی معابدم برر برر باشمه ییقیلدیغی واونلرك انقاضی آلتندن ابدی بر احتیاج هیچی حس ایتدیرن روحمده او ایصسزلق، قلبمده او کسل وفتور ایله چیقدیغم زمان دائما سنك قندیللریکك دیکلندیریجی ایشیقلرینه التجا ایده‌ردم.

فقط سن ده اوته‌کیلر قدر جانسز وصامت اولدك. قندیللرك روحمه آشنا دکل. کوکلریکك آرادیغم اه ایله ارتباطی یوق. روزکارلریکك

ترانه‌سی دكل ، عجز مزله أكله‌نن ، قولوبه‌لری ییقان ، سایه‌دار آغاچلری ده‌ویره‌ن كور بر قدرت ! صولریكڭ موسیقیسی الٰهی دكل، معبودینی آیارایان یتیم انسانیتك آوازهٔ یأسی ، آرتق صیغیناجق یری اولمایان بشرك عكس صداسی ! سن‌ده خراب اول! قندیللرك سونسون ، اورمانلرك یانسین ، ده‌كیزلرك قوروسون ، روزكارلرك ساكت اولسون، مزهر ، معطر كوشه‌لرك قیزغین چوللر كبی بیابان اولسون، سن‌ده قاراڭلق، ویران برعالم اول! ایلك معبدملك خرابه‌سی!

. . . .

صاریشین ، قومرال ، اسمر عشق خیاللری ! هپمزك یاپدیغمز فانی معبدلر !

او نه مزهر ، ضیادار ، معطر بر معبد ایدی. او ناصل شفاف، بلور قبه‌سندن بوتون یلدیزلری ، بوتون رنكلری كوزللشدیره‌رك عكس ایتدیریردی . او بلور دیركلرنده عكس صدا یاپان زمزمه‌لر خیالك یاراتدیغی ابدیاً بربرینی سه‌ون قلبلرك ترانه‌سی ایدی. او معبد باشلری چیچكلی، دوداقلری متبسم ، روحلری الك صاف بر عشقك وجدیله طاپینان كنجلر ایله طولو ایدی . دائما محرابده ، قوللری آچیق ، بیاض دوواغی آلتنده سنه‌لر كچدكجه چهره‌سی صولان ، كوزلرینه حزن یرله‌شن كنج قیزی كوروردم . . . هیچ بر وقت كلیه‌جك اولان روحنك أشنی بكله‌ین بدلا قیز !

اونك أشنی معبدك قاپیسنده چامورلره كومولو براقدم . بلور تصور ایتدیكی جام قیریقلرینی باشنه ییقدم . بر دها كورمه‌مك ایچین

الك سياه ، الك قالين بر اورتو ايله خرابه‌سنی اورتدم.

الك بيهوده، الك كولونج ، الك يالانجی اولان معبد، عشق معبدی.
بربرینی دعوت ایدن ایكی كنج كوزلردن مطلقا برينك قعرنده خيانت
كورورم . بربرینی صيقان ايكی صيجاق الك بری مطلقا اوته كنی
آلچالتير ، سوروكلر.

چوجوقلق، دين وعشق ايله آرامده بويله ييقيق ويرانه‌لر براقارق
دائما ايلری ديه، سودكلريمی آرقاده براقارق، افكارك، احتساساتك
يابانجی افقلرينه طوغرو بوقدر مدهش بر سرعتله بنی آتان بو حيات
يولنده الك چوق مراق ايتديكم باشقالرينك معبدلرينك قاپيسنك
آرالقندن باقمق! فقط باقه باقه الك قالين پرده‌لری كچن كوزلرم هر يرده،
بوتون قلبلرده معبد خرابه‌لرندن باشقا برشی كورميور . حكمانك
يتيشه‌مدكلری علوم، شعرانك افاده ايده‌مدكلری ، بسته‌كارلرك ترجمه
ايده‌مدكلری آلام بشريه دوستلق، عشق، دين، افكار، بوتون تجليات
بشر نهايت خراب اولان برر معبددر. دماغ وقلب خرابه‌لری!

بورغاز ؛ ٢٩ مايس ، ١٣٢٤

روح منحجر

تقسیم باغچه‌سنك قارشیسنده، تعلیمخانه دیوارینه آرقه‌سنی دایامش، اللرینی آرابه كورولتولرینه، انسان آلایلرینك قیمیلدانیشنه طوغرو دائما اوزاتیر. اللرینك اوجندن اوته‌سنه باقابیلمك ایچین جسارتدن فضله برشی لازمدر. عجیب بر صاری ایله مستكره مختلف قیرمزی ات ییغینلرندن مركب آغزسز، بورونسز بر انسان چهره‌سی، یاخود بر روح ماسكه‌سی! صوكرا بو ییغینلرك اورتاسنده قوجامان، یووارلاق سیاه، سونمش بر كوز وار.

ادامهٔ حیات ایچین ظلمتلرك آراسندن كندینه یاقلاشان خیشیلتیلره طوغرو اوزانان بو انسان اللرنده اویله آجیتیجی، مدهش بر معنای هیچی، اویله یامان بر استهزای قدر وار كه بلا اختیار هر زمان باشمی چویریر، باقارم؛ فقط هر دفعه‌سنده بن ده باشقه‌لری كبی استكراه ایله قاریشیق مبهم بر قورقو ایله ایلریلرم.

كونشك آچیق تو آلتلر ایچندن اوقشادیغی لطیف باشلرك حركتی كورونن آغاجلر قارشیسنده، توزلو یولده قوشوشان مینی مینی یاورولره دكل، یورغون آتلره بیله صاریشین ضیاسی، بویوك صیجاقلغی ایله یكی حظ حیات ویرن بو ضیادار عالمك تا اورتاسنده ابدی بر برودت،

نهایتسز، عادتا طوتولور بر قارانلقده اوطوران بر دیلنجی عجبا نصل بر قدرتك تجسم ایتمش برکابوسیدر؟ بوتون کوزلرك ضیالرندن، بوتون وجودلرك حرارت تماسندن مردود بوخارق العاده یالکز مخلوق، عجبا نه مقصد ایله بویابانجیلر آراسنه آتیلمش، اونلرك حیاتلرینه اشتراك ایتمکسزین یاشایور؟ بکا کلیر که بو، بنی نوعنه یابانجی اولان بر وجودك، عالمك بوتون معنای ذوقندن، کرداب فلاکتندن اوزاق بر روحك دور تکاملنك ناصل اولاجغنی آکلامق ایچین بر تجربهٔ قدرتدر! خایر! بوظن صمدانیتی کوچولتور! اولاماز. فقط ابدی براستفهام اشارتی کبی بوشلغه اوزانان بواللرك وارلغی ذاتاً صمدانیتی کوچولتمزمی؟ یابومعطر کنج وجودلرك بواوزانان اللردن خشیتله اوزاقلاشمه لری، چوجوقلرك قاچیشمه لری بوروحی صیقه صیقه تحجر ایتدیرمیورمی؟ طوندورمیورمی؟ بن حس ایدییورم: أوت، بواللرده کی معنای کدری تضرع مدهشی سزیورم! بوا کمك، دکل تماس دیله نیور؛ بوسسدن، حرکتدن محروم، محبوس روح یالواریور؛ یاواش یاواش تحجرایدن روحنی قورتارمق ایچین اوفاق بر تماس بشر دیله نیور. أوت! بن سزیورم که بواللره طراوت، کنجلك صاچارق بوسیاه نقطهٔ مدهشه دن قاچان آچیق تو آلتلر ایچنده بر نرمین ال، او دیله نن، اوقدرصامت، فقط اوقدر مدهش بر معنا ایله اوزانان اللره یاواشجه طوقونسه، بر دامله صیجاق یاش او اللره دوشسه، بومتحجر، منجمد روحك یوزلرینی پارچالامق ایچین مجادلهٔ فوق الطبیعه سنی، او مستکره ات یغینلری اوزرنده فرق ایده جکم؛ سونمش سیاه نقطه دن، بوتون او اوزون، صوغوق محرومیت زهرلرینك، توزلو یوللره آقدیغنی

کوره‌جکم . فقط او اللره ایکی مترو یاقلاشنجه او عمومی خوف واستکراهه مغلوب اولارق ، او اللرك معنای استرحامنی یکانه بن آکلامش اولدیغم حالده اونی جوابسز براقارق قاچیورم.

ضیا ، حرارت بو کورولتولردن چکیلدیکی ، انسانلر حرکتدن قالدیغی ، بر آغیر ظلمت آلتنده بوتون وارلقلر سکونته دالدقلری بر زمانده مظلم بوشلقلرك اك کثیف برنده ، کندیمی تقسیمده‌کی دیلنجینك شکلنده ، خایر ، تقسیمده‌کی دیلنجینك هویتنده بولورم . بن‌ده عینی معنای استرحامله اللریمی مظلم بوشلقلره اوزاتیر ، صوکره بوابدی جوابسزلق قارشیسنده روحمك یاواش یاواش تحجر ایتدیکنی حس ایدرم. أوت ، او دیلنجینك کونشدن ، انسانلردن ایسته‌دیکی شیئی بن حقیقتدن صمدانیتدن ، ابدیتدن ایسترم ، اونلردن ، اوفاجق بر تماس ایچون بیکلرجه سنه طونارق ، تیتره‌یه‌رك ، ظلمتلرده دیلنمکه راضی اولورم . فقط او دیلنجیدن انسانلری قاچیران مادی مستکرهلکك معنوی برشکلی ده بلکه بنی حقیقتدن ، ابدیتدن ، صمدانیتدن اوزاقلاشدیرر ایشته بو فکر ایله شبهه و ترددلریمك ظلمت برودتنده او دیلنجینك روحی بنی روحمده‌کی استرحامك ابدیاً جوابسز قاله‌جغی حسی ایله یاواش یاواش مظلم بوشلقلرده روحم تحجر ایدر .

بك اوغلی ؛ ١ نیسان ، ١٣٢١

ای آنا طوپراغی !

چوجوقلرك ، فلاكت صولرينك ك مظلم درينلكلرنده بوغوليور؛ روحلری ، شرحه شرحه يوركلرندن قان صيزارق صولك دفعه سنك قارانلق ، سنك يوموشاق سينه كده طوپلانديلر !

آچ كوكسكی ، ای قاره طوپراق ، اك خرده طاشلك ايچين لمه لمه يارهلريله ينه دشمنی سندن اوزاق طوتان شهداكك ، قهرمان اجداديمزك يانده بزه ير حاضرلا !

آق صقاللردن اك معصوم تورك ياوروسنه قدر بوتون چوجوقلرينك عميق روحلرندن سوزولن آجی ياشلر سنك متروك ، سنك قوراق ، سنك منسی قاياجقلرينی ايصلاتمغه كافی دكلمی ؟

بزه دارغينميسك ، ای آنا طوپراغی ؟ سنی چيكنه يوب كچن آياقلرك ، سنی يارالايوب ، طيرناقلايوب تلويث ايدن حيدود اللرك ، سنك كميكلركی كميرن خائنلرك سيئاتنی بومرد ، بو كناه نسلدن صورما !

ای مائی دالغه لر ايچنده اويويان آنا طوپراغی : جبالكك نازلی خطوطی ، مور كولكه لری ، آفاقككك رؤيامسی ، تولمسی سيسلری ، سماكك پنبه ، ايجی سحرلری ، بولوطلريككك دلبر ، نازنين رنك

ییغینلریله بزی یتیم براقوب هانکی یابانجی آرزولره دوغرو قاییورسک؟ یوموشاق، وفاکار سینه‌کک آلتی یوز سنه‌لك چوجوقلرینی نره‌لره فیرلاتیورسك؟

سنی نه محتشم روما، نه فیلسوف یونان بزلر قدر آتشین، وفاکار؛ اولوملره قدر سومه‌من وسومه‌مشدر؛ وهیچ برملت مستقبلده ...!

تورکلکك الك وجدآور خشوع وتضرعی، تورکلکك الك منزه آمال واستغراقی اوستکه تیتره‌ر تورکلك یاشار، اولور، أزیلیر، ایکلر هپ سنك اوزرکده!

کیم بیلیر نه درینلکلره قدر حمیرك تورك اولادکدن، قانلرینك الك قیمتدار دامله‌لرینی سینه‌که آقیتان تورك شهداکدن، الك طاتلی آن وجانی آیاقلریکك دیبنده ویرن تورك عسکرکدن مرکبدر. دها بیکلرجه سنه‌سنك کوکسکده اولمك ایچین هرغربتده تورك آواره، یتیم وارلغی، یورغون، سرسر کمیکلرینی سکا کومکه‌سوروکلنه‌جکدر.

بوخطرناك کونده سنك ایچین اولمش اولمق مکافات أبدیسیله قعرکده دیکلن تورکلرك شانلی فاتحلری زمین روزکارلرکده، افقکی تهدید ایدن قاره کولکه‌لرده طولاشیور؛ برکتله حس اولان صوك فدائیلریکك یوکسك جبهه‌لری ماضینك انکینلرندن کلن صامت، وقور، معظم ارواح قانادلری اوقشایور! اکر یاشارسه‌ق آرتق یالکز سنك ایچیندر، فقط یورکلریمزك الك انجه عبودیتلری دشمن الیله پارچالاناجقسه یاشامیالم، هپمز ابدیاً قاره طوپراقلرده دیکلنه‌لم.

ای آنا طوپراغی! بشیکده یوکسلن معصوم باشلردن مزاره تمایل ایدن کهنه بللره قدر وبوتون چوجوقلریکك هویتلری سنی تهدید

ایدن بر کون ایچین قانلی صیزیلرله بری بریندن آیریلیر ، اولومك قدید یوزینی مونس کورورلر .

ای کمالك ، مدحتك آناسی ؛ فاتحك ، سلیمك مزاری ! سنك پاك کوشه‌لریکه ، نزیه محرمیتکه حرمتسز آیاقلر باصاجقسه ... بزهپمز ، بویوك انوریمز ، بهادر نیازیمز ، آرسلان اردومزله ، قادین ارکك ، بیتمه‌دك یتیملریمزله الك سیاه ، الك درین قعریکه کوچه‌لم ! فقط یوموشاق کوکسکده دشمن طیرناقلری حس ایده‌میه‌جك قدر بزی کیزلی درینلکلریکه کوم ! خایر ، سن اکر آنامز اولمقدن قاچاجقسه‌ك ، سن ده بزمله برابر کوچ ؛ سرای طاملرك ، اولو قبه‌لرك ، اسرارلی اورمانلرك ، حتی مائی کولکه‌لرکله کوچ ! قعر ارضك الك قارانلق ، الك اوزاق قویولرنده اویو ! نه انسانلرك خاطره‌سنده ، نه کتابلرك قاره یازیسنده نام ونشانك قالسین ! سینه‌کده سنك ایچین روحلری برلحظه دیدیکلنمکدن قالمیاجق چوجوقلریکك قدیدلرنده صیزاجق الم قانلریله ، کول اولان معموره‌لریکك خرابه‌لریله ، هپمزله برابر یوقلغه قاریش !

نور عثمانیه ؛ ۱۳۲٤

سلطان عثمانك سلامی

ـــ اوچنجی اوردویه ـــ

بویوك ، اولو عثمانك قورومغه باشلایان یشیل یوردنده ، قارلی طاغلرك أكیلدیكی خوش اوواسنده نوردن بر كول كوردم ... صباح ییلدیزلرندن دوكولن صولغون پیریلتیلرك باتدیغی، شفق بولوطلرینك خفیف بر حمرتله تلوین ایتدیكی ، ایلك ضیانك بر اینجی بیاضلغیله جلالادیغی بورا كد صولرك اوستنده مدید ، بر سكوت حكمفرما اولان بوسماوی ایشیقلره خطاب ایدییوردی .

بونور كولی بشقه برتجلی‌یه‌ده منعكس ایدی : بوبر سراب بوآزاد ایدنلرله آزاد اولان چهره‌لرك سرابی ایدی .. روحلری ، شكلنی بیلمدیكمز یكی برسودا ایله مهتز ، كوزلری یكی كوردكلری برافقه كشاده ، آنلری یتیشیله‌مدك بر علویت ایچنده پارلایان بر نور ایله چرچیوه‌لنمش چهره‌لرك سرابی ... آچیلان ، دائما آچیلان انكین بویوكلكلرده بنلكنی غائب ایدنلرك سرابی ! بوتون ذوات معنویه‌مزك صوك آن احتضارنده‌كی حساسیتی ایله ، بوتون اسرار صمدانیتی روحك ایچدیكی ایلك آن استغراقده بویوك عثمانك مزارینه معطوف انظار !

دیوارلرینی صارماشیقلر بورومش ، طاوانلری اوروممحکلنمش اومعظم مقبر ، بوکون آغزینی آچارق صاصیلمش، خیرپالانمش اولان عثمانلیلرك تمانی ، عثمانلیلرك باباسنی ، وطنك اوچنجی مؤسسلرینه کوسترمشدی .

بروسه اووالرینه ناظر تپه‌جکه معطوف انظار ، اونی جسامت طبیعیه‌سندن دها جسیم اولان وجودیله کوردیلر ! عصرلردن بری باشمزك اوستنه اوزانمقدن یورولمیان اوزون قوللری ، بیاض کفننك اوستنه اوزانان بیاض صقالی، اعماق آتیمزه دالان درین سیاه کوزلریله کندیسنه ملاقی اولان ملتك روحنی سلاملایوردی .

بوسسده اوزون قهرلرمزك ، قلبلرمزك برکوشه‌سنده هزیمتی دائما محفوظ قالاجق ذلتلرك ، شرف ملیمزی قارارتان سفالتلرك براقدیغی مبهم برحزن، پایدار اولان فضائل‌ایله مایالادیغی چوجقلرینك اعتلاسنه‌عائد قوی برمحظوظیت ، استقبالك نهایتسز حدودینه اوزانان نظرنده زمان‌ایله ، موقت موفقیتسزلکلرله ازاله ایدیله‌میه‌جك برامید وجسارت واردی .

بو سس بوتون آنا طوپراغمزی محیط اولای هوای نسیمیده منفرداً تیتره‌دی ، یاییلدی، باشنی قالدیرمق ایچین قان دوکن ملتلره، قارانلقدن چیقمق ایچین چیرپینان ، قیوranان ، أزیلن اوردولره قدر ایشیدیلدی .

بوسس دییوردی که :

« السلام ! اوچنجی دفعه ملتمی اولومك پنجه‌سندن، برآووج قالان ملکمی صوك پارچالانمقدن قورتاران عسکرلرم ! السلام ! کوشه‌لری

ویران ، دامنی چوکوك معموره‌لری ، ییقیق خرابه‌لری اعماره کلن قهرمانلرم ! اللرمله تأسیس ایتدیکم ملتمك مساوات وعدالت [۱] اساسلرینی ییقان مخربلری ییقدیکز ؛ تنزل ایدن قومیتی ؛ آلچالان اوصاف ملیه‌یی ، ظلم و تعدی ایله مردلکنی غائب ایدن عرقی یکی برقان ، یکی برجسارتله جانلاندیردیکز .

السلام ! مزارمه قدر چیکنه‌مکه کلن آیاقلری توقیف ایدن یکی عصر ! السلام ! طورونم شهزاده سلیمانك سزه آناختارینی بخش ایتدیکی بلاددن سزی سورمکه یورورین قوته قهرمان کوکسلریکزی سپر ایده‌رك اولومك تا کوزلرینك ایچنه باقمقدن چکینمه‌ین اوردو ! طوزم ، اکمکم سزه حلال اولسون ! سزی آسیا چوللرینه یالین آیاق کوندرمکه قالقیشان قوللره عصیان ایدرك آیاق دیره‌دیکز . ییقیلمق ایسته‌نیلن بومعظم ملت تمللرینی یکیدن آتمغه تشبث ایتدیکز . أوت ، حلال اولسون عسکرلرم ، یالکز طوزم اکمکم دکل ، نامم ده سزه حلال اولسون !

السلام ! عثمانك الك موطلو ، الك شجیع ، الك سوکیلی یتیملری ! عالمك خیرپالادیغی ، بوینی بوکدوردیکی ، هیچ برتشبث مردانه‌سنه ال اوزاتوب یاردیم ایتمدیکی چوجوقلر ! روحم دائماسزك ایچین متأذی ایدی ؛ طوپراغه قاریشان قوللرم سزی قالدیرمق ایچین دائما عجزندن صیزلاردی . عثمانك اسمنه لایق اولان برملت باتماز ، باتاماز .

---

[۱] برجمعه کونی کرمیان بکی علیشیرك تبعه‌سندن برمسلمان ایله بیله‌جك تکفورینك تبعه‌سندن برخرستیان آره‌سنده وقوع بولان اختلافده سلطان عثمان خرستیان لهنده حکم ویرمشدی ؛ بوحال برچوقلرینك عثمانلیلره التحاق ایتملرینه سبب اولدی .

چالیشیگز ، اولادلرم ! ملکمی اعمار ، ملتمی بوتون علوم وفنون ، بوتون خصائل عثمانیه ایله احیا ایدیکز . آرتق ویرمه‌یکز ؛ آقیتیلان قانلرك هنوز قورومادیغی معزز طوپراغك برقاریشنی ، برذره‌سنی بیله ویرمه‌یکز ! »

کونش طوغیور ؛ سراب اوزاقلاشیور ؛ اومعظم صدا خفیفله‌شیوردی . صوك بر قوتله کشیشك بیاض شاهقه‌لرنده عکس صدا یاپان سس مزارك بیله سوندوره‌میه‌جکی طور حکمرانیله علاوه ایتدی :

« اونوتمایکز ، چیکنه‌میکز ، چوجوقلرمك الڭ کوچوك بر حقی بیله سزه ، اولادم ـ یالکز دکل ، مؤسسلکده همان هم مسلك دیه‌جکم ـ سزه بوکون طوپراغم ، ده‌کیزلرم الڭ معمور کوشه‌لرندن الڭ ویران خرابه‌لرینه قدر بوتون ملکم حلال اولسون ! »

یوزغاد ؛ ۲٦ ، تموز ۱۲۳٤

أللر

آی يوارلاق ، صاری چهره‌سنك بر تولرينی ارضه صاچيوردی. سياه ياپراقلر آراسنده قايان كوموش تللر كيبی اوزون ضيالر ، اوزون نور خطلری چيزيوردی . غير منتظم خطلرله تحديد ايديلن اسرارلی ده‌كيز ، لاقيد ، ساكت قارانلق كولكه‌لريله اوزرينه أكيلن ايكی سلسلهٔ جبالك آراسنده اينجه‌له‌نوب بوغازه دوغرو اوزانيوردی . يالكز آيك نفوذ ايتديكی يرلرده سطحی ياريلمادن آهنكله قيورلدقچه ضيادار غمزه‌لر ياپيوردی . چوقورلرنده‌كی ظلمت ، دوزلكلرنده‌كی ضيا ايله ارض ده‌رين بر اويقويه دالمشدی . اشياده‌كی ساكت ، نائم حالی ، اونكله هم آهنك اويويان انسانلغك سكوتی اورتالغه مبهم بر ملال ويريوردی .

قوللريمی آچيق پنجره‌دن ديشاری چيقاردم. آقشامدن بری يانان فكرم سرينلنمك ايستيوردی . فقط روزكار چوقدن ئولمش ، هوا آغير وبايغين، بوتون اشيا كنديسنی بوقدر سكونتله تدقيق ايدن بوشلق و اونك صولوق كوزلرينك صمت اسراری قارشيسنده بيهوش ايدی . بوتون بو بايغين فضاده ، حركتدن قالمش اشياده اسرار

انكيز ، مخوف بر باصقی ، بر تضییق حس ایدییوردم که بر خفی قدرت بو کیجه ایشیتمك ایسته‌دیکم انکین ماضینك بوتون بکالرینی ، بوتون انینلرینی صوصدورویور .

اوزون مدت کوزلرم عالمده‌کی بو فوق‌العاده کیزلی قدرتی دلمك ایچون بوتون اشیانك الك خفیف قیپیردیسنی ایچمك ایستیوردی . بردن بره قلبم غیرطبیعی بر هراسله قاباردی . روحم اشیایه قاریشاجق قدر کائناته دالمشدی . و او کائنات بوتون بوشلغی وعالملری ایله یاواش یاواش قابارییوردی . بوشلقلرده اوزاق بر بیاضلق واردی . ارض نهایتسز بر زماندن بری کندیسنی ایتن بر قوتله یوکسه‌لیور ؛ عینی زمانده دەرین ، عاجز بر ایکیلتی ییلدیزلره قدر اوزون ، مصر ، نغماتیله تمادی ایدییوردی .

روحمك صوك بر قدرتیله کورمك ایسته‌یه‌رك کائناته نظرم حلول ایتدی : دهشت بوشلقلر وعالملرده بر بوش نقطه یوقدی که کیتدکجه بلیرن پارماق اوجلرندن بری اولسون . هر یردن بر صاییسز ، اینجه پارماق اوجلری اوزانیـیور ، یاواش یاواش نامتناهی کوچوك اللر بلیرییوردی . یاربم ! نیچین بو صاییسز اللر آچیق آووجلریله وار اولمق اذیتندن قورتولمق ایچین یالواریـیورلردی ؟ کائناتی بایلتوب صوصدوران او خفی قدرت بوتون انسانلری دەرین بر اویقوده بولوندوریور ، بو مناجات ایدن اللری اونلره کوسترمیوردی . فقط بن ، نفسم طوتولمش اولدیغی حالده روحمده بوتون عمرمده حس ایده‌جکم بر وضوح ایله بو اللری و بو اللرك معنای اشتکاسنی کورویور وحس ایدییـوردم . ماضینك تمدید اولونمش ایکرنج کمیك بیاضلغیله پارلایان ییغینلری

آراسنده بو كونك تروتازه كنج پارماقلری ويارينك دوغمامش
چوجوقلرينك ايپك اللری هپ بو آغلايان آهنك اليم ايله قيورانيور،
شكايت ايديوردی . آه ، بو ماضينك چاتال چاتال چورومش، آچيق
أولمش اللری يارينك دوغمامق ايچين يالواران نازك پارماقلری، كيمی
وار اولمش اولمقدن كيمی وار اولونمقدن ، كيمی ده حياتی بيلمك
آجيسندن قاچمق ايستيوردی . بوتون نسويتك كيزلی تألمی كه روحم
كيجه كوندوز ، خيالده ، حقيقتده ، حتی اشيا وفضاده بيله عكس
صدالری ، خياللری ، ايكيلتيلری دويمقدن فارغ اولمايوردی .

فقط بن نه‌قدر أزيليور ، خراب اولويوردم . بوتون جنسمك
حقيقت سفالتنك ، فجيعهٔ قدرينك تجليسی بنلكم وبنلكمك مرحسی،
هر المی يوق اولويوردی . او آرالق روحمك اشتراك ايتديكی يكنسق،
يوموشاق ، عاشق بكالرك اوستندن مخوف بر طراقهٔ رعد كبی سامعه
خراش بر سس ايشيتدم ! او سس اوته‌كی خفيف آهنكی ياواش ياواش
ايشيتدير ميه‌رك صوصدوريوردی . بو بوتون بوشلغی دولدوران قورقونج
صدا بيلديريم قدرتيله هواده حركتلر ، بولوطلر اوچوريوردی .
بوتون بو اللر جهنمواری بر عذابله قيورانارق، بوزوله‌رك چكيليورلر،
او خفی قدرتك باصقيسی آلتنه كيريورلردی . اوزمان كيريورلردی.
او زمان يوقاری باقدم؛ پردهٔ عدمی بيله ييرتارق طاشان ماضی، كوكلره
قدر ارتقا ايدن حال، دوغمالرينی ييرتان آتی قادينلرينك اللرينی اوفاق
بر حركتله يرينه كوندرن قدرتی كوردم . او اوزون سياه طيرناقلريله
عالمی كولكه‌لنديرن كره‌مز قدر بر ال ايدی؛ عجبا قدر دينيلن شی بوميدی كه
خفيف بر اهتزازيله بيكلرجه سنه‌يی ايسته‌ديكی كبی بوغورويوردی !

مغربدن مشرقه قدر اوزانان بو قار اسكله‌ت أل بوتون كائناتى ظلم واستبداديله ازدكدن صوكره پارماقلرينى تهديد آميز بر حركتله تيتره‌تدى ؛ بوتون بوشلق مدهش قاصيرغه‌لرله دومانلاندى ؛ واوزمان بن هيچ بر وقت اونوتامايا جغم قورقونچ، متحكم بر ندا ايشيتدم، ديدى كه:

— « اى هرشيئى دوشونيجى اولان بدبخت چوجوق ! نيچين ابدياً جنسك ايچين آغلار نيچين جنسكك قارانلق مقدراتنى «نيچين، نيچين» لرله آيدينلاتمق ايسترسك ! قادينلغك ايستكلرى ابدياً اسعاف ايدلمه‌مك، قادينلغك اللرى ابدياً بوش قالمق، قادينلغك قلبى ابدياً چيكنه‌نمك، قادينلغك بياض، وقور جبهه‌سى ابدياً آياقلرله ازيلمك؛ ايشته بو، محيطكك فلسفهٔ اعتياديسى. بو محيطده حكمدارلر بيكلرجه همجنسكى هوس كردابلرينك آلتون صولرنده بوغارلر، بويونلرينه زنجير، آياقلرينه ايپكلر، كرانبها كمندلر طاقارلر، اطرافلرينه مصنع زندانلر بنا ايدرلر ؛ واو بيچاره‌لر كوزلرينك اوكنده فجيع بر نتيجه و ياخود يالكز متروك بر اختيارلق خيال كريانيله ساكت وصامت اللرى، ايشيتمه‌ين سمايه كشاده روحلريله ابدياً آغلارلر. زواللى غافل چوجوق، دوغمش دوغاجق، كلمش كله‌جك بوتون جنسك هپ مختلف صفحه و محيطلرده بو سفالت، بو بيچاره‌لكله ايكله‌ميورمى ؟ وايكله‌ميه‌جكمى ؟ بيليرميسك كه قادينلغك ابدى بيچاره‌لكى اولماسه، نه شعر، نه‌ده ذوق اولوردى. سز ازيليرسز، سز آغلارسز، سز ايكلرسز، سز عصيان ايدرسكز، اللريكز أبدياً سماواته آچيق، يوق اولمق ايسترسكز، فقط هر نسلك قادينلغى ديكر نسله شعر، ذوق، دوشونجه و اكلنجه اولمق ايچين دائما كوز ياشلرى وقانلر ايچنده بوغولور ! »

بیلمم طوپراقلر صیجاقمیدر ؟

اکر اویله ایسه بنی روزکارلرك دائما اسدیکی، اولودیغی، هایقیردیغی بر تپه‌یه کومکز .

حیاتك صوغوقلقلری ایله وارلغمده بر داملا حرارته متحسر طوتان الك اینجه مساماته، کیکلرمه قدر صیجاق، یوموشاق طوپراقلر نفوذ ایتسین . آرتق کلمه، نظر، تبسم، یالان یوزلریله اوشومه‌یه‌جك قدر، سوکیلی ارضك کوکسنده یوق اولایم . ابدیاً صیجاق، راحت، یالکز واوزاق یرك آلتنده دیکله‌نه‌یم . فقط قبرك مظلم آغوشنده ایصیندیغم واویودیغم زمان روحمی دکلسه بیله قولاقلرمی بر دها تقرب ایده‌مه‌یه‌جکم انسان حیاتلرینك عکس صدالرینه آچیق بولوندورایم . اوزاق، صوغوق وروزکارلرك ابدیاً اسدیکی بر تپه‌جکده طوپراقلره صارینارق الك خرده حجیره‌مه قدر صیجاقلق وظلمتله کندیمی احاطه ایده‌یم . بوابدیاً اسن روزکارلر ایسه اونلرك حیاتندن بکا خبرلر کتیرسین . اوله‌یم، یوق اولایم ؛ فقط انسانلری ایشیتمکدن قالمایایم .

بعضاً روزکار طوندوروجی، کسیجی صوغوقلغی ایله یاقیجی

برشدتله صاوورولور ، اوتر ، اوکنده نه‌وارسه ییقار ، داغیتیر کیدر.
اووقت او تا مزارملك صیجاقلغنی تهدید ایدر کبی یرلری بیله قدرتیله
ایتوب صارصارکن بن صوغوق سفالتلرله اریپوب ازیلنلرك ضعیف
اینلرینی هوانك آهنکدار، قورقونج طنیننی لساننده دویمغه چالیشیم.
وبیله‌یم که اونك بوصغوق ، بووحشی حرکت موسیقیه‌سی عجزه‌یی
ایکله‌توب اولدورورکن نفاست وبدایعله ایصینمش صیجاق صالونلرده
قادین قلبندن زیاده بر جی جی ، بهالی اویونجاغه بکزه‌ین قلبلر ،
پنبه دوداقلر واسطه‌سیله صنعی برحرارتك صوغوق آله‌ولرینی اطرافه
صاچیورلر ؛ ارکك قلبندن زیاده ایشلنمش ، یونتولمش یالکز
سطحندن حیاتی رسم ایدن بر معدن‌لوحه‌یه بکزه‌ین ارکك‌قلبلری ،
عشق، وفا، اضطراب کولکه‌لرینی قلبلرندن دوداقلرینه اوزاتان قادین
اویونجاقلرینك کوزلرینه عکس ایتدیرییورلر . حس ایده‌یم که قارا
دالغه‌لر ، هواده بوقدر شدتله اوچوب آقان روزکارله قونوشویور ،
اوپوشویور ، چیغریشیور ، برنشیدهٔ طبیعتی ترنم ایدییور . حس
ایده‌یم که بومتحکم ، محتشم ، مخوف ، معظم صوغوق روزکارلرك
دکل قطبك بوتون بوزلرینك‌بیله سوندوره‌مه‌یه‌جکی آتشلر ایچنده
یانان روحلر بوکون دوداقلرنده آله‌ولر ایله کولیورلر .

وبوصغوق روزکارلر سیاه ، صیجاق طوپراق اورتولرمی
اوشوته‌مه‌دن کونلرجه ، آیلرجه باشمده تیتره‌سین ، اسسین ،
صاورولسون ! بکا بو اك اوزاق آغاجلرك ، صولرك ، صیجاق
مسکنلرك ، سفیل قولوبه‌لرك ، یاتان کمیلرك ترانه‌لرینی کتیرن‌روزکارك
محتشم ، دنیالری دولدوران آهنکنده روحنك اك اینجه و کیزلی

نقطه‌سندن بوتون وارلغیله اوشوینلره قدر دیشلرینك ، قلبلرینك چاتیردادیغنی ، طوندیغنی دویایم . ویاواش یاواش بارد ، یامان بر قدرت نهانك هوا ایله انسانلره نفوذ ایتدیکنی اونلرك روحلرنده ، دوداقلرنده ، کوزلرنده آچان کونش ، حیات ، حرارت چیچکلرینك صوغوقله زهرله‌نوب یاتدیغنی ، یوق اولدیغنی دویایم . صیجاق ویالکز مقبرملك اوستنده ابدیاً اسن ، صاورولان صوغوق روزکارك دنیایی صوغوتدیغنی ، قوروتدیغنی ، بیابان ایتدیکنی آکلایایم . عشقلر ، ترحملر ، صیزیلر ، قهقهه‌لر ، خیانتلر هر حس وفکر ، هر انسان ومسکنی صوغوسون ، طونسون ! واك نهایت هر بری مزارملك اوستنده‌کی صوغوق ویالکز تپه کبی ایصسز ، حسسز ، جانسز وحرکتسز قالسین ! مسکنلر ، انسانلر ، یشیل یوردلر ، قیزغین چوللر واك کیزلی کوشه‌لر بر طونمش ، یانمش بر خرابه ، بر مزار اولسون !

بنی ایشته اویله بر روزکارك صوغوق صدمه‌لرینی ابدیاً حس ایده‌جك یالکز ، یوکسك برتپه‌یه کومکز . فقط بیلسه‌م اویرك طوپراقلری صیجاقمیدر ؟

بورغاز ؛ تشرین اول ، ١٣٢٦

ده کنیزك خاطراتندن

۱

بوغاز ایچنده او کهنه یالینك چورومش تمللرینه هجوم ایده‌رك اولویور ، اولویوردم . بوراده طانیدیغم بر کنج قادین واردی که ینه اونی چاغیرییوردم بن اونك الك اسکی آشناسی ایدم . چونکه او ، قوملرم اوزرنده بویودی . بیاض سینه‌مده سودی . پنجره‌سنه قدر کوپوره‌ن دالغه‌لرمه روحنك سعادت دالغه‌لرینی تودیع ایتدی . قارانلق صولرمه کوز یاشلرینی قاریشدیردی . اوسنه کندیمی اوکا هرزمان یقین بولیوردم . یاواش یاواش اونی کندیمه دهازیاده جذب ایدییوردم . هر کیجه قفسی قالدیرارق بکا اوزون اوزون باقارکن اعماقه‌دوغرو‌کان روحیله برابر وجودی‌ده صولرمك درین‌درآغوشنك سرین تحسریله یانیوردی . آرتق هر کیجه اونی پنجره‌سنك آلتنده بکلرکن بیلیوردم که درینلکلرمه دالان متحسر کوزلریله اوزون بیاض وجودی‌ده بنم اولاجقدی . اونی برزمان بیاض ویوکسك

دالغه‌لرمك يوموشاق سريلكنده تااوزاقلره كوتوره‌جكدم . ودنيايه صيغميان روحنك نهايتسز قوراقلغنى ، آتشنى اوجسز بتلكمك تميز روزكارلرى ، نهايتسز دالغه‌لرمك صوغوق بوسه‌لريله سوندوره‌جكدم . والك نهايت قلبمك الك مائى بريرنده اينجى ، صدف پنجره‌لرله ضيا ورنكى كولكه‌لنديرلمش برسرايه كوتوره‌جكدم . اوراده ، ايچنده الك دلنشين ، الك خوليا پرور چيچكلر صاقلانان اينجيلى برده كيز « سه‌ر » ينه كومه‌جكدم . اونك سوكيلى وجودى اوزرنده بن ابدياً جوشار ، آقاركن او ، اوراده ساكت ، ساكت او يوياجقدى . بن هر كيجه اوكا بونلرى ودها نه‌لرى سويلركن او ، بنى ديكلر ، صوكره جاذبه‌مدن قورتلمش كبى قفسى سينه‌يه‌رك ايندیريردى . فقط نه‌ضررى واردى . بن اونى دائما چاغيريوردم . بركره چاغيرديغم ، بركره چاغيرلديغنى طويان مطلق بركون كلير يوموشاق ، صوئوق كوكسمه كومولور .

برآقشام صولرم سياه ، دارغين ، هروقتدن دها سريع ، دها آزغين آقوب كيديورلردى . وهردفعه‌سنده اونك پنجره‌سى آلتنده اونى چاغيرمقدن فارغ اولميورلردى . اوكيجه او ، آرقه‌سنده يالكز اوزون ، بياض بركوملك اولديغى حالده پنجره‌سنى قالديردى . نارين ، بياض قوللرينى چپلاق ، اوموزلرينى هروقتدن زياده بكا اوزاتيوردى . سياه ، صوئوق صولرم كوكسنى ، أكسه‌سنى يالايارق تا داغينيق صاچلرينه قدر هجوم ايدركن او ، هرآن دها ممنون ، دها مجلوب ، وجودينى بكا اوزاتيوردى . هركيجه‌نك كوز ياشلرينه بدل بوكيجه قهقهه‌لر واردى . فقط بوقهقهه‌لرده‌كى آجيلق بوتون بنم وجودمده‌كى

طوزلردن دها آجی ایدی . بکا دیدی که :

— نهایت مطلق بنی ایستیورسلك ، دکلمی ، اسکی دوستم ؟ بن ده نه‌قدر زماندر سنکا کلمه‌مك ایچین کندیمله مجادله ایدییوردم . هیچ سومدیکم سیاه طوپراقلره اینه‌جکم کونی بکلیه‌بیله‌جك قدر کندیمده متانت ، صبر امید ایدییوردم . بیلیرمیسك ، قاچ سنه‌در تاریخه برسنه دها علاوه ایتدیکمز کونی نصل سوه‌ردم ؟ بوسنه برر برر ماضی‌یه کچدکجـه اوموزمه ییغیلان حیات یوکنی آتاجغم زمانه برآز دها یاقلاشدیغمی تخیل ایدییوردم . ظن ایتمه که هرسنه حیات یوکم آزالیوردی . اوبالعکس هرسنه دها آغیرلاشیوردی . فانیلرك فانی عد ایتدیکی اوچان مسرتلر ، کچن ضربه‌لر ، آقیتیلان یاشلر ، بونلر روحمزده نه‌قدر یر طوتیور ، ای کهنه ده‌کیز . التیام بولان یرلر قاتیلاشیور . آقان یاشلر قاپانماز ایزلر براقیور . مسرتلر روحك اك مترنم تللرنده دائما کولیور . کدرلر روحك اك کنیش ساحه‌سنده ابدیاً عکس صدا یاپان بربیلدیریم سرعتیله دولاشیور . هیچ برآن ، هیچ برحس غائب اولمیور . میلیونلرجه‌سنی بوتوبده بللی بیله ایتمدیکك بو کوچك انسان دینیلن مخلوقلر یوقمی ؟ ای بیل که ، ای ده‌کیز ، اونلرك اك کوچوکنك روحنده قاباران حیات دالغه‌لری سنك نهایتسز درینلکلرنده اولسه طاشاردك !

بو کون بن ده روحمك مظلم دالغه‌لرینی سنکیلره مزج ایتمکه کلدم ، سویله ، سویله‌ده بنی اقناع ایت ، بنی کندیکه آل . قاچ سنه وارکه بو حیات دالغه‌لرینی ، مرحمت ، حدت ، کوز یاشی ، قهقهه‌یه قلب ایده‌رك اطرافمه آقیتوب کیدییورم ؛ فقط دائما بوغدار حیات

بوتون استعداد یأس و مسرتی ایله روحمه دولویور؛ روحمدن طاشیور. آنلر ، کونلر ، آیلر اوچوب کیتدکجه بن ده حیات یوکنی یوقلغه فیرلاتاجق زمانك تقربیله سرخوش اولیورم . بعضاً اون سنه‌لك حیاتی یاریم ساعتده اسراف ایدییورم . بعضاً ده آیلرجه یاشامغی اونوتارق سورونیورم . فقط المل ، عذابلرله دویمش ، یأس و یالانلرله طاشمش اختیار روحمه رغماً کنج بر وجودم وار . اونك ایچون طوپراقلره اینه‌جکم کونی بکله‌مك اوزون ، فضله اوزون کله‌جکدر . اولومایسکز ، سوکیلی صولر . بلکه سزه بو آقشام کله‌جکم . چونکه آرتق یتیشیر . کندی روحلرینی دیدیکله‌ین ، طیرناقلایان ، ایصیران بویالانجی انسانلرك اوکمه‌قوردقلری طوزاقلرله حیات یولنده آیاقلرمك پارچالانماسی یتیشمیورمش کبی ینه اونلر الك معظم و علوی دویغولرندن الك سفلیلرینه قدر بنی معکس ایدییورلر . بوقدر شدتله منفرد ، فقط اطرافنده‌کی بوتون سفالتلره قارشی مهتز اولان بنلکم شیمدی بلکه اون ، بلکه یکرمی سنه‌لك حیات یوکنی فیرلاتوب آتمق ایستیور .

سن بر دقیقه‌ده بنی ابدیاً اویوتاجغکی سویلیورسك ، اویله‌می ؟ طور ، بکله ، شیمدی کلیورم .

بیاضلی قادین برقاچ دقیقه غائب اولدی . صوکره کلدی ، اکیلدی ؛ قورقاق برفیصیلتی ایله صوك آرزوسنی بکا تودیع ایتدی . دیدی که :

— بیلیرمیسك بن سکا کلیرکن ایکنجی « بن » لکمی بوراده براقیورم . انسانلرك حسلرینه برر وارث اولدقجه عدم یوقدر . بن کیدرکن آجیلرمی اوکا براقارق کیدییورم ، بکا ایتدیکك لطفکارلغی

اوکاده ایدرمیسك ؟ اونیده چاغیریر ، بنم دیکله‌نن قوللرمك آره‌سنه کتیریرمیسك ؟

شیمدی بو قادین درینلکلرمده اویویور . فقط اسکی یالینك پنجره‌سندن قومرال برچوجوق هرآقشام بکا اکیله‌رك :

— آننه ، آننه !

دییور . بیلیورم که چوق کچمه‌دن اوده بکا کله‌جکدر . چونکه بر کره چاغیردیغم ، بر کره چاغیریلدیغنی طویان مطلق بر کون کلیر صوئوق ، یوموشاق کوکسمه کومولور .

بورغاز ؛ ۸ ایلول ، ۱۳۲۶

ده كيزك خاطراتندن

٢

انسانلرك بويوك ديدكلرى بر كمى ايدى . ظن ايدرم ايلك دفعه اولارق ليورپول ايله آمريقا آراسنده ايشليوردى. ضيالر، موزيقه‌لر، مزين صالونلر ، واسع كووه‌رته‌لر ، سوسلو يولجيلرله مالامال ايدى. اوستنده ييلديزلرى اويوتديغم دالغين صولرمى بياض كوكسى ايله يارارق اوچوب كيديـيوردى . كيجه ياريسى ايدى كه كووه‌رته‌ده دولاشان كوچوك برقادين اكيلدى ، يوزمه باقدى . دالغه‌جقلرمك الك خوش بر قيورينتيسنده پارلاق بر چهره كوردم . يووارلاق ، صولغون بر اسمر كوزه‌لنك اسرار وحرارتله قايناياں مظلم كوزلرى زهره‌نك كولديكى صولرده طالع استقبالنى تحرى ايدييوردى. اينجه ومعنيدار قاشلرى، كيجه‌نك قانادلرى قدر يوموشاق، سياه صاچلرى آلتنده شرق فضالرينك بوتون بدايعنى، بوتون زنكينلكلرينى صاقلايان سياه كوزلرى قارانلق موجه‌لرمله همان دوست اولدى . ايچنده بلكه

بیك انسان قلبی آتان بو قوجه واپورده یالکز اونك روحی بنمله آشنا چیقدی. دالغه‌لی، متنوع هویتی بنمله بر نقطهٔ اشتراك بولدی. بکا همان آمالنی آچدی، دیدی که:

— بن شان وشرفه، بن قدرته کیدییورم. بونه دیمکدر، سن بیلیرسك، دکلمی، سوکیلی ده کیز؟ چونکه بوتون روحلری صافیت وحسنکله عشق ایده‌بیله‌جك قدر ساکت وروحپرور اولدیغك بر آن، ایسترسه‌ك اوزرنده امللرینه دوغرو قوشان میلیونلرجه انسانی یوتار، یوق ایدرسك. بن ده ایسترم که اوکمده انکین ده کیزلر کبی سریلن انسان آلایلرینی کوزه‌للکیم و سسمله عشق ایدرکن لذت عذابله اولدوره‌جك قدر قوتم اولسون! بن ایسترم که کرهٔ ارضده صنعت وموسیقی اسمنی ایشیتن هرانسان اسممه سرفرو ایتسین! بن ایسترم که عشقلری، امللری موسیقی ایله ترنم ایدن بویوك روحلرك الك کزیده بسته‌لرینه معنای حیاتی بن ویره‌یم. بن ایسترم که دنیاده الك بیوك والك چوق پرستش ایدیلن بن اولایم.

فی الحقیقه بو کوچوك اسمر قادین اوقدر کوزه‌ل، اوقدر کوزه‌لدی که، سسنده اوقدر آتشلی استغراقلر، احتراصلر آغلایوردی که کمینك یانینه صولرمله چارپارق، شیپیلدایه‌رق اونی نه‌قدر بکندیکمی سویله‌دم.

صوکره بوقادینی دائما دنیانك بش قطعه‌سنه طاشیر، طورووردم. انسانلر، مملکتلر اونك سسنی بردفعه ایشیتملك ایچین آووچ آووچ لیرالر صرف ایدییورلر، بردفعه ایشیتدکدن صوکره یوزلرجه‌سی قلبنی غائب ایده‌رك اونی برمملکتدن دیکر مملکته تعقیب ایچین سوروییورلردی. آرتق بوقادین بش قطعه‌نك الك بویوك ملکه‌سی، الك ذی‌قدرت

حکمداری ایدی . هر اسکله‌ده یوزلرجه خلق اونك ورودینی بکلر ، هر بیندیکی واپورده فیض حیات ، عشق ، ضیا وشنلك صولرمه قدر طاشار ویاییلیردی .

واو قادین هر دفعه‌سنده اوزرمدن کچرکن کیجه یاریسی یالکز ومتواضع بر کنج قیز خلجانیله کلیر ، بکا موفقیتلرینی آکلاتیردی . صوك دفعه‌سنده آرابه‌سنك آتلرینی آلوب ده اونی چکنلر آراسنده بویوك بر ولیعهد بویوك بر بسته‌کار بولوندیغنی سویلیوردی . آرتق بویوك ، کوچوك هر اونی کورن وسسنی ایشیتن اوکا تمامیله منقاد ایدی . فقط سنه‌لر کچدکجه کنج قادین بنی کیجه‌لری زیارت ایدرکن سسنده یکی بر تردد خفیف بر کسل حس ایدییوردم . آکلایوردم که هر بویوك انسانه کلن فلاکتدن اونك روحی ده مصون دکلدی . چونکه یاواش ، یاواش ییپرانیور ، اسکییوردی .

بر کون ینه اوزرمدن کچرکن کندیسندن چوقدن بری کورمدیکم بر تهالك وخلجانله کلدی ودیدی که :

— ایلك بویوك امللرمی سن دیکله‌مشدك . اقبالك نره‌لرینه‌قدر ارتقا ایتدیکمه ینه سن شاهد اولمشدك . بن ظن ایدییورم که بنم شان وشهرتمله سنك عظمت وقدرتك آراسنده بر رابطه واردر . وبوتون عمرمده سندن باشقه ، انسانلرك النده بازیچه اولدیغی بر قدرت طانیمادم . ییلدیریملردن ، روزکارلردن اك مدهش خسته‌لقلردن قاچابیلیورلر . فقط سنك قدرتکدن هیچ بر وقت خلاص اولامیورلر . بوتون امل ومظفریتلرمی ناصل دیکله‌دکسه بوکون ده بنی تهدیدایدن هزیمتی دیکله ! شیمدی‌یه قدر یالکز باشمه اشغال ایتدیکم تاج وتختمه رقیب اولان

برقادین بو واپورده . بر فیرطینه بنی هر وقت تمنی ایدوب بکله‌دیکم سنك قلبکه کومه‌بیلیر. فقط او، اوده انسانلرك قلبنده‌کی معتناموقعمی چالامادن سنك قعر کده یوق اولور .

شیمدی صولرم مترنم بر تهدیدله قاباریور . تا کووه‌رته‌نك پارماقلقلرینی کوپوکلو ضربه‌جکلرله غیجیقلایوردی. قرار ویرمشدم؛ اوچ ساعت صوکره کمینك دیرکلرنده ایصلق چالان قوت ، کمی‌یی بر زاواللی طوپ کبی یوارلایوب آتان دالغه‌لر اسکی دوستمی‌ده ، رقیبنی‌ده چکوب عدمه کوتوره‌جکدی .

دالغه‌لرمك اك چوق آزدیغی بر آنده ایکی بویوکلك نامزدی قادین شیمدی کووه‌رته‌ده عاجز ، قورقاق قوشوشانلر آراسنده ایلریلیورلردی. بونوروه‌چیانك کوزه‌ل و بلند برقادینی‌ایدی. کیجه‌لك کوملکنك اوستنده اوزون براپیك ییغینی کبی صاچلری طاغیلیور، قاچیشانلرك چهره‌لرینی قامچیلایوردی . اوزون ، بلور وجودینك اوزرنده ، کوچوك باشنده هنوز کشف ایدیله‌ین قطبلرك بوزلرینك بارد علویتی واردی. صاچلرینك عینی اولان بال رنکنده‌کی کوزلرنده بر « والکیری » نك قورقونج اسراری واردی . قامت موزونتی ، آهنك سکونتی بوشیمدی آلت اوست اولان کمیده بیله محافظه ایده‌رك کووه‌رته‌نك پارماقلغنه کلدی ، دایاندی .

کیجه‌نك بوتون کیزلی مخلوقلری بو اولن انسانلر قارشیسنده ، روزکارك ، صولرك آراسنده چیغیریشارق کولوشیورلردی . سیاه صولرمك ذروه‌لرنده کوپورن بیاضلقلر ایچنده اك کوزه‌ل قیزلرم کریان برجنازه شرقیسی سویلیورلردی. دالغه‌لرم برقاچ دقیقه‌صوکره

بر داملە کبی بویوك کمی‌یی بوتون انسانلریله بوتاجق، یوق ایده‌جکدی.

شیمدی شمالك بوبلور قیزی بومظلم، مترنم اولومك بوتون جاذبهٔ باردینی روحنده حس ایدییوردی. اوندن اون آدیم کریده ماضیدن بردن‌بره آتلایوب چیقمش شمالك بویوك برده‌کیز قورصانانه بکزه‌ین صاری برارکك، روحنده وحشی برمسرتله بوکنج قادین‌ده، کمی‌یی‌ده بوتاجق اولومی بکله‌یوردی . او ، بو کنج قادینله برابر بویومش ، اونی برکولکه کبی تعقیب ایدن بر نشانلی ایدی . چوجوقلغنك الك ایرکن کونلرندن برنده بو قادینك ایپك صاچلری کبی موجودیتی‌ده روحنك الك اینجه انساجنه صاریلمش، اورولمشدی. شیمدی کنج قادین بلکه متتوج باشلری بیله بیاض آیاقلری آلتنده خاکه سره‌جك سسنك وحسننك تصادفی بر فیرطینه ایله محو اولاجغنی دوشونورکن کنج آدم اولومك نشانلیسنی باشقه عشقلردن ، باشقه قلبلردن صیانت ایده‌جکنی دوشونیور، اولوملو دالغه‌لرمه‌شکرانله طولو برنظر یوللایوردی.

چیرکین برخیریلتی ایله بویوك صو ییغینلری آلتندن کمی کچرکن کنج قادین باشنی چویردی، نشانلیسنی چاغیردی. دنیایه ویره‌میه‌جکی روحنك جاذب برودتی نفیس ، امثالسز سسیله اوکا بخش ایتدی . جان‌چکیشمه خیریلتیلرینك فوقنده روز کارلری، صولری صوصدوران سسیله قطبلرك الك بیاض ، الك دوقونولمامش قار ییغینلرینك براقلغی، تمیزلکی ایله اوبر عشق آهنگیسی سویلرکن اولومك کسکین پنچه‌سنده قیورانان قلبلر بردن بره سکونت بوله‌رق اولومه تسلیم اولیورلردی. آهنگینك صوك پرده‌سی صولرك صوك برهجومیله صوصدیغی وقت کمی‌ده تماماً غائب اولمشدی .

بورغاز ؛ ١٠ ایلول ، ١٣٢٦

ده کیزك خاطراتندن

٣

خیرالدین اسکله‌سنك دار ریختیمنه، کیجه‌لری بیاض کفنی اوزرنده اسکی شدتی یرینه شیمدی حزن‌یرله‌شن باشیله کلیر، ا کیلیر، صولرمه باقاردی. چوق، اما چوق سنه اولیور، نم اوکا اویله حوادثلر ویردیکم اولوردی که اونك اطرافنه صاچدیغی مسرت نورلری، ریختیم اوزرنده اولرده، هر کسلك روحنی نشاطله، انبساطله یقاردی. بوهنوز طورغودلرك، پیاله‌لرك صولرمده حولان ایتدیکی زمانلره مصادف ایدی. فقط یاواش یاواش اونی ممنون ایده‌جك حوادث ویرمه‌مکه باشلامشدم. کرچه اوزرمده هانکی ملته مخصوص اولورسه اولسون آقیتیلان بو قانلری، باتیریلان کمیلری، اولوم و مظفریت آنلرینی دیکلردی، فقط اونك روحنه تعلق ایدن برشی قالمامشدی.

خیرالدین بارباروس نم الك سوکیلی چوجوقلرمدندر. دالغه‌لرمی قانلره بویایان، اعماقمه بیکلرجه انسان کوندرن، جنك وجدال

آوازه‌لرینی روزکارلرله بولوطلره یوکسلتن بوقایدانی هیچ بر وقت قورقوتامامشدم. کوپوکلرم، سیاه‌اولوم دالغه‌لرم، کردابلرم، فیرطینه‌لرم اوکا محظوظیت ویرردی؛ او، بونلرك هپسنده مندمج اولان شعری، قدرتی، متحرك، سیال عظمت تنوعی وحشی بر مسرتله دویاردی. صوکره سکوتمی، حدتمی، او یوموشاق قابلیت تبدلمی، هپسنی کندیسنه بر واسطهٔ ظفر اولارق قوللانیردی. او، بوتون اعماقم قدر درین صولرم کبی متحول، بولوطلرم کبی مدهشدی. او صاغ اولدقجه برر اییك کلبه‌لك کبی اوزرمده اوچوشان کمیارده هپ قانلی فاجعه‌لر، غیرتلاق غیرتلاغه بربرینی اولومه کوندره‌ن انسان مجادله‌لری، چیغریشمه‌لر، فیرطینه‌لرك دومان وسیر مدهشیله صولو بوشلغه‌داغیلان صیحه‌لری ایشیتیلیردی. صوکره بونلرك هپسنی اورته‌رك، یوتارق صولرمك سکوتی آلتنه کومردم. شان وشجاعتنه، ظفرومغلوبیتلرینه، بوتون حیاتنه میدان اولان صولرم اولدقدن صوکره بیله اونك روحنی جذب ایدییوردی. اونك روحی، کولکه‌سی صولرمده جریان ایدن شیلری کلیر، دیکلردی. عثمانلیلرك هرده‌کیز محاربه‌سنده ریختیمه‌بویلو بوتجه اوزانیر، صولرمك کتیردیکی حوادثی دیکلر، روحك تمنیاتنی دالغه‌لرمه تودیع ایدر، کونده‌ریردی. آرتق اوزون سنه‌لردن بری اوکا سویلیه‌جك بر شیئم یوقدی. فقط او، هر کیجه کلیر، صورار دی:

— بزمکیلردن کیمسه اوزرکده چابالایورمی؟

— خایر!

اوکا سینوب فاجعه‌سنی سویله‌دیکم وقت صولرمه آجی، طوزلو بر دامله‌دوشدی. بو هزیمت اونی طوپراقلرینه قلب ایتدی ظن ایدییوردم.

سنه‌لرجه کلدی. مزارینك توزلری ایچنده یوق اولمغه قرار ویرمشدی.

عثمانلیلرك ده کیز اوزرنده اوفاق بر فعالیت کوستردکلری کوندن بری خیرالدین ریختیمنده بر حرکت حس ایدییورم. هله بوغازه‌دوغرو کچید رسملری باشلادیغی کوندن بری ثابت، مأیوس بر سیرجی صفتنی محافظه ایده‌میور، آراده ـ فقط بو بر سردر ـ دالغه‌لرملك اوستنه بر آز شکللرینی یابانجی بولدیغی بوزرهلیلره قدر کیدییور؛ متحسس ومتهیج، اونلری سیر ایدییور. اوبعضاً کمینك پارماقلقلرینی طوتارق یوکسلدیکی زمان نوبتجی نفرك روحنده شانلی، ظفرلو دالغالانیور. کیجه زیارت ایدیلن بونفرلر، چاووشلردونانماده خارق‌العاده‌چالیشان عثمانلی کمیجیلریدر.

اکثریا ریختیمه دونرکن کوزلری متردد، مضطر، قعرمه دالار وبندن صورار:

بونلر بوکمیلرك فنی بیلیورلرمی؟ بوتون بو آهنین قلعه‌لره اونلر صاحبمی، سویله؟ نم بیلدیکم کبی الك کوچوك تفرعاتنه قدرحاکممی، سویله، سویله؟

بارباروس خیرالدین زرهلیسی بشکطاش اوکندن کچرکن او، هرکسه مستور، فقط بکاعیان، ریختیمده‌طوریور، بوتون‌موجودیتنك انتشارایتدیردیکی نورلرله‌سیرایدییور، بلکه‌ده براشارت، برسلام‌بکله‌یوردی.

کمی سسسزجه کچدی. قیچ طرفنده طوران بر نفر، اللری کوکسنده، روحندن اوکا بر سلام، برتعظیم کوندردی.

بو، کیجه‌لری فکرینه حلول ایتدیکی مرتبانندن بر کنج تورك یاوروسی ایدی!

بورغاز؛ ١٥ ایلول، ١٣٢٦

حکایه‌لر

ارواح مقامات

روحم عالم خارجیدن چکیلمشدی: بن اویویوردم؛ فقط او کندی خزائنی، کندی کائناتی ایچنده کیمسه‌نك سزه‌مدیکی زنکین قابلیتیله یاشایوردی. دنیا ایله روابطم کسیلدیکی زمانلری چوق سوه‌ردم: کوزلرم ضیالره قاپالی، قولاقلرم صدالره طیقالی، موجودیتم بوتون تماسلردن اوزاقدن، یالکزجه یاشارم.

ایشته اویله بر آن ایدی. یابانجی بر وارلغك ایپك اهتزازلرله اطرافمده طولاشدیغنی طویدم. روحمده آقشامدی: شمال آقشاملرینك اوزون، رنکسز، مبهم خیاللری ایچنده یوزویوردم. عالمده رنکدن عاری، کوموشمسی بر ایشیق آغاجلردن آقیور، صولرك یوزنده اوزانیور؛ ییلدیزلرك اوزاق کوزلرنده موجه‌لنیور؛ بوتون هوای نسیمده یوموشاق، ساکت تیتره‌شیوردی. اولا بونی اطرافمده اهتزاز ایدن آتشسز، یاقمیان ضیانك روحی ظن ایتدمدی. فقط بو اهتزازده سکونتلی دکیزلرك ساحللری یالارکن کوندردکلری موسیقی‌یه بکزر بر شی واردی. حالبوکه بو ضیا دیلسزدر. اونك یالکز رنکسز

کولکه‌لری وادا آهنکه‌سیله هم آهنك حرکتلری واردر .

اطرافمده حس ایتدیکم وارلق تبسمه بکزر بر سسله روحمه دیدی که:

— بنی طانیمادکمی؟

روحم فیصیلدادی :

— خایر !

او وقت او داها طاتلی:

— اویله ایسه بکا باق.

دیدی ؛ و روحم اطرافنده اهتزاز ایدن طیفی کوردی . شفق سیسلرینه بکزر شفاف، پنبه قانادلریله بر طیران، پراهتزاز شکررنك بر مخلوقدی. کوزلری رؤیا ضیاسنك عکسی ایله آچیلیور ، کولیور، حزنلنیور ، دائما تحول ایدییوردی . او وقت روحم اونی طانیمق آرزوسیله متأذی ومتحسر ، یالواردی :

— سویله، سنی بن نه‌وقت کوردم؟ بکا ایلك دفعه نه‌زمان کوروندك؟

هواده غائب اولان اثیری قانادلریله روحمی اوقشایارق آکلاتدی:

— سکا ایلك دفعه تصادف ایتدیکم زمان خولیا کوزلو بر چوجوقدك . ایلك عشقك ییلدیزلی قانادلریله چیرپینیوردك ؛ سن اونك مائی ضیادار کوزلرینی دوشونورکن بن سکا طوغمشدم. اووقت هپ دوشونجه‌لرك ، هپ کوزلرکده اوچوشان خولیالر ، هپ دوداقلرکدن و کوزلرکدن دوکولن خنده‌لر و کریه‌لر بنم صدامك ، بنم قانادلریمك ضربه‌لریله هم آهنك ایدی . محرك ، اینجه ، صبرسز ، چالاك ! حالا بیله‌مدکمی ، بن سوزنا کم !

ایشته او وقت روحم ، ایلك خاطراتنك موسیقیسیله بیهوش ، اثیری پنبه قانادلر آراسنده ابدیاً یاشامق آرزوسیله آغلادی :

— شیمدی سنی طانیدم . برکیجه پاپاتیه تارلاسنك یوموشاق ، صاف قلبنده یاتیور ، ایلك عشقمی دوشونیوردم ؛ کوزلرم نهایتسز براماس تارلاسی کبی باشمك اوستنده پیریلداشان ییلدیزلرك کوزلرنده‌کی نامتناهی معنایی ایچرکن سنی کوردم . چونکه سن ، اونك شوپه‌نك روحنی یاشاتان پارماقلرندن ، شوپه‌نك غملری اصرارله تکرار ایدن صدا ضربه‌لری آراسندن بردنبره کولوویرمشدك . ناصل الك آغیر ، الك معظم غملر ، صدالر آراسنده کومولمش بر خنده ایله قانادلرك روحی اوقشاردی . فقط چوقدن بری سن قیافتکی دکیشدیرمشدك . سنه‌لر ، اما سنه‌لر وارکه سن توزلو ، بایاغی ، بایات شرقیلر آراسنده یکنسق نغمه‌لرکله بنی تعذیب ایدییورسك .

روحمك ایلك بلور خنده‌لرینی لذیذ بر خاطره ایله دیریلتیر کبی سوزناك کولدی :

— آرتق اون آلتی یاشنده دکاسك ، دیدی ، شیمدی سنده‌کی سسلر هزام و عجم عشیران دوستلریمك پست ایکیلتیلری ، غایه‌سنی غائب ایتمش یأسلی کریه‌لری وسنده‌کی رنکلر قانادلریمك دلبر رنکلرینه هیچ بکزمه‌ین ابدی قورشونیلکلردر . ایسترمیسك ، سنی بوتون حیات روحکك مختلف لسانلری اولان مقاماتك ارواحنه تقدیم ایده‌یم؟

فقط بنی دیکله‌مدی؛ قانادلرینك ایکی نغمه‌کار ضربه‌سیله اوچدق وکندیمزی نهایتسز برجام اورمانك مظلم وصولغون ضیالرله ییقانان قورشونیلکنده بولدق . خولیا یرور داللرنده رنکسز ایشیقلر

آفیتان بولوند و کوزل آغاجلر ذروه‌لرینی برطرفه تمایل ایتدیرمشلر؛ بوتون ایکنه‌لرنده طولاشان حسی براهتزاز لذتله آرالرنده‌کی قونسری دیکله‌یورلردی . بوساحله دوغرو اوزانان اورمانلی وادینك تا اورته یرندن بلور کوپوکلر و دالغه‌لرله رقصان بیاض بر صو ، یوصونلرك ، قیالرك ، طاشلرك اوستندن آتلایارق ، قایارق ، ترنم ایده‌رك بیك دلبر آقیشلرله چاغلایارق کندیسنی دیکلر کبی اویویان بر ده کیزه آقوب کیدییور . بوراده اویله غشی ایدیجی بر آهنك ، بر آهنك روح واردی‌که بوتون عشقلرك ارواحی بوراده آغلاشیورلر ، بوتون طبیعتك آغاجلری، یاپراقلری ، طاغلری ، صولری اك کوزل مرثیه‌لرینی بوراده اتحاد ایتدیرمشلر ظن ایدیلیوردی. فقط بونهایتسز ده کیزلرك حرکتسز سینه‌سنه ، هوای نسیمینك اك کیزلی مسامانته اوزانان نغمه‌لرده شمال اقشاملرینك رنکسز ضیالرینه بکزییورلردی. آتشدن ، غلیاندن ، چیلغینلقدن ، طوفاندن عاری ! هپ حزن ، سادکی ، غموم ایله مشحون وپست انینلر !

سوزنانك بنی اولو وحمایه‌کار برچامك کولکه‌سنه تودیع ایدرکن:

— شیمدی اونلری کوره‌جکسك .

دیدی. کوزلرم بوضیالرك مبهم قعرینی دلمکه آلیشدقدن صوکرا وایلك کوردیکی روح صولرك اورته‌سندن یوکسلیوردی. اولا اینجه، یوکسك برطاشله اونك اوزرندن آتلایوب کیدن بیاض برصو ظن ایتمشدم . صوکرا کوردم‌که ملال ایچنده ایکله‌ین برطیف ، بوتون وارلغیله آغلایان و کوز یاشندن لباسی دائما صولره مزج ایدن اینجه، اوزون برخیال !

اوزونده نوشـین دالغه‌لرله آقوب کیدن مخیل ، سیال تول‌لرك آلتنده اوزون ، نارین ، نفیس اعضالری واردی . اینجه قوللری سـسنك ملال آمیز موسیقیسیله سماله دوغرو قالقیور ؛ قورشـونی ضیانك لونلرینه بکزه‌ین اوزون صاچلری سیال تول لباسیله برابر صولره قاریشـیور ؛ ابدیاً آقیور کیبیدی . اینجه ، چوکوك ، بیاض سیماسـنده اشکنجه‌لی بر رؤیا طولاشیور ؛ بویوك اسرارلی کیجه‌لره بکزه‌ین کوزلرندن دوکولن پارلاق یاشلر لباسیله آقوب کیدییوردی . بوتون بوکریه‌لرله برابر رنکسز وکوزل دوداقلرندن سرپیلن نغمه‌لر کچمش بر آجینك ابدیاً دوام ایدن حماسیله صاییقلایوردی :

— محتشم بر سرای ، صوکرا شعشعه‌لر ، دبدبه‌لر ، آلتونلر ، زبرجدلر ، یاقوتلر ، ایپکلر ، سوسلر ، هپسنك اورته‌سنده او ... مهیب چهره‌سی ، کونشدن کوزلریله باقان او ... آتش دوداقلرینك بربوسه‌سیله روحمی مص ایدن اوشهنشاه ، اواه ! ... ابدیته قدر رؤیالرمده آغلاتان برساعتلك حیات ! دکلمی که بنی بر سـاعت ایچین سودی ؛ دکلمی که بنی اوآلتونی ، احتشامی اتمام ایدن یوزلرجه کوزللر ایچنده کونشدن کوزلرینك برلمعه‌سیله چکدی ، کوتوردی ... برساعت ضیا ، رنك ، حیات کونش ، صوکرا ابدیاً رنکسز کولکه‌لر آراسنده طولاشان برانین ، برطیف ! ... برآن ایچین رؤیالرمه بیله کلمزمیسك ؟ باق ، قوللرم سـنك ایچین قیامته قدر کشاده ، باق ، کوزلرم سـنی ابدیته قدر بکله‌یه‌جك برر شفقت ! ... باق ، دوداقلرم معظم وارلغکی اویالامق ایچین روحمی ابدی بر نغمه کبی سکا آقیتاجق ! ...

حیرتلی کوزلرمله او خیالی دیکلرکن سوزنالك تیز ، قیصقانج بر

نغمه ایله دیدی که :

— بویاووز سلطان سلیمك برساعت سودیکی برقیز ، حسینی نك آناسی ! حزنی ترنم ایدن بردیوانه‌در . کل ، کیده‌لم .

دره‌نك اوجنه دوغرو بویوك بیاض قاووقلو ، صاری جبه‌لی ، آغیر جبه‌لی ، قاریشیق قاشلی ، یشیل کوزلو ، بری باغداش قورمش ، ألنده طنبور ، دائما چالیوردی . بطی ، عظمتلی ، مقنع ، تك سسلرله دائما سویله‌یوردی . سوزناك :

— بو ، راست دوستمز .

دیدی . برآز ایلریده صولرك ایصلاتدیغی کوزل برسو کودك یاپراقلری آراسندن علائم سما رنکلریله پارلایان برمخلوق کوزلرمی آلدی . باشمی قالدیردم ؛ اوزون ، ظریف قویروغی ایله بوتون موجودیتنی ، حتی عجیب ، آلتون کوزلرینی بیله احاطه‌ایدن بیك رنکی واردی . دوداقلرنده یشیل ، افلاطون ، اینجی سسلر ، بیك لون ، بیك اینجه‌لکله ترنم ایدوب داغیلیوردی .

سوزناك :

— بوموسیقینك حشمتلی برپریسیدر ، اوج آرا .

دیدی . برآزاوته‌ده برطاشك اوزرنده قورشون بویوك کوزلری اسرارله پرده‌لنمش ، اسمنی بیلمه‌دیکم تللی برسازچالان برطیف واردی . طانیدم ، هزام ایدی . آرقاسنده عشاق ، فرحناك ویکاه خولیالی چهره‌لریله اونی دیکله‌یورلردی . اوزاق آغاجلرك اورته‌سنده کوچوك کوموشی ضیالی برمیدانجقده قرجغار ، حجاز ، حجازکار سیاه صاچلری ، اوزون بیاض لباسلری ، کولن کوزلریله مترنم ، نشئه‌دار ، رقصان

برنغمه‌نك اوچان قهقهه‌لريله دونوب اويناپورلردی .

اوزون سكه‌سنك آلتنده‌كی شعر حزنله نمناك كوزلری ، كبار ، ضعيف وجودينك خيالی خطوطنی تزيين ايدن ، يوموشاق عباسيله صبا ، بويوك برمولوينك دعالر ، وجدلر ، سرلر ايچنده طاپينان روحنی ترنم ايديپوردی . عجم عشيران واصفهان سياه جبه‌لری ، بويوك قاووقلو ، مظلم چهره‌لريله ، حرمتكار ، اونك اطرافنده طولاشيورلردی .

بوكوموشلو اورمانی ، بلور صويی طولديران بيلمه‌ديكم قيافتلر ، چهره‌لر ، مخلوقلر و بوتون اونلرك معناسنی سزمك ايچين روحمك كريلديكی متنوع ، مبهم ترانه‌لر واردی . بوتون بومختلف سسلرك . سازلرك اتحاديله عشق ارواحنك آغلاشديغی برنشيده حصوله كليوردی ؛ اونی ، ارادەم يوموشامش ، برآزده مخمورلاشمش اولديغی حالده اوزون مدت ديكله‌دم . حالبوكه تحليل ايديلیرسه برسس يوقدی كه روحمك برلونی افاده ايتمه‌سين ؛ برنغمه يوقدی كه روحمك برصفحه‌سنی ترسيم ايتمه‌سين ؛ برپارچه يوقدی كه الڭ مبهم حياتمك الڭ مبهم برآجيسنی ، برحكايه‌سنی ترنم ايتمه‌سين . سوزناك پنبه قانادلرينه صوقولارق ديدی كه :

— بنی آرتق ياتاغمه كوتور ، بوتون عمريمی ترنم ايدن نشيده‌لرك خياليله ابدياً اويويايم .

چوق سورمه‌دن چاملرك آراسنده برپوتين غيجيرتيسی ايشتدم ، حيرت ايتدم ؛ چونكه بوتون ارواح ياچديك پابوج كييپورلر ، يا بلوری چيپلاق آياقلرله چام ايكنه‌لری اوزرنده قاييورلر ، يا صولغون ، ضيادار قانادلرله اوچيورلر ، يا رنككين وظريف ده‌كنز قيزی قوبروقلريله

سورونيورلردی . بونکله برابر ينه دوندم . باقدم ؛ سياه برجبه‌نك آلتنه يوکسلك بريافالق طاقمش . شيق برپانطالون کيمش ، کوزنده برتك کوزلك ، سياه کوزلو ، کوچوك قفالی ، متهالك وعجول طورلی. اوضاعيله ترانه‌لرينه جان ويرن برکنج ايدی. هرکسدن چوق باغيرارق ، متکبر و مفتخر دائما سويله‌يوردی . يانده اونك بوتون سوزلرينی دقتله ديکله‌ين ستره وپانطالوناو زوپپه طورلی بريسی واردی. لوسترين بوتينلليسی دييوردی که :

شيمدی غراند اوپرادن کليورم . غربك اك بويوك بسته‌لرينه مطلق بنی قاريشديريرلر . بعضاً نوروه‌چيايه قدر کيتديکم واردره افندم ، نهاوند اولمق بوتون مقاماتك شاهی اولمق ديمکدر . غربده نه زنکين ، نه پرحيات ، نه مشعشع صدالر واردر . بعضاً بوافنديلرله کلوب ترنم ايده‌رم . فقط بن اصل غربك ، اوبويوکلرك ماليم .

بوسوزلره اوته کيلرك جانی صيقيلمش کبيدی. هپسی استخفافکار ، باشلرينی چويرييورلردی . يالکز راست خومورداندی :

— مسخره ، زوپپه ، يالکز قانطويه يارار .

اوآلديرمادی ، دوام ايدييوردی :

— بن بوافنديلره سويله‌يورم . آرتق قانونده والسلر ، سنطورده غالوپلر ، طنبورده نوقتورنلر چالينه‌جق زمان کلدی . بو سماعيلر ، پيشرولر ، بسته‌لر هپ سزه عائد !

يانده‌کی حجازکار کردی جاکتنی ، بويون باغنی دوزلته‌رك هپ اونك ديدکلرينی تکرار ايدييوردی :

— بنده کز ، عاجزانه او اسکی ، آغير ، مزعج شيلری براقدم ،

کوچوك شیق شرقیلرم وار . کفته‌لر تتی تنلردن آرتق آزاده ! بر یکیلك اولسون دیه کفته‌لرمه بر دوقتور صیقیشدیرییورم :

بر آچیق یاره‌یه دوقتور اوروولورمی نیشتر ؟

اسکی طیوف کندی آهنکلرینه مستغرق ، اونی دیکله‌مکه تنزل ایتمه‌یورلردی . فقط او آن ، صمدانی بر اورکسترا کمانلرینك ایلك ضربه‌سی کبی معظم بر سسله هپمز سیلکیندك . هر کس ساحله قوشویوردی . جبه‌لر ، حرمانیلر ، اوزون لباسلر ، قانادلر هپ بردن دالغالانیور ، چیرپینیور ، اوچوشیوردی . ساحلده بوارواح مقامات‌دیزلری اوستنه چوکدیلر ، برازاول اویقوده کوروتن رنکسز وسسز ده‌کیزلر شیمدی اولو دالغه‌لر ، کوپوکلر ایله خروش ایتمش آقیور وآلتون ، لعل کولکه‌لر بو حرکت ورنك دریاسی اوزرنده‌تیتره‌یوب اوزانیوردی. صوکرا بو نهایتسز یانغینلردن، کونشلردن بولوطلردن ، طوپلانمش رنکلرله یانان بر افق واردی . بو احتشام رنکی کونده‌رن کونشلرك آلتون ، آتش جریانلرینك آقیشنی ایشیدییوردق و کونشلری تعقیب ایدن سیاراتك موسیقیسیله أزیلیوردق . یارب ! اوافقدن ، اوده کیزدن ، او کونشدن انسانی نه آغلادیجی ، نه خراب ایدیجی سسلر ، ناصل بوتون وارلنی صارصان نشیدهٔ المل ، عشقلر آقوب کلیوردی . سوزناك حیرتکار ، یاشلی بر سسله بکا دییوردی که :

— بو ییلدیزلرك ، ده‌کیزلرك ، رنکلرك ترنم ایتدیکی بویوك تیلر نه‌دن بزی صارصیور ، أزیور ، هیچ ایدییور ، قاصیرغایه طوتولمش بر چوبه دوندوروبورلر،بیلیرمیسك ؟ اونلر هپ حیاتك ،

یاشایانلرك ، قلبلرك لسانی سویله‌یورلر ؛ روحلرك حرکتده اولان آنلرینی ، طبیعتك هیجانده اولان صفحه‌لرینی ترنم ایدییورلر .

— یا بز ؟

دیدم .

— بز کولکه‌لری ، اسکی انسانلرك سکونتده اولان قلبلرینی ، اسکی رؤیالرینی تکرار ایدییورز .

— یا کندی تحسرمز ، کندی کوزلر یاشلریمز ؟

— خایر ؛ اونلری هیچ سویله‌مه‌یز ؟ ابدیاً کچمش خولیالری تکرار ایدر ، قورومش یاشلری آقیتیرز ، حیات ، حیات حاضر ، اوغربکدر ، ایشته !

بورغاز ؛ ۲۹ حزیران ، ۱۳۲٤

معبده‌کی قادین

روحمده‌کی هر کون آغیرلاشان یوکك بردن بره‌اوموزلرمی‌ا کدیکنی، بلمی بوکدیکنی حس ایتدم. یاغمورلو، کیرلی بر کونده، چامورلر، راطب روزکارلر ایچنده ایلرلرکن بوتون موجودیتمك، مأیوسیتك ویره‌بیله‌جکی آنی وقطعی بر قرارله اوموزلرمی، روحمی أکن یوکی فیرلاتمق ایچین عصیانتی دویدم. همان او کیرلی، مظلم فقرا محله‌سنده اوستی صنعتدن، سوسدن عاری کوچك بر جامعه کیردم.

بویاسز، اسکی کارکیر بر بنا ایدی؛ دیوارلرینك کیره‌چلری چوقدن دوکولمش طاشلری وسیاه، باصیق، خراب أولر آراسنده قورشونی کوکه دوغرو یوکسلن اینجه، ظریف مناره‌سنك بیاضلغی، اسکی، یوموشاق، یشیلیمتره‌ك بر رنك آلمشدی. یاغلانمش، سیاهلانمغه باشلامش قیرمیزی دیکیشلی پرده‌سنی قالدیردم. ایچری کیردم.

اسکی حصیرلردن، رنکلری نه اولدیغی اونوتولمش خالی پارچه‌لرندن، راطب دیوارلردن، خطوطی سیلینمش کبی بوشلق ایچنده قاراران، بربرینه قاریشان لوحه‌لردن، بوتون فقیر، متواضع، فقط بیللرله

اوقدر بویوك ، اوقدر بیکلرجه روحك اسرارینی صاقلایان ظلمتندن داغیلان اسکی بر معبد قوقوسی بوتون بینمی صاردی . تپه جاملرینه وارنجه‌یه قدر محیطنك قورشـونی سـفالت ونسیانتی ترسیم ایدن بو قورشونی ظلمت ایچنده ایلریله‌دم. اسکی بر دیرکك آلتنده دیزچوکدم اللرم دیزمده، باشم اسکی حصیرلره متمایل طورورکن بوتون موجودیتمی حیاتدن صیانت ایدن بو قورشونی ظلمتلرده روحم دامله دامله بوشالیور، اوموزلرم اوقه اوقه یوکنی دوکیوردی . ایلریده محرابك یاننـده اسمرله‌شن بویوك مومك دیبنده اختیار برقیوم ، یورغون ، کسیك عکسلرله کوشه‌لرده ایکله‌ین اختیار سسیله قرآن اوقویوردی. جبه‌سنك یشیلی ، صاریغنك بیاضی زمانله موزه‌لرده‌کی قیمتدار اسکی لونلر آلمش کهنه‌لکی ایچنده بوتون بو معظم و کهنه بدایعله امتزاج ایتمشـدی . اختیارك اسکی بر کولـکه کبی محرابك قورشونی کولـکه‌لری آراسنده مطرد صاللانیشنی کوزلرم تعقیب ایدییور، او اکیلوب دوغرولورکن اوموزلرم دها خفیفله‌شـیور ، روحم دها بوشالیوردی .

بر ساعت بو ساکت ولوش معبدده دیکلندکدن صوکره بوتون موجودیتمده غریب بر بوشلق ، سرخوش بر استغراقله قالقدم. قیوم حالا اسکی یشیل جبه‌سی ایچنده کهنه ، ضعیف وجودیله صاللانیرکن منبرك آرقه‌سنده سیاه بر کولـکه قاباردی، جامعك بوش ولوش دومانلری ایچنده اوچار کبی بکا دوغرو کلدی . بو، اسکی ، سیاه یلدیرمه‌سنك بوللغی ایچنـده نارین ، اوزون وجودی تموج ایدن ، باشی وبوتون صاچلرینی بیاض ، یوموشاق بر تولبند ایچنه صارمش ، یالین آیاق بر قادینـدی . بر روح کچیورمش کبی هواده بیله بر حرکت حصـوله

کتیرمه‌دن بیاض آیاقلری حصیرلر وخالی پارچه‌لری اوزرنده ایکی مقدس کووه‌رجین کبی اوچیوردی . بیاض تولبند صارغیسی ایچنده کوچوك، صولغون بر چهره قورشونیلکلر ایچنده اسمرله‌شیوردی . برآز دار آلنی واوزون ، آچیق قاشلری آلتنده آیسز ، ییلدیزسز کیجه‌لرك کثیف سیاهلغی طوپلانمشدی . فقط اسکی بر تابلونك دوداقلری کبی قیرمیزیلغی یوموشامش دوداقلرنده ، هیجانسز ، منتظم بورننده قصورسز خطوطیله انجه‌لنوب اوزانان کوچوك چکه‌سنده ینه عصرلرك الیله اسمرله‌شمش ، قطعیتی غائب ایده‌رك روحانیلکندن قازانمش اسکی سوکیلی چهره‌لرك سکوتی واردی .

بوقادین بلکه یکرمی بش ، بلکه اوتوز بش ، بلکه یوز یاشنده اولا بیلیردی . زمان بوقارانلق سوقاقده ، قارارمش ، فقط اوقدربدیع او قدر روحی اوقشایجی لوش بر معبدده دیکلندیریجی ضیالریله اونی کیدیریرکن انسان چهره‌لرینه براقدیغی الك اوفاق بر ایزی بیله اونك چهره‌سنه براقمامشدی . نه یاشادی ، نه‌طویدی ، نه آغلادی ، نه کولدیسه اونی زمان اونك کیم بیلیر ناصل محفوظ روحنده اورتمش ، چهره‌سندن انسانلغك هرحرصنی ، هرألمنی ، هرآرزوسنی سیلوب کوتورمشدی . بو بوتون کولکه‌لر ، ظلمتلر ایچنده اسمرله‌شن خطوطیله بر قادین چهره‌سی تمثیل ایدن جانلی لوحه‌نك نه کوزلرنده ، نه دوداقلرنده ، نه‌ده وضعنده انسان حسلرینك بر خیالی بیله قالمامشدی . هله معبدك اوشوتمه‌ین دعا کار سرینلکنی عکس ایتدیرن سیاه کوزلرنده هیچ بر شی ، هیچ بر حیات یوقدی . عجبا بوقادین بواسکی معبدك روحیمی ایدی ، نه ایدی ؟ روحنك بوتون انتظار واملری یوق اولدقدن

صوكره ، ماضینك بوتون یوكلری ، زهرلری آقوب دوكولدكدن صوكره معبدده نه آرایوردی؟

بنی كورنجه بر آن ایچین آدم كورمكه آلیشمامشلر وضعیله كریله‌دی . صوكره سیاه كوزلری كویا بن شفاف برپارچه ایمشم كبی بنی دلدی ، كچدی ؛ معطوف اولدیغی اوزاقلره دالدی . قاپی‌یه دوغرو كیدركن جامعك آولوسنده‌كی مزارلقلرك سرویلرندن چاملرده قارانلقلر اوزاتان بر روزكار ایكله‌دی . قادین بونی بكله‌یورمش كبی طوردی . كوزلرنده ، دوداقلرنده ابدیاً بكله‌ینلرك صبری ، تسلیمیتی واردی .

« عبدالحلیم ، بوكونده كلمه‌دك . » دیدی .

صوكره آكلایامادیغم بر یان قاپیدن بیاض ، مقدس كووه‌رجینلر كبی اوچان آیاقلری اوزرنده اینجه وجودی بول ، سیاه اورتوسی ایچنده تموج ایده‌رك غائب اولدی ، كیتدی .

بن قاپیدن چیقاركن قیومده آرقه‌مده پابوچلرینی كیییوردی . محترز و قورقاق ، صوردم :

— خواجه افندی ، بو قادین كیمدر ؟

اختیار فری غائب اولمش كوزلرنده بنی احترامه دعوت ایدن اسرارلی آكلاشیلماز بیلكیلرله ، یوزمه باقدی . جهالتمه آجیور كبی ایدی . بونكله برابر برچوجوغه اوكره‌تیلن ایلك دعانك آجیان فقط سوه‌ن رقتیله دیدی كه :

— باش امامك حرمی صالحه خاتون ، أرمشدر ؛ دائما كلیر ، مرحوم عبدالحلیم افندیله ملاقی اولور ، كیدر ، هر كیزلی شی اوكا عیاندر .

— ناصل اولیورده بر قادین جامعده بویله دولاشیور ، ار ککلر اولدیغی وقتده بویله اورتەدەمیدر؟

شیمدی قیوم سؤالمك مادیتی ایله استخفاف ایدن بر سکونتله چكیلدی ، كیتدی . آلوده سرویلر اولورکن حرمتکار ودعاکار ، بیاض بر مزار طاشی اوكنده اللرینی قالدیرمش ، فاتحه، اوقیوردی. آرقەسندن كیتدم، باقدم. شو ساده ایكی سطری كوردم:

« اوتوز یاشنده وفات ایدن عبدالحلیم افندی بوراده مدفوندر . روحنه فاتحه اوقوییكز.»

ظلال اموات

اسکندریه موزه‌سنده بر کون

کنیش طاش مردیونلردن چیقار چیقماز کندیمزی اوزونجه بر مرمر قوریدورده بولدق . پك صیجاق بر کوندی . کندیمزی مرمر طاوانلرك سرین کولکه‌لرینه آتا بیلمك ایچین آیاقلریمز طاشلرك اوزرنده سریع ، مجهول آدیملرله سرت، قطعی کورولتولر یاپیوردی. بر برینه آچیلان واسع قاپیلردن تا ایلریسنه قدر کورولن متعدد صالونلردن عکس ایدن بو کورولتولو ، خشونتلی آیاق سسلرندن ، ینه اوزاق صالونلرك قعر نده صامت ومعنیدار، عظمتله دیکله‌نن طاشدن هیکللردن، هواده اوچدیغنی حس ایتدیکمز اولولرك کولکه‌لرندن روحمزه بر خوف مبهم سوزولدی. ضیانك صولدیغی ، سسلرك یوق اولدیغی قبه‌لر آلتنده‌کی ماضی وماضینك اولولریله قارشی قارشی‌یه کلدك .

مقابردن کچرکن قلبمزه بر ملال عمیق ، بیلمه‌م دها نه‌لره قدر اوچابیله‌جك اولان انسانلغمزك قانادلری قیریلارق ، وارلغمزه سفیل

بر عجز چوکر . بیلیرزکه هر شیئی فنایه واردیران بر سر طبیعتك قانادلری بزیده کولکه‌لندیرییور ! بر کون ، اون کون ، بر سنه ، اون سنه ، حاصلی اك اوزون مدتی یوق ایده‌رك بزی صاراجق ، کوتوره‌جك ! فقط بو حس موزه‌لرده کسکینله‌شیر ؛ اوراده حس ایده‌رزکه بشریتك وجودلرینك، هویتلرینك، عشقلرینك، روحلرینك، صنعتلرینك ، حیاتلرینك اك کوچوك وصفنه قدر ـ ابدی اولمق حس بشریسیله ـ طاشلرده تجلی ایتدیردکلری تمثاللریده مزاره کیره‌جکلر؛ تك اولارق دکل اثرلریله، ملتلریله ، مدنیتلریله کوچه‌جکلر ! انسانیتك اولمه‌مك ایچین نه مصر ، نه آجیقلی ، نه کولونچ اهتماملری وار! مزارلر بزه کندیمزك فنا بولاجغنی احساس ایده‌رك بزی قورقوتورلر ؛ فقط آثارمزك، افکارمزك لزومسز بر زینتی اولاجغنی، اخلاقك مساعده‌کار بر لطفله بونلری بر کوشه‌یه صاقلایه‌جغنی حس ایدر ایتمز فکریمزك، صنعتمزك ، روحمزك اك اینجه غروری ، اك حساس یریله صیزلار و ایکله‌رز .

اللرم یانمده ، ماضینك طاش شکلنده صاقلادیغی کزیده باشلرك قیریق بقیه‌لری ، آلتونلری ، زینتلری وحیاتلرینه تعلق ایدن بوتون لوازمی آره‌سنده بو حسلرله أزیلمش اولدیغم حالده طولاشیرکن ظن ایتدم‌که بو سسسز هواده ، بو جانسز طاش انسانلرك اوزرنده بر تبسم، بوتون حسلرمی آکلایان مساعده‌کار، فقط بر زده مستهزی بر خنده، بزلرله ، بو یکی انسانلرله ، أکلنیور . بونلر نه حس ایدییور، نه‌یاپیور؟ حیاتده هیچ بر وقت بیلمه‌دیکمز معنا و سرلری بیلیورلرمی؟ نه‌قدر صورمق ایستیور، نه‌قدر آکلامق ایچین یانیوردم! فقط آکلایوردم که

شمديكي حياتلرى ايستر هيچ، ايستر بر ضياى مشعشع صمدانى اولسون، بويله بر حياته اشتراك ايده بيلمك ايچين مطلقا اونلردن اولمالى ، ينه آكلايوردم كه بر وقت اونلردن انسان ايكن آغلادقلرى، كولدكلرى، سودكلرى وياشادقلرى زمانلرى بكا آكلاتمقدن چكينميه جكلر؛ فقط ناصل صورمالى ؟

اوته ده عبوس چهره سى وقهار جبهه سيله صومورتان بر ايمپراطور « آدرين » ؛ بريده حسن سماويسى ايله مغرور واوقدر انساندن بعيد طوران بر « آپولون » ؛ بر ستون اوزرنده بيلمم نه ايچين ابديلشمك ايسته دكلرى ، باشى قوللى اوزرنده اويويان ، طومبول بر چوجوق؛ انسانلرى سورولرله نعللى آياقلرى آلتنده طاپينديران طونجدن مقدس بر بوغا ؛ كنج ، اختيار ، قادين ، اركك السه لريله ، كوزلكلريله ، چير كينلكلريله ، خرافاتى وعالمى تلوين ايدن شهرتلرى وحكايه لريله، طاشدن تمثاللرى آرقه سنده عنود وبارد طورويورلر؛ دارجه بر صالونده جاملى ماصه لر اوستنده شيرين ، ظريف آلتونلر ديزلمش ، سحارانه پيريلدايورلردى . بونلر كيم بيلير نه احتراصلر ، نه انتريقه لر وجوده كتيرمشلر ؟ نه كوزه ل كوزلرك الك جاذب تبسملرينى دعوت ايتمشلر؛ نه دوغرو قالمغه عزم ايتمش قلبلرى تلويث ايتمشلر ايدى ؟ قبه سندن صارى آلتون رنكنده پرتولر آقان مشمس بر صالونه كيرنجه حيرتمزى بكله ين بويوك بر وضعيتله خدمه پنبه بر پرده چكدى ؛ اوراده ضيانك انجه توزلرى آره سنده سسزجه جيويلدايارق بربريله قونوشيور ظن ايتديكم بر صيره ده كوچوك ، شيق ، طاش قادينلر طورويورلردى . صاحبلرينك ظريف دالغه لرينك الك انجه كوزللكنه ، كبار ، وقور

چهره‌لرینك الك یوكسك نظر متكبرانه‌لرینه ، فستانلرینك الك اوفاق قیرمه‌لرینه قدر محافظه ایدیلن بو اصیل ودلبر رومالیلر ، ایكی بیك سنه‌لك تقدم وعظمتلرینی محافظه ایدییورلردی . صاچلرینك قیرمزی دالغه‌لرینی ، فستانلرینك پارلاق رنكلرینی عصرلر صولدورامامش ، فقط یوموشاتمش ، اونلره محتشم وشاهانه كولكه‌لر ویرمشدی. خدمه « بو كوچوكلر بوتون موزه‌یی صاتون آلیرلر . » دیركن یوكسك صاچ قاپارتمالری آلتنده دارلاشان بو آلنلر ، معترضانه و مغرورانه ، داها پك چوق قیمتدار اولدقلرینی اعلان ایدییورلردی !

بو صالونك تا اورته‌سنده محتشم بر مدور مرمر بانیو ، اسكی ومصنع مرمرلرله ایشلنمش بر زمین اوزرنده ، اطرافی زنجیرلرله محافظه‌یه آلنمش ، طورویوردی ، صوردم ؛ « قله‌اوپاترانك بانیوسی ! » دیدی . بو كلمه‌یه اعماق روحمدن لرزشلرله هرج ومرج اولان شی جواب ویردی . بوتیرشه نیلك ، بویشیل خرمادالرینك ، بوقیزغین سمانك ملكهٔ حقیقیه‌سی عینی زمانده نه‌قدر متتوج باشلره ، شاهانه كوكلره ، چیلغین پرستشلره حاكمه اولمشدی. بانیونك اوستنه تصادف ایدن برقبه جامندن صاریشین ضیا ذره‌لری اوینا شارق ، قایناشه‌رق اسطوانی بر نور جریانی ایچنده پرحیات رقصان ایدیلر . بر زمان ، دنیانك بو الك بویوك ماجرای عشقنی تعقیب ایدن خاطراتم دالدی كیتدی . ذرات ضیانك نورانی رقصنه دالان كوزلرمه برظل ممات دكل ، برظل عشق جواب ویردی :

ذرات ضیا آراسنده منور ، بیاض بربخارك برقادین شكلنی آلمقده اولدیغنی كوردم. قله‌اوپاترانك بانیوسندن چیقیوردی ؛ بونور جریانی

ایچنده آنجق سچیله‌بیله‌جك قدر اثیری بر خیال یوکسلیوردی. قیزلتیلی آلتون دالغه‌لریله صاچلری ، آلتون اورمه بر فیله ایچنده ضبط ایدیلیوردی . عریان و نارین اوموزلری نازك ، خیانتکار خطلرله آشاغی‌یه دوشیور ؛ ایلك شبابیله صنعتکار بر روحك بوتون بدایع عشوه‌کاریسنی اینجه آلتونمسی بر صاریلقله انجلا ایتدیرن بر وجود بوتون فسونی ، بوتون قدرت بی آمانیله اوزانیوردی . صوکره بو آلتون وجود ، آلتون ذره‌لرك اوردیکی اورتو آلتنده دالغالانیوردی . خیالی یالکز یانندن کوره‌بیلیوردم . خارق العاده نرمین منحنیلرله ترسم ایدن یاناقلری ، مقاومتسوز بیاض و نارین بر چکه ایله نتیجه‌لنیوردی . دار جبهه‌سی آلتنده اوزانان اوجلریله طوغدیغی مملکتك بادم کوزلرینك الك معتناسنه مالکدی ؛ بو کوزلر ، خلقت اوشکلده‌کی کوزده ایکی دفعه عینی خارقه‌یی ابراز ایده‌میه‌جك قدر بدیع و مستثنا ایدی ؛ قعرینی کوره‌میوردم . هر حالده اعماقی تقلید ایدلمز بر آتش ، بر حیات سیاهانی ایله یانیوردی . بو مظلم ضیالر ، نیاز کار ، نوازشکار ، سحرکار و متحکم قادین شکلنده تجسم ایتمش بر عشق مهلکك اسرار احتساساتنی عالمه یاییور ، بوللایورلردی . ظن ایتدم که شمسك آلتون شعاعاتندن نسج ایدلمش جانلی اورتوسی آلتندن قوللری دعوتکار بر وضعله قالقارق آلتون سسیله : «مارکوس آنطونیوس ! دوداقلرمزده ابدیت ، کوزلرمزده جنت وار ! » دییوردی .

نهایت موزه‌نك مدخلنه کلمشدك ؛ بزی کزدیرن خدمتجی یرده جاملی صندوقه‌لری کوستردرك اهمیتسز بر طورله « بونلرده مومیالر ! » دیدی . اهمیت ویریله‌ین بواك حقیقی بقایای جنسی ، صوئوق بر تماس

ایله بنی اولدیغم یره میخلادی . اوته کیلر ! طاشار وزینتلر هپ خیال اولابیلیر ؛ فقط بونلر ! ات وکمیك بقیه‌لری ! ایشته بونلر ، یارینکی بزلرك الك دوغرو تمثاللری ! بونلری کورنجه فنا بولمقدن قاچمق ایسته‌ین خیالك یولی قاپانیور ؛ چیپلاق انسانلغمز و عجزیمزله قارشی قارشی‌یه کلیور . مشفق ورحیم بر حرمتله ایلرلیه‌رك هر صندوقه‌نك محتویاتنه باقدم . بونده تجسس وحیرت یوقدی . نظرم ماضی‌یه نفوذ ایتمك ، بوزواللی انسان بقیه‌لرینك کمیکلریله بر نقطهٔ ارتباط آرامق ایستیوردی . ایلك صندوقه الك بویوك وکنیشی ایدی . ایچنده‌کی اوچ مومیانك صارغیلری چوزولمش ، اتلری چورومش ، کمیکلری‌ده چورومکه باشلامشدی . اولا اوزون ، پك اوزون بر ارکك اسکه‌له‌تی قوللری یانده ، اوزانمشدی . اونك اومورزندن دیزلرینه‌قدر بویی اولان قادین اسکه‌له‌تی چورومکه باشلایان قومرال باشنی ارککك قولنه قویمش یاتیوردی . صیرتاران چهره‌سنده عمیق بر اویقو وسعادت واردی . صوکره بونلرك اورته‌سنه مینی‌مینی صاری بر اسکه‌له‌تجك قاریشمشدی . قلبمده بوسعادته قارشی هم خشوع ، همده بر آز حسد اویاندی ! حیات آرقاداشیله ، یاوروسیله رؤیای مسعدتلرینی ابدیته‌قدر کمیکلرنده ، کمیکلرینك توزلرنده کوتورن بوچفت ، حیاتك غایهٔ عنایتنی آلمشلردی . اونلرك بر برینه قاریشارق اجزالری برلشن بو اوچ کام ایله اویویان بقیه‌لرینه صورولاجق بر شی یوقدی . باشمی اکدم . اوزاقلاشدم . اولولرك‌ده دیریلر کبی شخصیتی اولانی واولمایانی وار ! بوبر آلای ظلال اموات آراسنده همان دقت ایتدیکم ، اعصابنك شدت تقلصی ، چهره‌سنك اوزرینه وضع ایتدکلری رسمده‌بیله محافظه ایدیلن چاتیق

قاشـلی ، مضطرب كوزلی بر بیزانس پاپاسی اولدی ! احتمال خسته اعصابنی صوصـدورمق ایچین مصرك اوزاق چوللرنده وجودینی زنجیرلرله دوكمكه كلمش ، مماتده بیله مریض روحنك تقلصنی محافظه ایدیوردی . الك صوك كوردیكم رومالی برقادین مومیاسی ایدی . صیق صارغیلری آلتنده كیم بیلیر قاچ یوز سنه زنكین وبلیغ خطلرینی محافظه ایتمشدی . كوچوك ، بیچیملی آیاقلرینك طیرناقلری بلكه بر نشانهٔ اصالت اولمق اوزره آلتونله قاپلانمشدی. اوفاق باشنك صارغیلری اوستنه یاپیشـدیریلان رسم ، ایری كوزلری ، طولغون ، قیوریق دوداقلری ، حساس بورنی ایله تام كوزه‌ل برقادین چهره‌سی ایدی. یك شاهانه برصورتده یووارلانان كوكسنك صاغ طرفی ، صارغیلری آلتنده چوكمكه باشـلامشدی . صندوقه‌سنك جام قاپاغنه دایانارق اوزون مدت اوصارغیلری یارارق وجودینه ، صوكره‌ده اووجودك چوكن اوچمش اولان هویتنه نفوذ ایتمك ایسـتیوردم . باقمقدن یورولان كوزلرم اوقدر درین برسكونتله عدمه كوچمش بووجودده برحركت كورویورم ظن ایتدی . بویوك كوزلری دوستانه برتبسمله قیمیلدادی . نه دیمك ایسـتیوردی ؟ بنی اوزون بر صحبته‌می دعوت ایدیوردی ؟

بیلمه‌م رؤیامی ایدی ! هر یرده بر كثیف قارانلق واردی . بن صولوق صولوغه موزه‌نك كنیش مردیوه‌نلرندن چیقیوردم. بنی صوك رومالی قادین دعوت ایتمش، اوكا كیدییوردم. قاپیده كیمی كورمك ایسته‌دیكمی صورارلرسه نه‌دییه‌جكم! چونكه اسمنی تماميله اونوتمشدم. بیلمه‌م ناصل اولدی‌ده كیمسه بزی صورمادی . ظلال اموانك

آچيقدن آچيغه فيصيلداشدقلرى صوئوق، راطب صالونده عجبا غارديان اويويورميدى ؟ اويومايورسه نه اولاجقدى ؟ بواسرارلى فيصيلتى‌يى آكلاياجق ومنع ايده‌بيله‌جكمى ايدى ؟ بوكثيف قارانلقده بر چوق جسملرك حركتلرينى حس ايديبور ، درين ، اوزون ، معناسنى بيلمه‌ديكم برمكالمه ايشيتيوردم . تا مدخلده اثيرى برال بنى چكدى؛ كوندوزكى صندوقه‌نك يانينه كوتوردى، ديز چوكدوردى. صندوقه‌ده برحركت واردى . ياواش ياواش برسس برشيلر سويليوردى :

«اسمم لوقره‌چيادر . ايمپراطور آدريانوس زماننده‌كى اسكندريه واليسنك يكنى‌يم . كوزه‌لمى‌يم ؟ البت اوزمانك الك كوزه‌ل قادينى .. دايم بكا ، ذكل بوراده ، رومادة بيله كوزه‌للرك باشى اولاجقمى سويلردى. فقط رومايه كيتمكه حاجت قالمادى. آفريقايى طولاشيركن ايمپراطور ايمپراطوريچه ومعيتى ايله اسكندريه‌يه كلدى ... نه‌محتشم ، چيچكلى ، خيالى زنكين ضيافتلر ، اكلنجه‌لرله اونلرى قارشيلادق. بونم ايچين بويوك برموفقيتك ابتداسى اولدى . روما اصيلزاده‌كانى كوزلرمك قارشيسنده بوتون ثبات ومتانتلرينى غائب ايتديلر. بربرر حسنمه اسير دوشديلر . برايكيسى‌ده مأيوسيتندن داماررلرينى آچدى. ولى عهد آنطونيوس هر وقت چكه‌مى اوقشاردى . ايمپراطوريچه همان بنى دام دونورلرى آراسنه ادخال ايتدى . نه شان ! نه‌شهرت ! نه‌دبدبه‌لى كونلر ! اسكندريه‌دن روما جمعيتلرينه قدر صيت حسنم منتشر اولدى . فقط بركون !... »

« فقط بركون ! ايمپراطورك يانده بركنج كورمشدم . اوآنده آپولونك دنيايه كلديكنى حس ايتدم ! بوكا، كنديسنى روما الـٓهلرى

آراسنه ادخال ایدن ایمپراطور آدریانوسـك عبودیتنی آرقه‌ده براقان برآتشله یاندم. نهایت بنم‌ده تاج مظفریتم قیریلمش، بر کنجك آیاقلری آلتنه یووارلانمشـدی. اوزمانی تصویر ایچین سزدن بری بر کتاب یازمش. اویله‌می؟ حتی کچن کون عجیب قیافتلی برآدم اسمنی بوراده سویلیوردی: « ژورژ أیبرس » دکلمی؟ صـوکره بو بارد، کوزه‌ل وجودی کندیمه جذب ایچین هرشیئی یاپدم. روما‌لی برقادینك الك مقدس اولان عظمتنی پایمال ایتدم. فقط او بردقیقه، برآن کوزه‌ل کوزلرینك یورغون نظرینی بکا چویرمدی. صـوکره‌دن سویله‌دیلر: چیرکین وطوپال بریونان قیزینی سوه‌رمش!»

بوراده سسنده محترص بر طولولق حاصل اولدی. صالونلرده‌کی کورولتو آرتیوردی؛ فقط او دائما سویلیوردی:

« برکون ایمپراطوریچه بنی برشی صـورمق ایچین ایمپراطورك دائره‌سنه کوندردی. ایمپراطور کیجه‌لری اکثریا ییلدیزلره باقاردی. قاپینك اوکنده بولونان نوبتجی اونك رصد قله‌سنده اولدیغنی وایچریده ندیمی آنتینوس بولوندیغنی سویله‌دی. قلبمی لذتله اولدورن برفکرله چیلدیردیغمی طویدم. المده بر کاغـد اولدیغنی، ایمپراطوریچه‌نك کوندردیکـنی وبوکاغدی ایمپراطورك اوطه‌سـنه قویاجغمی سویله‌دم؛ نوبتجی یول ویردی.»

« نیم ضیادار اوطه‌ده ایمپراطورك قاپلان دریلریله مستور اولان سدیرینك اوکنده او، دیکر برقاپلان دریسنه اوزانمش، قیویرجیق باشنی قولنك اوسـتنه قویمش، اویویوردی. او وقت داها قطعیتله آکلادم که آپولون بوکنجك وجودنده‌در!»

« بولوش مرمر اوطه‌نك اورته‌یرنده دیزلوم واللرمله سورونه‌رك یاننه دوغرو ایلریله‌دم . صاچلرم باغلرندن چوزولمش ، بملمه برابر یرلرده سورونیور ، حرکاتمی منع ایدییوردی . نهایت یاقلاشدم . اوموزنده‌کی اورتویی فیرلاتدم ، باشنی قالدیردم ؛ صاغ اوموزمك اوستنه قویدم . »

« بو بر آن بیله سورمه‌ین بر تماسدی ؛ فقط باشی اوموزمده تا قلبمی قاووران بر آتشله بنی پارچالادی . ینه او آنده کندیسنی سلاملایان سلاح شاقیردیلرینی متعاقب ایمپراطور ایچری‌یه کیردی . فقط بن : اللرم بوتون وارلغمه‌سیال آتشلر کونده‌رن بونقطه‌اوزرنده ، پریشان وبی‌تاب قالدم . آدریانوسك آلننده دامارلر قابارمشدی ، کوزلرندن شمشکلر صاچیلیوردی . لباس حکمداری‌یی تیتره‌تن قولی یوکسلدی ؛ قاپی‌یی کوستردی . کیردیکم کبی سورونه‌رك چیقدم . وایمپراطوریچه‌نك یاننه کیتمکی خاطرمه بیله کتیرمیه‌رك کندی اوطه‌مه کیتدم . اوراده وجودمك اورتولرینی آتارق مرمرك اوزرینه بویلی بوینه یاتدم . ظن ایتدم که صوئوق مرمرلر دکل ، اسکندریه‌نك راطب کیجه سرینلکی بیله حرارتمله‌قاینایور . بونکله برابر ایمپراطوردن برخبر بکلیوردم . البت بکا شدید برمجازات واردی . »

« چوق سورمدی ، نوبتجی قاپی‌یی اوردی ؛ آچدم . اللنده بر کوموش تپسی ، اوستنده بر مکتوب ، برده بوزلو شربتی حاوی آلتون برقدح واردی . نوبتجی احترامله اکیله‌رك :

« ایمپراطور حضرتلری یا مکتوبی ، یا شربتی آلماکزی امر ایدییورلر . » دیدی . »

« بر رومالی قادینك صوك ساعتنه یاقیشاجق بر سکونتله :« ایمپراطور حضرتلرینك امرلری یرینه کله جکدر . » دیدم .

« اوراده دیزلرم اوزرنده مهر حکمداری‌یی قوپارارق مکتوبی اوقودم . وجـودمده‌کی حرارت بردن بره طوندوروجی بر برودتله دامارلرمده طولاشمغه باشـلادی . ایمپراطور بچه‌نك معیتنده بولونان کور ، مسخره ، چرکین بر یونان فیلسوفیله اولنمه‌می امر ایدییوردی ، بوامری قبول ایتمه‌مك طبیعی قدحك محتویاتی صوك داملەسـنه قدر ایچمه‌می انتـاج ایده‌جکدی . قلبمك بر تك ضربهٔ عصیانی اولدی . صوکره اوموزمده‌کی خاطرهٔ جنتی خاطرلادم . بر آلم وارلغمی قاووران اوموزمده اولدیغی حالده قدحی دیکدم . اوموزمده‌کی خاطرهٔ آتشی محافظه ایتدکجه واراولاجغم ؛ اولوم ، حقیقی عدم ، بوتماسك یاقدیغی یریوق اولنجه کله جك ..... »

آلمی جامدن اوزاتدم ؛ چوکمکه باشـلایان بواوموزی شـفقتله اوقشادم . آرقه‌دن بیزانس پاپاسی اولدیغنی تصور ایتدیکم مضطرب ، خسته بر سس :

« بنمده ماجرامی دیکله‌مز میسك ؟ دییوردی . خایر ! بر ماجرای عشـق داها دیکله‌مك احتمالنـدن اورکه‌رك موزه‌نك مردیوەنلرینه دوغرو قوشـدم . بیلمه‌م ناصل اولدی ، قارانلق قدمه‌لردن آشـاغی مظلم بوبوشـلغه بلکه‌ده ظلال امواتك کوندوز چکیلدکلری سیاه فضایه یووارلاندم .

سقوطمله اویاندم ، اسکـندریه‌نك براق سماسنده یانان صاریشین کونش پانجورلری کچه‌رك یاتاغمه‌قدر کلیوردی .

اسکندریه ـ اوتل بونار ؛ پازار ، ۲ مایس ، ۱۳۲۵

فريدون حكمتك ژورنالندن

قارده‌شم ودوستم فاطمه‌یه

١

یووارلاق ، قومرال باشیله ، دیزلرینك آلتنده قیوریلان درست، فعال كوچوك باجاقلریله آننه‌مك یورغانك اوزرینه اوزانان صولغون النه دایادیغی یاناغیله اونی ایلك دفعه كورویورم ظن ایدییوردم . اوطه‌نك اوته‌كی كوشه‌سنده ابراهیمك یرنده اولمق الم تهالكیله ، حیا آزدن بویوك برضیانك ، متین براستنادك چكیلوب كیتدیكنی مبهم برآ كلاییشله سینمش ، بكلیوردم . هیچ اونوتمام ، آننه‌مك بیاض یاصدیقلر اوزرنده چهره‌سنك خطوطی واضح برقطعیتله میدانه چیقمشدی . صو كره بیاض تننك اوزرنده اینجه ، مستثنا قاشلرینی ، یورغون ، مائیتره‌ك كوزقاپاقلرینك آلتنده تیتره‌ین اوزون كیرپیكلرینی صوك دقیقه‌یه قدر رنكین ، دولغونلغنی، مساعده‌كار، نوازشكار چیزكیلرینی محافظه ایدن دوداقلرینی یكی كورمش كبی تدقیق ایدییوردم .

ابراهیمك آلتونمسی لونی تعیین ایده‌مدیکی بر اغبرارله پنبه‌لشمش، کوچوك دوداقلری بوکولمش، اوطه‌نك لوش کوشه‌سنده قویولاشان کوزلری منفعل بر حیرتله بویومشدی.

أوده بر ده کیشیکلك، بزم موجودیتمزه تعلق ایدن بر ده کیشکلك حس ایدییوردق. کرچه خسته‌نك ابرامیله یاتاقلریمز بو اوطه‌نك کوشه‌سنده قالمشدی. فقط صباحلری کوزیمزی آچه‌دن بزی یاری ایصینمش بر خدمتچی اوطه‌سنه قاچیرییورلر، کیدیرییورلردی؛ اك معصوم حرکتمزده ذاتاً یوکا وسیله آرایان خدمتجیلر قوللریمزی چیمدیکلیه‌رك درشت سسلریله «صوصسه‌کز آ، آننه‌کز اولیور.» دییورلردی؛ باباملرك آلتنده اك یوموشاق نوازشه اك صامت تکدیرلر صاچان بر فیرطینه‌دولاشیوردی.. صوفه‌لرده بر دیکله‌ییش، قوریدورلرده کیجه آیاق سسلری، بعضی کیجه‌یی شه‌زلونغ اوزرنده کچیرن عبوث الوجه بر دوقتور ... بونلرك هپسی تجسسمزی اویاندیرمقله برابر بزی متأذی ایدییوردی.

بوکون ینه صباحلین بویوك بر تلاش اولمشدی. بزی آشاغی‌یه قاپامشلردی. فقط دادانك آشچی‌یه اکسیك اولمایان زیارتلرندن استفاده ایله ابراهیم بم اوموزمه باصارق قاپی‌یی آچمشدی، صوکره ایکیمزده، قلبمز قابورغه‌لریمزدن فیرلایاجق قدر کومبورده‌یه‌رك آننه‌مك اوطه‌سنك قاپیسنه کلمشدك. ابراهیم سسنده چوجوق شکایتی ایله ایچری دالارکن بن کدی کبی آرقه‌سندن کیرمشدم. آننه‌م کوز قاپاقلرینی کندینه مخصوص آغیر وضعیله قالدیردی، یورغون نظرنده ابراهیمه مشفق بر دعوت پارلایوردی. ابراهیم قوشدی، فقط بودکیشن آننه‌یه

قارشی بردن بره یابانجیلق حسی ویرن مبهم بر کولکه‌دن محترز وقورقاق، اوراجغه ، دیزلرینك اوستنه چوکدی . یاناغنی آننه‌مك اوزانان ضعیف الی اوزرینه یاپیشدیرارق حیرتله بویوین کوزلریله باقیور ، اوزرندن معنای حیات سیلینمکه باشلایان بو معزز چهره‌نك اولو سکوتنی نظرلریله‌ییرتوب تا صیجاق آنا روحنه‌قدر کیتمك ایسته‌یوردی .

ایشته او زمان آننه‌مك یاواش یاواش صوغویان ، اك سودکلرندن اوزاقلاشان لاقید ، صوغوق ، اولوملو کوزلرنده‌مدید ، عمیق بر اسف وعجزك آنا یوره کنك اك اینجه تللرینی چکوب کردیکنی کورویورم ظن ایتدم .

« آرتق سن بویودك » دییه‌اونك اهتماملرندن بنی اوزاقلاشدیران آلتی یاشمه ناصل لعنت ایدییوردم . هر کسك ، حتی آننه‌مك بیله اك کیزلی قابلیت شفقتنی انحصاره آلمغه باشلایان بو کوچوك قارده‌شی ناصل اویاناقدن ، او الدن قیصقانیوردم . فقط چوق بکله‌مدم . آننه‌م تکرار یورغون نظرلریله برشی آرایور کبی ایدی . دوداقلرندن حیات وبشریتی غائب اولمش بر نفسله بر « فریدون » فیرلادی . او زمان قوشدم ، ظن ایدییوردم که قلبم‌ده ، بنلکمده برابر قوشیور ؟ یاناغنك تا یانه ، حتی اچنه طیرماشدم ، بیلمه‌م او کون نه‌دن چکینکن دوداقلرم اونك صوغوق یاناقلرینه متحسر وصیجاق بوسه‌لر براقیورلردی . بر لحظه اچین او صوغوق کولکه‌نك ضعیف چهره‌سندن اوزاقلاشدیغنی کوردم . صوکره دوداقلرینی قولاغمه یاپیشدیردی . صاغ قولیله بکا صاریلدی ، چکدی ، باشمی کوکسنه ایندیردی . حالا ایشیتدیکم کسیك ، زبون بر سسله : « سن

ابراهیمك آننه‌سی اولورمیسك؟» دیدی.

بزی او یاتاقدن قوپارارق قالدیرمشلردی، خدمتجیلر باغریشیور، بابام حایقیرارق، هیچقیرارق آغلایوردی. بر چوق ارکك سسلری بردن یوکسك یوکسك قونوشیورلر، فقط بابام چیلغین، طاشغین بر یأس عجزله دائما هیچقیرییوردی؛ آراده‌ده بردن بره بزی اوشوتن بر قهقهه‌ایشیدییورق. دادا قاپینك آرالغندن بزه یملك اوزاتان آشجی‌یه فیقیردایارق «غالبا چیلدیرییور» دییوردی. او کیجه خدمتجی یاتاقلری ایچنده «باق، پیچلر ناصل یملك ییورلر» دیین اختیاربر دالقاووغك سسندن اورکوب چکیلن ابراهیمله یان‌یانه، سسسز، یاشسز، آچ وسفیل بر کیجه کچیردك. صباحه قارشی دالمشز؛ رؤیامده، آننه‌مك بیاض انتاریسیله، بیاض چهره‌سیله ابراهیمك کوچوك باجاقلرینك یتیشه‌مدیکی بر سرعتله افقلره دوغروقوشدیغنی کورویوردم؛ صباحلین ابراهیمك «آننه، آننه‌می ایسترم.» فریادیله اویاندم. اوولیور، تپنیور، کیجه‌لکیله یالین آیاق، یوزی قیزارمش بوتون قوتیله باغرییوردی. بابام قیرمیزی کوزلریله کلدی، ابراهیمی قوجاقلادی؛ بکا باقمقسزین کیتدی. آیاقده دوران دادا «بوچوجوق خائنمش، باق آننه‌سی هیچ آرامادی» دیدی. او یالکنزلغمك، چوجوقلقده او قدر مخوف اولان کدرمك غایه‌سی اولدی. بوینمی بوکدم، بر کوشه‌یه بوزولدم. او کیجه بابامك اوطه‌سنده یاتدق. ابراهیم بابامك قوینده یاتیوردی. فقط بن خدمتجیلرك یاننده براقیلمادیغمدن بیله مسعود، ابراهیمه یقین اولمقدن بر آز متسلی ایدم. بابام بنی کلوب کمال جدیتله اوقشایوردی. فقط بونده بر آز بنی قیصقانماسین، بر آزده وظیفه دییه

یاپیلدیغنی افشاایدن برصوئوقلق واردی. اونك ابراهیمه صاریلیشنده کی حار، صمیمی بر تهالك بکا ویریلن نوازشلرده یوقدی.

بکا او زمان بر عذاب اولان بوطرفدارلغه شیمدی ابراهیم نامنه متشکر اولیورم. حیاتی، کنجلکنی آناطولینك مجری بر کوشه سنه کومن زواللی ابراهیمجك!

فقط بن چوجوقلغمی سویلیوردم. ابراهیمه بابامك سودیکی، فقط یارامازلغی حسبیله خدمتجیلرك خیرپالادقلری چوجوغه قارشی آیری، آیری ایکی حسله متحسسدم. بری دوغرودن دوغرویه بنم موقعمی غصب ایتمه سندن دولایی بر کین، بری نهایتسز بر حمایه و شفقت! سنه لر کچدکجه آننه مك قولی بوینمده، ضعیف سسیله «ابراهیمك آننه سی اولورمیسك؟» دیدیکنی داها زیاده ایشیتیردم.

اوچ سنه صوکره أوه شیشمان، کنج، قیرمیزی بر قادین کلدی، حیاتمزده یکانه فرق بزی بابامك اوطه سندن چیقارمالری اولدی. ابراهیم بوکا باغیردی، آتیلدی، فقط بن عادتا ممنوندم. بنی اوندن آییران او امتیازه نهایت ویریلیوردی. کوچوك براوطه ده کوچوك یاتاقلریمزی قارشی قارشی یه قویدیلر، ایلك کیجه ابراهیم آغلایه آغلایه قوینمده اویودی. بکا کلیورکه ابراهیمله بنی باغلایان قارده شلکدن باشقه اولان سائقلرك الك بویوکی آننه مك وصیتی، الك سوره کلیسی ده حیاتده بنم سومك، اونك حمایه ایدلمك ایچین بربرمزه باقمه مز اولدی.

اووه ی آننه مز حیاتمزه نه عذاب، نه ده فضله سعادت علاوه ایتدی. متوسط، ایی یورکلی، بر آز بدلاجه بر قادینیدی. ایکی آی صوکره بابامك آنجق براوطه خدمتجیسی قدر کندیسنه اهمیت ویردیکنی آکلادم.

بابام هر وسیله ایله زواللی قادینه بر خدمتجی کبی باقیوردی. آننه‌مك پوتینلرینی الیله کیدیرن بو آدم بو قادینه هر آقشام کندی پوتینلرینی چکدیرمك ایچین آیاغنی بورننه اوزاتیوردی.

بعضاً ده یاتاغك یاننده‌کی قولتوقده بردینزنده بن، بردینزنده ابراهیم موازنهٔ عقلندن شبهه ویردیرن شن بر سسله آننه‌مك رسمنه باشنی صاللایارق «باق لامعه‌جغم، سنك چوجوقلریکی نه‌قدر سویورم، بندن خوشنودمیسك؟» دیردی. اکثری بو نطقلر، باشی ابراهیمك کوکسنده، اوزون بر هیچقیریقله نتیجه‌لنیردی.

بویله بر دقیقه‌ده بر کون اوده‌ی آننه‌مك کوزنده بر داملهٔ یاش کورمشدم. او کوندن صوکره کندی اونده کندینه اهمیت ویردیرمین بو قادینه صوقولدم، و حالا اونك النی اوپمك اوزره قوسقه‌یه کیتمکده بر بایرام قاچیرمادم.

بابام بن اون آلتی یاشنه قدر صاغ قالمقله برابر هیچ بر وقت بکا، آننه‌مه قارشی آلتی یاشمك ویردیکی نه حرمتی، نه ده حاری آتشین بر رابطه‌یی حس ایتدیردی.

بابامك نه تکملات ذهنیه‌مده، نه ده قلبمه شکل ویرن جدال روحیده بر موقعی واردر. آننه‌مه بوتون عشقیله برابر اونی هیچ آکلامامش، اونك نزیه ایجه‌لکی یاننده قابا ابتلاسیله اونی رنجیده ایتمش اولدیغنی حس ایدردم. اوندن فضله اولارق بو عشق بعضاً بزم، خصوصیله بنم، یعنی چوجوقلرینك آراسنه بیله کیرردی. هیچ بر دفعه آننه‌می قوجاقلادیغنی خاطرلامیورم که بابام مطلق بنم یاتاغمله آننه‌مك نازك

یاتاقلری آراسنه کندی سرت چهره‌سنی صوقماسین ، قوللریله اونی بندن کندینه دوغرو چکمه‌سین ... فضله اولارق دائما ابراهیمی فضله سومش و بنم کندیسنه قارشی ساکت ، فقط مؤاخذه‌کار حسمی سزمش ، بکا اکثریتله حقسز ودرشت داورانمشدی .

یالکز اولمه‌دن برایکی آی اول برچوجوق دوشکونلکی ایله بنی قارشیسندن آییرمامغه باشلامشدی . بونك سببنی‌ده صوکره آکلادم : چهره‌مك آننه‌مه اولان مشابهتی ایدی . کندیسنه بورجلو اولدیغم خاطرات حرمتکارمله برابر بکا بابامك بر شیئنی هیچ بر وقت عفو ایده‌مدم . اوده آننه‌می بندن زیاده سومش اولمق ادعاسیدی .

بر کون ، کلدی ، یاتاغنه کیردی ، بنی چاغیردی ، چهره‌سنده بنی اورسنه اولکی برخاطرهٔ مؤلمه‌یه عودت ایتدیرن یاری برجانسزلق واردی . کوزلرندن ، آلنندن حیات یاواش یاواش سیلینیوردی ؛ فقط آغزینك اطرافنده هیچ بر وقت حیاتنده کوره‌مدیکم برسکونت واردی . بکا کندیسنك اوله‌جکنی و کیمسه‌سز قالاجق اولان کوچوك ابراهیمه آرتق هم آنا و هم بابا اولمامی رجا ایتدی . صوکره باشنی دیوارده‌کی آننه‌مك رسمنه چویردی . بن‌ده یاواشجه اونك النی اوپدم . یکرمی درت ساعت صوکره اولمشدی . بو حیاتمده اوقدر بویوك بر نقصان اولمادی . ذاتاً کندیم محتاج حمایه ایکن بردن بره اله قالمش ، تربیهٔ اخلاقیه‌سنك مسئولیتی اوزریمه آتیلمش بندن اوچ یاش کوچوك برچوجوغه حامی اولیویرمشدم . بونی کنجلك چیلغینلقلرندن قورتاردی . کتابلرمدن باشقه حیاتده بر اندیشه‌م واردی ، اوده ابراهیمی ناصیه‌سی تمیز ، قلبی آچیق ، دوغرو بویوتمك ! و بوکا

امیدمدن فضله موفق اولدم . یالکز بوکون بو موفقیتمی ابراهیمك نجیب، نزیه مایه‌سنه‌می یوقسه بنم بك جدی اولان، ابراهیمله کچیردیکم اوزون سنه‌لره‌می مدیون اولدیغمی بیلمیورم . کوچوك قارده‌شم ابراهیم سنه‌لرجه روحمز بربرینه قارشی عریان اولارق ایده آل بر رابطه ایله مربوط قالدیغم وارلقدر .

او بنم نصایحمله‌می بویله اولدی؟ یوقسه بن اونك اصالت روحیه‌می یوکسلدم ؟ فقط بونك برسؤال قالماسی نجه مرجحدر .

ایشته حیاتمك ایلك صفحه‌سی !

نور عثمانیه ؛ ۱ کانون اول ، ۱۳۲٤

٢

ابراهیم حکمت مکتبدن پارلاق برضابط اولارق چیقدی. اونك اونیفورمه‌سی آلتنده متناسب، قوی وجودینی ، اوموزلری اوزرنده هر کسدن باشقه بر وضع کبارانه ایله آرقایه میل ایتدیردیکی بچیملی قومرال باشنی بو کونکی کبی خاطرلایورم . چوجقلغنك آلتونمسی دوز تننده، دائما کنج قیزلره غبطه ایتدیره‌جك برچوجوق طراوتنی قویو مشعشع کوزلرنده، قومرال قاشلرنده معنیدار، آچیق خصوصیتنی محافظه ایدیوردی . سوقاقده برابر کیدرکن اوکا بردفعه داها باقمق اوزره هرباش ، خصوصیله قادین باشلری هردفعه چویریلیردی . او عادتا ساری اولان شطارتیله، هراندیشه کولکه‌سندن عاری، لکه‌سز، آچیق ، سیملی آلنی ایله هرقلبه بریول بولمشدی . ابراهیم حکمتدن کیم بحث ایدرسه ایتسین برکره مطلق «چوجوق، کوزل چوجوق! دیه‌جکدی . صوکره اونی ذهنلرنده دولتك الڭ بلند ، الڭ یوکسك موقعلرنده کورورلردی ؛ اونی برداهی درجه‌سنه اعتلا ایتدیرمکدن بیله چکینمزلردی .

بن ده عینی زمانده ملکیه‌دن اولدقجه ایی برشهادتنامه ایله چیقمشدم.

فقط نه بن ، نه باشقه‌سی بنم نه اولابیله‌جکمی کسدیره‌میوردی . بکا کلیورکه بو یکرمی ایکی یاشم حیاتمك اك دغدغه‌لی ، اك مبهم و اك چوق حسی فاجعه‌لرله دولو اولدیغی زماندر. ابراهیم حکمتی عقلمجه اخلاقاً وفکراً یتیشدیردکدن صوکره بوتون بوتون کندیمله مشغول اولیوردم. فقط ابراهیم بنم روحمك بوتون تحولاتنك اك اینجه تفرعاتنی اشغال ایتدیکی صره‌ده ینه بنم حسیاتمك برسامعی وبوتون حیات قلبیه‌مك آرقداشی، شاهدی ایدی. آه خاطرلارم ، بکلر بکنده اسکی یالیمزده بر برینه آچیلان یاتاق اوطه‌لریمزدن چوق وقت سسلنه‌رك بر بریمزله قونوشوردق . بعضاً ابراهیم کیجه‌لکیله کلیر ، قولتوغمك یاننده بر پوفه اوطورور ، بنم بیتمز توکنمز صنعت قورونتولریمی، اوزمان عشق ظن ایتدیکم اشتکالری ، آجیلری دیکلر ، دیکلر وبندن مأمول ایدلمه‌ین بعضی درشت لاقیردیلرمه باشنی صالالایارق مطلق قادین طرفنه آجیر ، نهایت یاناغمه بویوك بوسه‌سنی براقارق کیده‌جکی زمان : « آه ، بنم مرحمتسز فریدونجغم ! » دیردی . فقط بیلیردم که بن اك بویوك برجرمده ایشلرسه‌م بنی هیچ بروقت مؤاخذه ایتمیه‌جك یکانه سس اونك سسی ، هرزمان ، هرنه شرائط تحتنده اولورسه اولسون بنی روحنك اك تمیز حرمت ومحبتیله سوه‌جك یکانه قلب اونك قلبی ایدی .

اونك پارلاق ، شن ، برآزده چاپقین حیاتنده هیچ برقادین حادثه‌سی اولمادیغی حالده بنم دورغون ودوستلریمی برآز اورکوتن جدیتمله برابر بوبرقاچ سنه‌لك حیاتم حالا کوزمك اوکنده متسلسل قادین چهره‌لرینك ویردیکی عذاب ، آرزو وتعبله طولودر .

بن یکرمی اوچ ، ابراهیم یکرمی یاشنده ایدك . بر بایرام کونی قوسقه‌یه بابامك خاطره‌سنه سا کتانه صادق قالان اووه‌ی آننه‌مه‌شکر کوتورمشدك . کندی چوجوغی اولمایان بوقادین بزه ، خصوصیله بکاقارشی اونك بر آز قابا هویتندن بکله‌نیلمه‌ین بررقت اظهارایتمشدی .

بزی برمعتاد کلینلك دوشه‌مه‌لرینك دیندار بر حرمتله اورتولری آلتنده دیوارلره دیزیلدیکی مسافر اوطه‌سنه کوتوردی .

یکنسق حیاتنك انتظامنی غیر منتظر بر زیارتك بوزدیغنی بر آز خلجانله آکلاتدی . آوروپا سفارتلرندن برنده برایکنجی کاتبك زوجه‌سی اولان یکنی مدیحه غیر معین بر زمان ایچین اونکله یاشامغه کلمشدی . چوق زمان کچمه‌دن مدیحه فیستاننده مبالغه‌لی برخیشیلتی ایله اوطه‌یه کیردی . کوچوجه مائی کوزلو ، قوتلی برونلی ، چوق صاری صاچلی ، پنبه تنلی ، کوکسی مدور ونظردقتی جلب ایده‌جك قدر ایلری‌یه‌دوغرو ، کوزل اندامل برقادیندی . شبهه‌سز کندیسنه پك کوزل دیین آدملرده بولونابیلیردی فقط بنده‌بوقادینك حضوری ، بارد برحس قبل الوقوع ونفرته یاقین برچکینمه اویاندیردی . سسی خودبین ، مستهزی ، لاقیردیلری جعلی کبی کلدی . ابراهیمله شقا ایدییور وبرچوق قونوشیوردی . فقط بکاقارشی دوروغونلغنده عمیق برتجسس ، حتی تمایل کورونیوردی .

کندیسنه قارشی حس ایتدیکم اوعجیب شی بنی برهفته صوکره اورایه یوق ایتمکدن منع ایده‌مدی . اوچنجی ودردنجی زیارتمده ایلك حسم زائل اولدی واونی محبتی آرزو اولونور برقادین بولمغه باشلادم . بیله‌مم ناصل اولدی ، آلتی آی صوکره باشقه‌سنه نکاحلی ،

بندن بش آلتی یاش دها بویوك ، ارادتلی ، متحکم ومحترص اولان
بوقادینك شخصمه قارشی بیوك بر عشق بسله‌دیکنی حس ایتدم .
هنوز اوزمان بن اونی سووب سومدیکمی بیلمیوردم ، فقط هرحالده
اونك عشقنك بوتون حرکاتمده ، حیاتمی تنظیمده بویوك بر رول
اوینادیغنی بیلیوردم . ایشته بو آرالق وجدانم صاحب‌مشروعی بوراده
اولمایان برقادینی اغفال ایتمش اولمق احتمالیله بنی متأذی ایدیوردی .
هنوز آرامزده عشقه دائر بر سوز کچمه‌مشدی . فقط ایکیمزده
قارشیسنده کنك ماهیت حسنه دائر اولدقجه واضح برفکر پیدا
ایتمشدك . ایشته بوزمانلردی که بن اونك زوجی عاصم بکدن بحثله
کویا آرامزده بردن بره اشتعاله مهیا برآتش صاقلایوردم . اونك
قالین دوداقلرنده بردن بره کورولن برادا ایله بنی اویله دیکله‌یشی ،
بووارلاق ، یوموشاق بوینی زبون ، مقهور برعشقك آغیرلغیله بر
أکیشی واردی که اکر بودقیقه‌لرده ، دیزلرینك اوستنه قاووشدوردیغی
برآز کوت پارماقلی بویوجك بیاض ألنی بکا اوزاتسه همان آیاقلرینك
دیبنه ییغیلاجق قدر ارادت وعزمی أزردی .

ساکت برمبارزه‌دن ، بز تا اوچوروملك کنارنده توقف ایتدیرن
ارادتلرمزك چارپیشمالرندن صوکره بربریمزله داها دوشکون ، داها
ضعیف آیریلیردق . ابراهیم حکمت بو آرالق دائما چوغالان یکی
آرقداشلریله ژیمناستیك مراقنه دالمشدی . بنم صوك ابتلامدن خبردار
دکل کبی کورونیوردی . اونی بعضاً قوسقه‌یه زورله کوتوروردم .
طبیعی شن وشقاجی طوریله برآز قونوشور ، قاچاردی . بوزیارتلر
مدیحه‌یی اسکیسی کبی نشئه‌لندیرمیوردی . چونکه بونلرك ارادتمدن

امين اولامادیغم زمانلره مصادف اولدیغنی بیلیوردی .

برپنجشنبه کونی قوسقه‌یه کیتمکه حاضرلانیرکن مدیحه‌دن بر تلغراف آلدم : « بن خبر کوندرمینجه کلمه‌یکز . » او آقشام واونی تعقیب ایدن ایلك هفته تردد ایچنده اولان ابتلامك بویوك برعشق شکلنی آلمقده اولدیغنی حس ایدییوردم ؛ بردن بره کتابلرمدن معنای حظ سیلیندی ، کونلر اوزادی وبوتون حیات مزعج ، اوزون بر ایچ صیقینتیسی شکلنی آلدی . عجبا مدیحه بکا بونی برتجربه دییه‌می یاپیوردی ؟ بونکله برابر اورایه قدر کیده‌رك اوندن ایضاحات ایسته‌مکدن عزت نفسم بنی منع ایدییوردی . وعجیب اوله‌رق ایلك دفعه سوره‌کلی برعشقی ابراهیمدن صاقلامشدم . تمام بر آی صوکره ، آزجق اونی اونوتمغه عزم ایتدیکم زمانده مدیحه‌دن برمکتوب آلدم . قطعی ، واضح برمکتوبدی . زوجی عاصم آوروپادن کلمشدی . کنجلکنی زهرله‌مش واونی هیچ آکلامامش اولان بوآدم اوکا یا کندیسیله برابر کیتمکی ویاخود بوتون بوتون آیریلمغی تکلیف ایتمشدی . حیاتی ایچین مهم برقرار ویرمه‌دن اول بکا مراجعت ایدییوردی . بن اونی ایسته‌یورمیدم ؟ اکر ایسته‌میورسه‌م ابدیاً بدبخت اولاجقدی . استانبولدن زوجیله برابر اوزاقلاشاجق ، حیاتی یابانجی برمملکتده کومه‌جکدی . اکر ایسته‌یورسه‌م زوجیله قطع رابطه ایده‌رك بنمله اولمق اوزره استانبولده قالاجقدی . مکتوبنده نه بر استرحام ، نه کوزیاشی ، نه‌ده تلاش واردی . فقط سکوتنك آلتنده اولومه محکوم اولمق قرارینی بکله‌ین برمظنونك مدهش ، بارد ، لکن محترص انتظاری واردی .

اوكون مكتوب المده برسرسری کبی سوقاقلری دولاشدم . اونکله اولمك وجدانمی تعذیب ایده‌جك بر ضعفمی ، دکلمی ؟ بوکا قرار ویره‌مه‌یوردم .

نهایت مکتوب دیزمده ، آننه‌مك یاتاغی اولان یاتاغمك یانده‌کی قولتوقده ، کوزلرم آننه‌مك رسمنه معطوف اولارق ساعتلرجه دوشوندم ؛ کندیسندن استمداد ایتدیکم بو کبار چهره‌نك اینجه‌لکلرینی روحم صیزلایارق تدقیق ایدرکن حیات آرقداشی اولمق اوزره انتخابه اوقدر متمایل اولدیغم قادینك بوزیه‌وارلغه نه‌قدر بکزه‌مدیکنی دوشونیوردم . کوز قاپاقلرینی کندینه مخصوص وضعیله ایندیرمش اولان بو رسمك اعماق نظرنده صانکه سؤالمدن قاچان عنود بر اصرار واردی .

کیجه ساعت بش واردی که ابراهیم اوطه‌سنه کیردی ، سسلندم ، قوشدی ؛ ژیمناستیق یاپمق ایچین کیدیکی فانیله قوستوم آلتنده زنده ، کنج عضلاتیله بکا هیچ بر وقت ابراهیم بوقدر صحیح ، جوال ، تمیز بر قوت کوسترمه‌مشدی . صوکره‌لری روحك‌ده اوقدر صحیح ، جوال و تمیز وحتی الك اوفاق لکه ایله بوتون شبابتنی ، قوتنی قیروب آتیویره‌جك درجه‌ده نظیف اولدیغنی کندی فلا کتمله برابر آکلادم .

بوزولمش ، یورغون یوزمی کورور کورمز ایکی آدیمده یانمه آتیلدی ؛ قولنی بوینمه آتدی ، بکله‌دی . برکلمه سویله‌مکسزین مکتوبی اوزاتدم ، اوقودی ، برآز سکوت ایتدی ، صوکره کنج ، وفاکار سسیله : « فریدو نجغم ! دیدی . نه‌بر ، نه‌ده بیك عاصم سنك سعادتکه مانع اولمغه‌لایق دکل ؛ مسعود اولاجقسه‌ك ، قبول ایت . » ایشته ابراهیمك بکا وفاکار ، مشفق قلبنك منطقی : هیچ برشی

اوغورنده بنم سعادتم ، راحتم فدا ايديلەمز ؛ فقط كنديسى بوتون معاملاتنده اوقدر كندندن اول باشقەلرينى دوشونوركه ...

بونكله برابر برهفته سكوت ايتدم ، آقشام مديحەدن بر تلغراف داها آلدم : « يارين زوجمله حركته حاضرلانيورم . » ايشته بواولتيماتوم قارشيسنده جسارتمى محافظه ايدەمدم . تلغرافخانەيه قوشدم ، همان تلغراف چكدم : « قاليكز »

نورعثمانيه ؛ ٢ كانون‌اول . ١٣٢٥

٣

بردن بره قلبمك قرارسزلقلری، حیاتمی ابدیاً أزه‌ن مبهم بوقسوللق، یالکزلق هیسی حار ، صمیمی بر شفقت ایچنده دیکلندی. ایکی اوزون هفته فاصله‌سز بر سکونت روحانی ایچنده کچدی . مطلق بر صورتده هویتمله برلشن بو قادین شخصیتی ، آرتق اوزون، دغدغه‌لی بر مبارزهٔ قلبدن صوکره ایستکلریمك ، دوشونجه‌لریمك غایه‌لرینه دوغرو بنی پارچالایه‌رق سوروکله‌مه‌لرندن صرف نظر ایتدیردی .

أولیلك حیاتمك بو ایکی کزیده هفته‌سنك تفرعاتی دوشونه‌مکسزین مدیحه‌یه قارشی بنی ایصال ایتدیکی بو قناعت وجدانیه وروحیه ایچین عمیق بر شکران حس ایدرم . بنم ، مدیحه‌نك ، ابراهیمك تشکیل ایتدیکمز عائله حیاتنك ایلك کونلرندن داها آسوده ، داها ساکن بر یاشاییش تخیل ایده‌مزدم .

ایکنجی هفته‌سنده ، او کیجه اوضاعنك ، شفیق ، سویملی یوموشاقلغیله بنی جذب ایدن ، بو قادینك خدمتجیلره تیز ، درشت بر سسله حایقیردیغنی دوینجه معناً بر آز متزلزل اولدم . هله بو

خیرچینلفه وقابا، تعرضکار طوره اولا ابراهیمك، صوکره بنم هدف اولدیغمزی کورنجه سعادتمدن بر پارچه چکیلدی، قوپاریلدی. فقط حالا مدیحه‌یه قارشی سعادتمك تملنی محافظه ایدن نهایتسز بر اعتماد بسلیوردم. کندیمی هیچ بر سببله تغیر ایده‌میه‌جك بویوك برعشقك قانادلری آلتنده محفوظ ظن ایدییوردم.

سفره‌ده، اوطه‌ده، هر یرده، اوفاق، مناسبتسز وسیله‌لر ایله بوشانان بوقادینك چیرکین حدتی بنی بیزار ایتمکه باشلانجه أوه فضله مسافر دعوت ایتمکه، دوستلره، بر آزده بر زمان ایچین اونوتمش اولدیغم کتابلره التجایه قرار ویردم. فقط بورادەده مدیحه یتیشدی یالکز لقدن صیقلیوردی. خصوصیله اونك کبی قوجه‌سنك قولنده اوروپاده دولاشمش بر قادینی درت دیوار آرقه‌سنه صاقلامقده معنا وارمیدی؟ آرامزده‌کی مقدس محرمیته بندن اول داخل اولانی خاطرلاتان بو جمله عزت نفسمی، بر آزده قلبمی ایکنه‌لدی. اولا مدیحه‌نك کوزه‌ل، نازك طورلرینی کوردکجه غروره بکزر بر شی قلبمی قابارتیردی. فقط کاشکه اوقدرجق یالدیز ویرن اوروپانی هیچ کورمیه ایدی. تربیه‌سی، تحصیلی آز و فطرةً پك انجه دوغرو اولمیان بر تورك قادینی اوزرنده غربك درین مزایاسی هیچ بر تأثر حاصل ایتمیوب‌ده یالکز اخلاقسزلقلرینك ناصل چیرکین، بارد ایزلر براقدیغنی حیاتمك اك مستثنا سنه‌لرینی محو ایدن آلاممله آکلادم. بو کون او فلاکتلرك بنی بوقدر شهرت آلان برمحرر ایتدیکنی بیلیورم. فقط اوسنه‌لرك خاطرهٔ ثقلتنی، کنجلکمی اولدورن مرحمتسز صفحه‌لرینی دوشونیورم‌ده او آنلری یاشامامش اولمق ایچین عادی هیچ طانینمامش

بر آدم اولمغه قائل اوليورم .

مديحه يى نه‌قدر باشقه مزاياسنده آلداتمش اولسه‌ينه بر شيئندن امين قاليوردم . اوده بكا قارشى دكيشمز بر محبت وباشقه ار ككلره قارشو خشين ، وقور بر طور !

اكثرى پنجشنبه آقشاملرى كوچك عائله‌مزله تيزه‌مه ، ايكى تيزه زاده‌لرم‌ده حاضر اولديغى حالده آقشام يمكنه دعوتلى ايدك . وايلك زمانلرده اكثريتى كنجلر تشكيل ايدن بو قالاباالق اوده ايى آقشاملر كچيريوردق . بو معصوم اكلنجه‌لرك مديحه‌نك اخلاقنه بر آز سكونت ويرديكنه ، وبو دعوتلردن صكره برايكى كون طاشقينلق ايتمه‌ديكنه دقت ايديوردم ؛ فقط بر زمان صكره بو سكونتك اوزون دالغينلقاره منقلب اولديغى وبكا قارشى اطوارينه دها نازكانه اولمقله برابر يكى بر لاقيدى ، ضعيف بر برودت كلديكنى حس ايديوردم . تيزه‌مدن عودت ايتديكمز بر آقشامدى ، يتاغك كنارنده ، ألنده بوتينى ، همان ياريم ساعت قدر كوزلرنده اوزاق بر دوشونجه ايله اويقوده كبى دوروريوردى . بن‌ده بينمده بر بورغو ، مديحه‌نك صوك حالنك اسبابنى ده‌لمك ايچون چيلغين فرضياتله اجراى تضييق ايديوردى . طبعاً قيصقانچ دكلم ، فقط روابط بشريه‌يه تجاوزى جنايت عد ايده‌جك قدر يوكسك بر نقطهٔ نظرله باقارم . هله او زمانلر بوتون روحمله صادق قالديغم مناسباتده بريسنك الك اوفاق اهانتكار بر نظرينى تجويز ايده‌مز ، ازدواجى هر باغك فوقنده آغير ومقدس بر رابطه عد ايدردم . مديحه‌نك غير طبيعى دالغينلقلرى ايله تيزه‌مه زيارتلريمز آره‌سنده بر مناسبت بولمغه باشلادم . عجبا هانكيسنى دوشونيور ؟ دييوردم . بو

تردد چوق سورمدی . دقت ایتمکه باشلادم و ایلك پنجشنبه کونی
مدیحه‌نك شاکرله آرالرنده اسم ویرمدیکم برحسك مقدمه‌سنی کشف
ایتدم. ایکیسنك نظرلرنده‌ده بربرلرینی آکلامقدن متولد برحس اشتراك
محظوظیتی واردی. حسلرینك نقطهٔ اشتراکنی‌ده بولدم. شاکرك قاریسیله
بنم صفوتمزه استخفافکار ، تزییف آمیز بر تحقیر ! شاکرك چهره‌سنی
آرتق آچیلقدن خالی قالان حافظه‌مده اولدیغی کبی کورویورم : اینجه ،
فوق العاده اینجه ، اوزون وکاغد کبی بیاض بر چهره ؛ درین پارلاق
فقط بارد ، خودکام ، سیاه کوزلر ؛ انسانی ایی حسلردن اوتاندیران
مزیف ، حیاتك هر صفحه‌سنی کوروب بیقمش بر طرزله تبسم ایدن
اینجه دوداقلر . کوزلری کستانه رنکنده ، یووارلاق ، وفاکار
چهره‌لی کوچوك بر زوجه‌سی واردی. قوجه‌سنی بر کوپك صداقت
تسلیمیتیله تعقیب ایدن آچیق کوزلرینی بر کون تأمله‌بکزر برطرزده
بکا چویردیکنی کوردم . ایشته او کون برشی کورمکه تنزل ایتمه‌ین
غرورم عصیان ایتدی . بر دها مدیحه ایله تیزه‌مه کیتمه‌دم. صداقتندن
دییه‌مم ــ چونکه عفتنه قارشو دییه‌جك بر سوزم یوقدی ــ فقط
بکا قارشو شفقتنده شبهه ایتدیکم مدیحه‌دن حالا بوکونه قدر بو مسئله
حقنده ایضاحات آلامادم . مدیحه بنم بو قیصقانجلغمی خیالمه عطف
ایتدی . بن اونلری هویتلری بربرینه بکزه‌ین ایکی روحك برمقدمهٔ
ابتلاسنده کورمشدم . فقط مسئله حل ایدیله‌مدی . یالکز شاکرله
آرامز صوغودی ، برایکی سنه بربریمزه کیدوب کلمز اولدق ،
ایشته اوقدر .

بویله ازدواجك کوچوك سفالتلریله ، فضله یاقینلغك بعضاً وجوده

كتيرديكى لاقيديدن باشلايارق عاقبت عداوته‌قدر كيدن جدال ايچنده ياشاركن بر سنه قدرطشره‌ده اولان ابراهيم حكمت كلدى؛ وحياتمزه بر آز تنوع كتيره‌رك بربريمزى زده‌له‌مكدن خالى قالماديغمز كونلر كويا بر آز دوستلق ، صفوت قايتيشديردى .

پك اى خاطرلايورم ، ابراهيم حكمتك عودتنك اوچنجى كونى ايدى . مديحه‌نك ، قهوه آلتى‌يه كلديكى زمان پارچالامق ايسته‌يه‌جك قدر بى حدتلنديرن ، دوشوك روب دوشامبرينى آرقه‌سندن آتمش ، پريشان ، دوشوك صاچلرينى كمال اهتمامله باشنه طوپلامش اولديغنى كوردم . بر قاچ كون اونى بويله اعتنا كار ، منتظم ، اى كينمش ، اطوارينه اسكى نزاكتى كلمش كوره‌رك آرتق حياتده يكى بر ياپراق چويرمكده اولديغمزى تصورله سوينمشدم . فقط صوكره تحليل ايديورردم . نيچين ؟ بو كستوم ، بوخود بين قادين بويله حركاتنى بردن بره نه‌دن تبديل ايتسين ؟ بو ظريف تواتلر ، پارلاق كوزوكمك ايچين ايديلن اعتنالر ، پك واقفانه بر كوزله تنظيم ايديلن كشاده أكسه‌سنده بيغيلان صارى صاچلرينك هيئتى ، هپسى ، هپسى البت بر سببه مبنى اولمالى .

اوزمان حكمى ويردم : بوقادين بر « قوكت » أوت ، دائما ، بكه‌نلمك ايسته‌ين ، فقط بونى جدى بروقارله اورتن بر قوكه‌تدى .

فقط هپ بونك آلتنده دهشتندن ، غدرندن ايكليه‌رك اورتمك ايسته‌ديكم بر ظن دها واردى : "بو اعتنالرك آرقه‌سنده عجبا ابراهيمه قارشى بعضاً كندندن پك كوچوك ياشده اولانلر حقنده اوتوزنى يچمش قادينلره خاص محترص ، چيلغين بر عشقمى صاقلانيوردى ؟

بو هویتی‌او قدر مدهش برصورتده صارصان برالم قاصیرغه‌سی ایدی که بونی اویاندیرمغه جسارت ایده‌میه‌رك، بینمه هجوم ایتدکجه بو یاقیجی، ده‌لیجی فکرلری ایته‌رك، قاپاته‌رق یاشـایوردم فقط وجداناً برشیئه قانع ایدم: مدیحه نه اولورسه اولسون ابراهیم اونك حسنه، فکرینه اشـتراك ایده‌مز و مدیحـه هیـچ بر وقت واضحاً او چوجوغه بویله بر خیانتی حس ایتدیرمیه‌جکدر. روحمك چوجوغی اولان بو نجیب، آچیق چهره‌نك معنای وفاسنه، صفوتنه اوقدر ایناندیردم وینه اوقدر اینانمق ایسترم که بونك عکسی بنم هویت معنویه‌مز برداها هیـچ طوپلانامیاجق قدر هرج ومرج ایدر، یرلره کچیریر.

فقط برسنه‌لك براذای دائمیدن صوکره بنم کورمه‌مکی التزام ایدن کوزلرم قارشیسنده مدیحه‌نك جرأتی لزومندن فضله آرتدیغنی کورویوردم. آرتق ابراهیم حکمتی راحتسز ایده‌جك قدراونك اوستنه دوشیوردی. هله بکا قارشو اونك قلبندن صـوك نبذهٔ شفقتك بیله سـوکولدیکنی — آه بشریت! — ایکلیه‌رك آکلادم. آیلر اولیوردی که یابانجی، مادی ومعنوی یابانجی اولمشدق. آرتق بر برینه سویلیه‌جکی برشی قالمیان ایکی کشی کبی ممکن اولدیغی قدر یالکز قالمقدن متحاشی، بر بریمزك حضورندن قاچیوردق: اونك آقشاملری اوقدر سکونتله، اوفاق بر لاقیردی‌یی، بر مناسبتی منع ایتمك ایچین اوقدر نازکانه، فقط بارداه بر یاتاغه کیریشی واردی کی بوکا قارشی قیوراناراق، چامورلره سوروننرعزت نفسمله وقور، لاقید آرقه‌می دونر، یاتار واوبقوسز کچن او الیم، او یالکز کیجه‌لرده انی اویو دیغمی ظن ایتدیرمك ایچین سـاعتلرجه عینی وضعیتـده قالیردم.

آرتق تحملم غايه‌سنه كلديكي، جمله اتحار آراسنده قالديغم زمانلرده مديحه‌ده ياواش، فقط قطعي بر تبدل باشلايوردي . ايكنجي چوجوغنه والده اولدقدن صوكره ايدي، بو خسته‌لقلي بر اصرارله يانندن آيرلماديغي ابراهيمدن چكينيوردي . بندن قاچان صولغون مائي كوزلري بر آز نمناك، بر آز قورقاق كوزلريمي آرايوردي . بر آقشام ياتاقده بر قاچ ساعت دوندكدن صوكره قالقديغني، بكا دوغرو كلديكني حس ايتدم . يوموشاق، صيجاق النى آلنمه قويدي؛ صوكرا عصبي، معند بر طورله بو الدن چكيلن باشمدن بر طوتام صاچ ياقالايارق چكدي آيلرجه خاطره‌سيله بر محكوم، بر سفيل كبي سوروكلنديكم بوالك غائب ايتديرمه‌ديكي قدرت ماضيه‌سله عصيان ايتدم . « رجا ايدرم . مديحه، اوبقوم وار . » ديدم . جواب ويرمدي . يانمده‌كي قولتوغه اوطوردي . قارانلقده بكا ياشلي ومتضرع كلن سسيله « فريدون، دييوردي، فريدون، هيچ برشي، هيچ بر چهره حتى كندي‌فنا خلقتم بيله سكا قارشي محبتمي افنا ايده‌مز، بكا اينان . » جواب ويرمدم، ايضاحات ايسته‌مدم . بكا كليوردي كه بوقدر حقيقتني كورمك ايسته‌ديكم اوزون اشكنجه‌مك معناسي تصريح ايديليرسه حياتم، ايناندقلرم تملي طاشي چكيلمش بويوك بر بنا كبي باشمه چوكه‌جك، بني ابديت ايچين أزه‌جك .

ايرته‌سي كون قطعي برقرارله قالقدم . مديحه دوقتوره كيتمشدي . آرتق ابراهيمه صوراجقدم . او بكا هرشيئي سويليه‌جكدي . فقط ابراهيمك بكا اهانت ايتديكني اوكره‌نيرسه‌م نه‌اولاجقدم؟ خاير،

عمرمده هیچ بر وقت برشیدن بوقادار قورقمامشدم . اوکون بویله بر شیئك ساده احتمالیله بیله أزیله‌رك آتشلك باشنده بکله‌دم . ذهنم صوك کونلری واضح ، آچیق بر قطعیتله خلاصه ایدیوردی . مدیحه ابراهیمدن فرق ایدیله‌جك قدر اوزاقلاشیوردی . ابراهیمك کوزلرنده شاشقین ، آچیق فقط برشی آکلامیان بر تأثر واردی . نیچین ؟

ابراهیمك اوتشه‌لی ، کنیج بر آهنکله تخته‌لری صارصان چیزمه‌لرینك سوروکلندیکنی دویدم ، قاپویی مترددانه آچارق یانمه کلدی ، دیز چوکدی . کوزلرنده ، اونكده صوك درجه‌یه کلمش بر اذاسی واردی . قیریق برسسله فقط هرشیئی کوزه آلدیرمشلره مخصوص بر جسارتله باشلادی : « فریدون ، دیدی ، سکا ایدلمش کوچوك بر خیانت وار ، فقط بنم طرفمدن دکل . بوزمه اویله باقما ، بنی ده مشترك عدایدیورسلك ، دکلمی ؟ بکی مشترك دکل ، ضعیف ، بحرانلی بر زماندن استفاده ایدلمش ، اویناتیلمش بر چوجوق ! »

عمرمده ایلك دفعه اولارق ابراهیمك اکیلن باشنی صارصدم ، مقاومت ایتمه‌دی . صوکره چیلدیرمغه باشلایان دماغمی قورقوتان بر سسله حایقیردم : « دوغرو سویله ! مدیحه‌یه آرتق ناموسلو بر آدم زوجه‌م دینه‌مزمی ؟ » ابراهیم یردن فیرلادی : « قیلیجیم و ناموسم اوزرینه یمین ایدرم که هرناموسلو آدم اوکا هنوز زوجه‌م دیه‌بیلیر ؛ هم‌ده ینه یمین ایدرم که بو قادین سنلك قادار کیمسه‌یی سومه‌مش و سومیه‌جکدر . » دیدی .

بو تسلی‌یه ایناناجق وقتم آرتق کچمشدی . یالکز ابراهیمی الله ایتدم ؛ « سکا یالواریرم ، دیدم ، آنالغکه کیت ، بنی یالکز براق . »

اووقت ابراهیمك روحندن کلن بر امنیتله آغلادیغنی دویدم . « فریدون ، دییوردی ، آرامزه کیرن بوقادین کولکه‌سنه سعادتکله اوینایان بوحسسز ، فقط تجربه‌کار اللره لعنت ایدییورم . فقط سن هیچ کیمسه‌نك قییامایه‌جغی موادن یاپیلمشسك . بن ، زواللی ابراهیم ، ایشته کوچوك برخطا ایله آننه‌م ، بابام ، هرشیئمدن آیریلیورم وهیچ بر وقت بو – ولوکه هرکس ایچین کوچوك اولسون – نجه مدهش اولان خطامك نتیجه‌سندن قورتولامیاجغم . »

ابراهیم او آقشام اوه کلمه‌دی ، اوچ کون صوکره طابورینه کیتدی . اوراده یرلشمش بر مأمورك قیزیله اولندی . نه اولدی ؟ روحنده نه کبی تبدلات اولدی ؟ بونی ایشته کیمسه‌یه آکلاتمادی . دنیادن ، پارلاق بر موقعی اولماسی لازم کلن دنیادن چکیلدی . بو نجه معنوی بر انتحار .

شیمدی اوجوال ، آتشین ، حیاتله قاینایان چوجوق بر کوی اونده کویلو بر قادینك آناطولی تلفظلی چوجوقلرینه باقیور . او قصورسز اونیفورمه‌سیله او قادار جانلی غبطه‌لر ، ضعفلر اویاندیران ضابط بلکه پیس بر کیجه‌لکله بر کوی قهوه‌سنك کوشه‌سنده اولمش بربطائتله سورونیور . بونکله برابر هیچ بر کیمسه ، حتی بن ، قارده‌شی بیله اونك قاپادیغی هویتنی کوره‌میورز .

مدیحه ؟ اگر رومانده اولایدی اولوردی . فقط حقیقتده صاغ ! بکا درت چوجوق یتیشدیردی . ایچه اختیارلادی . آرتق قوکت دکل ! کتابلریمك توزینی سیلمکه ، یورغون اولدیغم کونلر چوجوقلره کورولتو ایتدیرمه‌مکه چالیشیور ؛ هردرلو رفاه وسعادتمك بکجیسی !

آرتق حيات معنويه‌مده بويوك برموقعى اولمايان بوقادينك اعتيادلرمده، هركونكى حياتمده بويوك بررولى وار.

بندن مقابله بكله‌مكسزين برآنا شفقتيله بكا تقيد ايدن بوزوجه‌نك يوقلغى بنى طوپال براقاجق قادار اوكا محتاجم؛ ايشته انسانك بعضاً روحنه الك ياقين چهره‌لر اوچيور، اوزاقلاشيور، بويله حياتنك الك ايى سنه‌لرينى اذا ايله يوغورمش برقادينه‌اولان اعتياد براحتياج مطلق حالنى آليور.

نورعثمانيه؛ ۷ كانون‌ثانى، ۱۳۲٤

آنا حسلری

بویوك ، كستانه رنكنده ، ایچنده حزن كولكه‌لری اوچوشان كوزلری واردی . یووارلاق ، صولغون چهره‌سنده دولغونلقلری یوموشاق خطوطیله ضد اولان ، اوزرلرینه اوكسوزلكك ایصسزلغی چوكمش بوكوك دوداقلری واردی . طورنده دوشوك بر تسلیمیتله او قادار سیا كتانه دردینی طاشییشی واردی كه كوروب‌ده آناسز اولدیغنی آكلاماموق قابل دكلدی . بو چوجوق بنم اووه‌ی قیزم نسرین ایدی .

بو مغلق حسلی ، ال اللرنده بویومش یاورونی ایلك كورنجه كوچوك روحنده آنا الیله دوزه‌له‌جك نه‌قادار پوتلر اولدیغنی ، بوتون وارلغی كسیك ، قیریق بر یالكزلقله ازیلدیكنی آكلادم . همان اونی سومكه‌قرار ویردم . فقط بوتون رقت ویوموشاقلغنه‌رغماً ماضی‌اولمش بر وجوده اوقادار عنود ، وقور بر وفاسی ، قلبنی ماتمیله قاپارتدیغی آنانك یرینه كلنه قارشی اوقادار بارد براوزاقلغی ، لاقیدلغی‌واردی كه قابل دكل اونك بناسكنه تقرب‌ایده‌میوردم . بوتون بك اوغلندن كلن

اویونجاقلر، بوتون اونکله آرقاداش اولمغه چالیشارق ایجاد ایتدیکم اویونلر، اونك قلبنده اوته کینك موقعندن بکا برقاریش یر قازاندیرمیوردی. اونك ایچنده یکانه صوقولدیغی وجود آننه‌سنك زماننده قالمه اختیار برباجی ایدی. بکا صوغوق کوزلرله باقان بودرشت، خشین طورلی قادینك یانندن آیرلمازدی. آکلایوردم، اوبزم قاپاتمغه چالیشدیغمز اسکی یاره‌لری، اسکی خاطره‌لری تر وتازه محافظه ایدییوردی.

اونك بندن الك چوق قاچدیغی زمانلر باباسنك اونی بکا ایصینديرمغه جهد ایتدیکی کونلر ایدی. اوزمان باباسنك اونوتقانلغنی تعییب ایدن معنیدار بر سرزنشله نمناك کوزلری آچیلیر، خفیفجه ایچنی چکه‌رك بر کوشه‌یه بوزولور، هیچ برشی دورغونلغنی، سکوتنی ازاله ایده‌مزدی. بو چوجوق کوزلرینك تمیز، فقط حیاتی آکلامیان درین نظرلری قارشیسنده موقعمی فنا، هم پك فنا بولمغه باشلامشدم. چوقدن طوپراق اولمش برقادینك رینی طوتمق برقباحت اولمادیغنی اوکا اصل آکلاتابیلیردم. بعضاً بواودن، بوبیوك کوزلو محزون چوجوقدن قاچمق، اونك آناجغنك مقدس خیالنی رنجیده ایتمه‌مك ایسترردم. بعضاً اوده بنم یرمه کله‌جك بر قادینك اونك اینجه کدرلرینی، آنا یوقسوللغندن بوتون اطوارینه یرله‌شن مغموم، چکینکن دورغونلغنی آکلامیارق اونی رنجیده ایتمسی احتمالنی دوشونور؛ او وقت اونی آکلایشمز اللره، انصافسز تصادفه تودیع ایتمکه قییامازدم.

چوق زمانلر اونی کندیمه ایصیندیرمق املیله اوغراشدقدن صوکره موفقیتسزلکمدن مأیوس اولارق چکیلیر، سکوت ایدردم. بنی دوشکون کوردیکی بوزمانلر یاواشجه یانمه صوقولور، حساس کوزلرینك

متواضع ، متضرع نظرلریله بنی سومدیکندن دولایی بندن عفو دیلردی .

بکا کلیوردی که اکر نجیبه باجی خشین، بولانیق کوزلریله دائما اونی خاطرلاتماسه، کیجه‌لری اونك باشنده ماضینك اوزاق قارانلق کوشه‌لرینی تشهیر ایتمسه بکا دها چابوق آلیشاجق وبنی سوه‌جکدی. بونی بر کون باباسنه سویله‌دم . هرسوزمی برقانون دییه قبول ایدن بو آدمك حلیم چهره‌سندن مدید بر آجی اوچوشدی. او کسوزیاوروسنی خیالی برضربه‌دن محافظه ایدییورمش کبی اللرینی قالدیردی؛ « صاقین، دیدی ، صاقین اونی بر تك تسلیسندن محروم ایتمه . » اوزمان زوجه قارشی بر آز حدت ، فقط بابالغه قارشی برچوق حرمت حس ایتدم . فنا برقادین اولسه‌م اونی بکا خیرپالاتمیاجقدی . بونکله برابر اونی بعضاً اویله بهانه‌لرله خدمتجیلرك یانه کوندرمسی ، بکا ایصیندیرمق ایچین نسرینك الیم بر آکلایشله حس ایتدیکی اصرارلری واردی که چوجوغنك قلبنده براقدیغی درین ، ییرتجی ایزلرك چیزلدیکنی کورویورم ظن ایدردم ..... آه ارککلر !

آرتق بن‌ده یاواش یاواش نسرینك حیاتنه فضله نشئه سرپه‌نك یوللرینی اوکره‌نیوردم . بکا کلیوردی که کندیمك آننه اولمق امیدم قطعیلشه‌لی اونك بوتون اکسیکلکنی تقدیر ایدییوردم؛ اونی اورکو-تمکسزین حیاتنده‌کی قایغولری ازاله ایده‌بیلیوردم . الك چوق اونی باباسیله یالکز براقدیغم زمانلر وأوده حاکمیتمی حس ایتدیرمدیکم کونلر بکا داها زیاده یاقلاشیردی .

فقط شو حرکتمك أوك انتظامنی بوزدیغنی ، خدمتجیلرك

اطاعتسزلك ایتمه‌لرینی انتاج ایتدیكنی كوریوردم . بر كون اوطه‌لرینك اوكندن كچركن نجیبه باجینك خشین سسی : « آرتق بكك یاننده دودوكی اوتمیور » دییوردی . بو عزت نفسمی شدتله صارصدی ، قولاقلرمده مدهش بر اوغولتو ایله مردیوه‌نلری چیقمغه باشلادم . عجبا جداً زوجمك یاننده نفوذمی غائب ایدییورمیدم ؟ چوجوغیله بولندیغی زمانلر ناصل معنوی بر بشاشتله كوزلری پارلایوردی ؟ عجبا بونك نه قدری كندینی ماضی‌یه ربطایدن خاطراته راجع ایدی ؟ بواندیشه بنی عجیب بر یالكزلقله متأذی ایدییوردی . یوقسه قیصقانیورمیدم ؟ ماضیسی بیاض ، خاطره‌سی باشقه چهره‌لرك ، باشقه حیاتلرك رسملرندن عادی اركك وارمیدر ؟

بو خیرچین ، عصبی دوشونوش چوق سورمیور . ذهنم هنوز چهره‌سنی كوره‌مدیكم یاوروم‌ه كیدییوردی . بلكه بن‌ده اونی یاباجغی اللره براقه‌رق خاطره‌سنی قیصقاندیغم « بندن اولكی » نك صرویلر آلتنده دیكلندیكی قارانلق یره كیده‌جكدم . اوزمان ؟ اوزمان عجبا كلن قادین چوجوغمه ناصل معامله ایده‌جكدی ؟ كیجه‌لری صوئوق بر ترله ، بو مزعج دوشونجه ذهنمی طیرمالایارق اویانیوردم . هله نسرینه ، نسرینك الك چوجوقجه آرزوسنه قارشی اوقدر ایستكله قوشیوردم كه ..... كیم بیلیر ، بوغیرتم ، بو آنا حسم بلكه چوجوغمی خیرپالامقدن قورتاریردی ! دائما یاشامق ایچین ، فقط یاشایامازسه‌م بنم باشقه برقادینك چوجوغنه قارشی بسله‌دیكم مساعده‌كار ، كنیش رقتی چوجوغمه كوستره‌جك بر قادینك اومزه كلمه‌سی ایچین دعا ایدییوردم .

نسرین اوزون سکوتمدن ، اوستنده قاره دوشونجه‌لر دولاشان بورووشوق ، مضطرب آلنمدن اوز کیوردی . حتی بردفعه مزاری قارشیسنده کورن بر آنانك اندیشه‌لرینه بلکه آشنا چیقان بویوك کوزلری یاشارارق: «نینه‌مك‌ده یوزی بنی براقمادن اول هپ بویله ایدی» دیدی. ایشته اوزمان آکلایامادیغم بر حزنله کوزلرمدن یاشلر بوشانه‌رق قاچدم .

. . . .

اوزون ، آجی خسته‌لغم آرتق ایلشمکه یوز طوتیوردی ، فقط یاره‌سی قاپانمیان ، بوشلغی دولمیان زواللی یتیم قلبم !... کوچوك قادینه اللریله ، بنبه ایپك چهره‌سیله اونی قاره طوپراقلرده تصور ایتمك خیال فجیعی !... یاغمورلرك ، قارلرك صیزدیغی ، بلکه قورتلرك هجوم ایتدیکی کوچوك تابوتك رطوبتی ، برودتی ، کیمسه‌سزلکنی دویان کوکلم دائما بویوك ، قاره ، قدید برألك بوز کبی تماسیله رعشه‌داردی !...

دیوارلرك اك اوفاق خصوصیتنی ، طاوانك اك سچیلمز خطلرینی بیلیوردم . بوتون کون آرقه‌اوستی کوزلرم طاوانده ، اولومی بکله‌یوردم ، فقط ایی‌له‌شیوردم ، حتی زور ایله ایی ایدییورلردی . زوجمك بنی غائب ایتمك قورقوسیله صولان حلیم ، مشفق چهره‌سی باش اوجمده اولوملره نجه‌لشیوردی . برکون یاناقلرمدن سسسزجه داملایان روحمك یاشلرینه باقارق : « زواللی قادین ، دییوردی ، سن نسرینی چوق سوه‌ردك ، نیچین اونکله متسلی اولمغه چالیشمیورسك ؟» بیله‌مم ، ناصل بر آجی ایله عصیان ایتدم ، « صوص ، دیدم ، کندی یاورومك یرینه

باشقه‌سنی ناصل قویارم؟ » فقط او آنده ذهنمدن بر مقایسه کچدی. کندیمی نسرینك برسنه اولکی حالنده بولدم. باباسی بنی آناسنك یرینه قویدورمق ایچین آ کلایورم که کیمسه‌نك یرینه قونمیور؟ خصوصیله آنا ایله چوجوق!

روزکار پنجره‌لره چارپیور، سرویلردن اوزاق، تهدیدآمیز بر ایکیلتی کلیور... قارلر آیك دونوق، بولانیق ضیاسنده اوچوشیورلر.. صوئوق... طبیعتك بو دهشت ولوله‌سی آره‌سنده یاوروجغمك مینی مینی بکاسی وارمی؟ بوالیم، بوقورقونج عجز ایله یاتاقده دوغرولدم. قاچ آیدر، یأس وفلا کتله صارصیلان ذهنم تارمار اولیور، هویتم زهرلی کوچوك ذره‌لره آیریلیوردی. آجی آجی حایقیردم. اومخوف، ایصسز، صوئوق سرویلکده‌کی یاورومك وجودینی حمایه ایچین بو صوئوق قیامته، بوانصافسز قار فیرطینه‌سنه آتیلاجقدم. بن قاپی‌یه دوغرو آیاقلرم چیپلاق قوشارکن بردن بره قاپی آچیلدی. نسرین، اووه‌ی قیزم، اوزون بیاض کیجه‌لکیله، کدر چکمشلره مخصوص بر رقت، فلاکتزده‌لره آشنا چیقان بر ملال دولاشان یوموشاق کوزلریله یانمه کلدی. ایلك دفعه، ایستیه‌رك وسوه‌رك آهنکدار سسیله:

— آنه، آنه!

دیدی؛ و بر فیصیلتی درجه‌سنه ایندیردیکی سسنده مشفق بر صمیمیتله دوام ایتدی:

— قارده‌شم ایچین قورقویورسك؛ دکلمی؟ فقط بنم آنه‌م قاچ

سنه‌در اوراده ، قورقما ؛ قارده‌شمی قوینه آلیر یاتار ، هم بیلسه‌ك ناصل صاریلیرده انسانی ایصیتیر ؟

بن قولتوغك اوستنده هیچقیررکن او اوفاق قوللری بوینمده : « بن‌ده آرتق سنك چوجوغك اولایم ، اولمازمی؟» دیدی . شیمدی بنم کوچوك اوکسوزه اهتماملرم بیهوده اولمادیغنه ، یاورومك خراب مزارلقلرده برقادین شفقتنه ، برقادینك بوش قوللرینه صیغیندیغنه یانیق روحم ایناتمق ایستیور ؛ کوچوك نسرین آنه‌سنه آرقه‌داش اولادیغم قارده‌شنه مقابل قلبمی ایصیتیور و بوش قوللرمی دولدورویور . .

نور عثمانیه : ۲۳ تشرین اول ، ۱۳۲٤

كوسم سلطان

عثمانلی تاریخندن بر صحیفه

آغیر، قیمتدار ایپكلری، كرانبها اشیاسیله ، صنعتكارانه اولمقدن زیاده محتشم بر حكمدار اوطه‌سنده ایدی ، بوتون بو آلایلی نمایشلك، رنكین دبدبه‌نك آراسنده یكانه ساده كورونن ینه بویوك سرایك حاكمه‌سی، بوتون ملك عثمانینك حقیقی صاحبه‌سی كوسم سلطان ایدی. اورته بویلی نحیف ونارین بر قادیندی . صولغون ، ضعیف ، اوزون چهره‌سنده ، بر آز كوچوك قورو یاناقلرنده ، سرپوشنك آلتنده داغالانمغه براقیلمیارق صیقی صیقی طارانان ، آغارمغه باشلامش قویو صاچلرنده، بر آز اوزون ، قانادلری متحرك اوزون برونده ، اینجه، قیصیق دوداقلرنده ، عصرلری وادبیات عالمنی تول قانادلریله رؤیامسی براوقشایشله غیجیقلایان ، شرقك اسرار انكیز حسن وآننده‌ن بر بقیه آرانیلسه بولونامازدی . اونك نه یاشنك ، نه‌ده اوزون ، فعال ومهلك آثارله مالی وقایع حیاتیه‌سنك بوزامادیغی درین، نافذ كوزلری واردی. سیاه كیرپیكلری آلتنده غدرایله‌می، یوقسه مبهم بر احتراصله‌می

اولدیغی آ کلاشیلمیان کسکین ، ضیادار قیزیلقلرله یانان نظری مخاطبنك الك محرم ، الك مظلم دوشونجه‌لرینی آیدینلاتیوریردی .

ایشته یوکسك ، شاهانه آلنی . اینجه متحکم قاشلری وجانلی ، ارادتلی کوزلریله بر فقیر قولوبه‌سندن بومعظم سرایه ، اورادن خاقان مرحومك روحنك الك اینجه یرلرینه یرلشه‌رك قالمشدی . ایری ، دلبر قافقاسیالیلرك ارثی عظمت وادالریله طولاشدقلری بو بویوك دیوانخانه‌لره ذکی ، جوال بر حیات قاتمش ، دائما کندینی یوقارولره سوق ایدن فراستیله یالکز پادشاهك باش قادینی اولمقله قالمیارق نفوذی سرایدن سیاسته ، ملکك امور داخلیه‌سنه ، ثروتنه ، هرشیئنه حکم ایتمشدی .

فقط بوکون ، آرتق اعتیاد حالنه کلن سلطنتی ، نفوذی منکسر دی : وقادینلر اونك حکمنه اشتراك ایدییوردی ! بوکون کندیسی ایکنجی ، بلکه‌ده هیچنجی ، اویله‌می ؟

هم ده اوغلنك یاننده ! بو اوغلیده سلطان ابراهیم ! یوکسك دیوارلرده سرایك ، عصرلرك اورایه یرلشدیردیکی حشمتمأبلرك وقار حکمرانیلرندن اوزاق قالمیان بر شعشعه ایله دالغالانان ایپکلی آغیر اورتولرینك وزانیله هم آهنك ، آشاغی یوقاری کزینیوردی . صیرمالی پابوجلری قالین خالیلر اوستنده بر سس چیقارمیوردی . بوتون اوضاعنده بر قاپلانك آتیلمادن اولکی سسسز انتظاری ، قیمیلدانیشی کورونیوردی : بویوك کوزلرنده‌کی قیزلتیلر آرتمش ، آلنی هروقتدن داها بوروشوق ، قیصیق ، دوداقلری شدت تفکرینی ازاله ایده‌مین صوئوق ، قورقونج برتبسمله مهتز !

بو کون غایت بویوك بر بحران قارشیسنده بولونیوردی : اوغلی وسلطنت . مع مافیه اونك قلبنك اك انجه دامارلرینه ، وارلغنك اك کیزلی ذراتنه حکم ایدن شیئه طبیعی بر آرزو واملی هیچ قاریشامازدی. مرحوم قوجهسی ، اوغلی ، سرای ، حتی قوجه بر ملت اونك تزیید قدرتنه خادم وسائطدن باشقه برشی دکلدی . بلکه آرالرندن چیقدیغی ایچین اك زیاده باغلی اولدیغی شی ینه ملت ایدی . فقط نه قدر بلیرسز برباغ ! تختلر دوریلیر . اختلاللر قانلر اولور ، اوکا تأثیر ایتمز ، حتی چوجوقلرینك فجیعهٔ حیاتری بیله اوکا دوقونمادن کچردی . شمدی او آکلایوردی که هیچ برباغ بومعظم ، بویوك سلالهیه انسانی ربط ایدهمیوردی ، حتی والدهلك بیله ! ایشته بو دبدبه ایچنده یالکز قالان قادین ، سلطنتلر اوزرینه سلطنت قورمق ایستهمش و موفق اولمشدی .

بو کون صدراعظم احمد پاشا قتل ایدیلمش ، ینی چریلر آیاقلانمشدی ، سوقاقلر اختلال ایچنده و بوتون مملکت نفس آلمغه بیله جسارت ایدهمیهرك متیقظ ، عصبی ، مبهم بر دقیقهیه منتظردی . کوسم سلطان ده مملکتله برابر بکلیوردی . بیلیوردی که آرتق بو صوك فاجعه اوکا قطعی اولارق حکومتك دیزکینلرینی بخش ایدهجکدی . نفوذ و قدرتی اك کزیده قانیله سودن بو قادین ، اوغلنك بیله اولسه ، بر قدرت حکمرانی یه قارشی حاضرلانان بو ضربهیه مبهم بر صورتده عصیان ایتمکدن ده کندینی آلامیوردی .

خایر ، خایر ، تنفس ایتدیکی هوا قدر آلیشدیغی قدرتی چیکنهین برسورو خصکی ! شاه هماشاه ! تللی خصکی ! سلطان ابراهیمی کوچوك

پارماغیله اداره ایدن . مائی کوزلرینک مدید بر نظری ایله ملکک الک قیمتدار طوپراقلرینی دشمن النه لاقیدانه آتدیران ، هرهوسی ایچین الک حیلهلین وسائطله قوجه دولتی پریشان ایدن بو چرکس ! اوکا قارشی اوغلنک قتلنی تلاش ایتمکسزین امرایدن بوصوثوق قانلی قادینده برچوجوق تهوری واردی . بوتون وارلغی بوقادینک برسنه ایچنده اکتساب ایتدیکی قدرته قارشی نفرتله ، حسدله تقاص ایدییوردی .

بو قادین ! و بوقادینک آرزولری ! پادشاه قیزلرینی قارشیسنده خدمت ایتدیرن بو دلبر مخلوق ! بونکله برابر بوتون شعشعهٔ حسن وآننه رغماً عقل وذکادن نهقدر عاری !

کوسم سلطان اوزاقلردن بر آری قوغانی بوشالمش کبی یایلان اوغولتونک کیتدکجه سرایه یاقلاشدیغنک فرقهوارمقسزین تللی خصکی دیه آدی چیقان هما شاهه قارشی عداوتنک دهشتیله قیورانیوردی . کندیسنه بوتون بوتون ضد اولان بو چرکس عنصری ! بوتون قدرتلری بیاض اوموزلرنده ، هیکلواری کردنلرنده ، صیرماسی چلرنده طاشیان بومخلوقلر ! کوسم سلطان هیچ برحسه مغلوب اولمایان کسکین ذکاسیله حکم سوردیکی ایچین هماشاهك بوموشاق ، بیاض کوزەللکندهکی قدرته قارشی ذلیل محکومیتی ایچین اوغلی سلطان ابراهیمی هیچ عفو ایدهمیوردی . النه بر حکم کچسه ! اوقوغو رفتاریله چوبریلان الماسلرله مزین بوینی قاره قاییشلرله ناصل صیقدیراجقدی ! او دوشوك ، مرمر اوموزلرده دالغالانان ، اوکا تللی خصکی لقبنی قازاندیران آلتون دالغالری چامورلرده سوروکلیهجکدی . آز داها بر ییغین صاری صاچلك ، ایکی سوزکون مائی کوزك امریله او ، بو ملکك حقیقی

صاحبه‌سی ، پادشاهلر آناسی نفی ایدیله‌جکدی .

اوغولتو دائما یاقلاشیوردی . بر آز صوکره بلکه اون بیك کره بویوتولمش قیزغین ، طاشقین بر قلبك ضربات عصیانی کبی مخوف بر خومورتو سرایك پنجره‌لرینه قدر کلیوردی . غیر منتظم ، نهایتسز آیاقسسی ، سلاح شاقیرتیلری ، تهدیدآمیز ، کویا بوتون انسانیتك اشتراك ایتدیکی بر شکایت دالغه‌سی دیوارلری دوویوردی . هجوم بوروسنه بوتون وارلغیله جواب ویرن تعلیملی بر حرب حیوانی کبی کوسم غریب بر هیجانله تیتره‌یوردی . او بونشانه‌لری بیلیردی . حلیم ، صبور ، فقط بر کون نهایت حقنی صوران تورك ملتنك بوتون غلیانلرنده ، علمهنده عصیان ایدیلن طرفه منسوب اولمقله برابر — شهرده دوغان بوقادین محرم بر حس اشتراکله — ملتله برلشیردی .

یالکز بویوکلکی هرشیدن چوقسودن بوملی غلیانلری ، سرای انتریقه‌لری کبی کسکین ذکاسیله کندی قدرتنك تزییدینه مدار اولاجق طرزده قوللانیردی .

اوغولتو چوغالدی . شیمدی صوفه‌لرده بر قاچیشمه ، اوفاق ، قیصیلمش سسلر ، آچیلوب قاپانان قاپیلر ، مردیوه‌نلرده قوشوشمه‌لر واردی ، سرایك لوش دیوانخانه‌لرنده مدید ، قورقاق بر فیصیلتی ، هواسنده دورغون ، شئامتلی بر انتظار حس ایدیلیوردی . معظم ، مدهش بر پاطیردی ایله سرای قاپیسی آرقه‌یه دوه‌ریلدی . بر ثانیه دقیقه صوکره قودورمش بر ازدحامك مردیوه‌نلردن چیقدقلرینی دویدی .

اوطه‌دن فیرلادی ؛ نوبتجی حرم آغاسی ریحانه اشارت ایتدی ؛

قیامتك بیله اخلال ایده‌میه‌جکی صوئوق قانیله ، پادشاهلر آناسنه لایق عظمت ووقاریله ایلریله‌دی . سیاه ، اوزون دستمال آلتنده ، اینجه ، اوزون چهره‌سنده کندی هوساتنی اورتن ، فقط باشقه‌لرینك اعماق روحنی ده‌لن بر قدرتله ایلریله‌دی . فعال بیننده برآنده طرز حرکتنی قرارلاشدیرمشدی . او بیلیوردی که بر فیضان مدهش کبی آقان ملتك اك کزیده آغالرینك اوکنده دورابیله‌جك و خط حرکتلرینی ایستدیکی مجرایه چویره بیله‌جك ذکا کندیسنککی ایدی . ایلریله‌دی . حرم دهلیزنده بر برینی ایته‌رك ایلریله‌ین بو عظیم چهره جریانی اونك محتشم نظری قارشیسنده بر ثانیه دوردی . بیاض صاقاللی چهره‌لر ؛ بویوك صاریقلری آلتنده فاجعه انکیز دینیله‌جك بر قدرت وصمیمیتله قرارلرینی اجرایه کیدن بومتحکم ، متین ، بوروشوق آلنلر ، آتشین ، محترص ، بویوك کوزلر اونك قارشیسنده متردد ؛ محجوب میخلاندی . مصلح‌الدین آغانك بیاض ، باشی أکیلدی ؛ صادق وجسور چهره‌سندن بر حمرت کچدی . مراد آغا قاریشیق ، اوزون ، سیاه قاشلری آلتنده کوزلرنده مخوف بر پاریلتی ایله سکوت ایدیوردی .

کوسم سلطان اونلره کندیلرینی طوپلامغه زمان براقمادن شدید ، بارد بر سسله کورله‌دی : بو خاندان عالینك پرورده‌ٔ احسانی اولدیغکزی اونوتدیکزمی ؟

مصلح‌الدین آغانك وفاکار قلبی صیزلادی . صداقت شخصیه‌سنی ملتك حضور وسعادتنه فدا ایدن بومستقیم اختیار ، کوزلرندن بوشانان یاشلری ضبط ایده‌میه‌رك سوزه باشلادی . اولا تیتره‌ك ، یاشلی بر سسله شکلی حرکاتی منفعت شخصیه‌دن عاری اولدیغنی ، کندیسنك خاندان

عالی یه نه قدر بورجلو اولدیغنی ، حتی قیزیل عبا ایله کله‌رك ناصل بوموقعه قدر چیقدیغنی آکلاتیوردی ؛ « کاشکی بو کونلری کورمیه ایدم » دیرکن بیاض صاقاللندن صیجاق ، نادم یاشلر یووارلانیوردی. حسیاتی کندینی ندامت درجه‌سنه کتیردکدن صوکره دوردی . اطرافنده کیلرك بارد سکوتی آلتنده وطن محبتی قلبنی ینه صاردی . اووقت حرارتلی باشلادی؛ ملتك باشنه کلنلری صاییوردی: سرحدی تجاوز ایدن دشمندن ، بوغازلری استیلا ایدن دونانمه‌لردن بحث ایدرکن سسنده‌کی تواضع غائب اولمشدی ، شیمدی او سسده اسکی بر آرسلان کوکره‌مسی حس ایدیلیوردی. داخلی قاریشقلقلردن، باصیلان بدستانلردن ، ناحق یره کسیلن قفالردن ، مالندن ، جانندن امین اولمایان رعایادن بحث ایدرکن ، کسیك بر حزنله ، دیندار بر خشوعله : « شرع شریف یرنی بولمالی » دییوردی . فقط والده سلطان موقعنی محافظه ایدییوردی . کاه اونلری اولکی سکوتلری ایچین تعذیر ایدییوردی . بونکله برابر دائما کسکین، قطعی برمنطقله قارشیسنده کیلری اسکات ایلیوردی .

آرتق صبرسزلانمغه باشلایارق ، اوکده کیلر، یاواش یاواش کندیلرینی ایتن کروهك اوکنده هپسی سوزه قاریشیوردی کاه چاتقین ، آغیر بربکیجری ، کاه وقور، عصبی برملا، — شیخ الاسلام عزیز افندی — کوسم سلطانی صبره ایله اقناعه چالیشیورلردی ، فقط هیچ برینك والده سلطانك کسکین ، متعظم وجودینی اتمه‌رك کچمك عقلنه کلمیوردی . بو آغیر بویوك باشلر هپ اوکده ، اللر کوکسلری اوزرنده متواضعانه باغلی ، حاللری وقور ، غریب اختلاللرینی تمیز ایتدیرن تلاش وشدتدن عاری ، ثابت ، عنود ، والده سلطانی اقناعه

چالیشیورلردی . نهایت صبرسز ، آتشین برصاریقلی ، هنوز منفاسندن عودت ایدن حنفی افندی ، بوتون وارلغیله اینـاندیغی بو اختلالك حقـانیت ، وعدالتنی طانیتمق اوزره آتیلدی . هرکسـك تلاشله قاچیشدیغی دیوانخانه‌لر ایکله‌تن سسیله . مصنع اسلوبیله عصیانك اسبابی ایضاح ایده‌رك برر بر قطعی ، کسکین جمله‌لر فیرلاتدقجه سرایك حزن آلود لوشلقلری چینلایوردی :

« اعدا اطرافه هجوم ایتدی ؛ رشوت ، مصادره ایله نظام عالم الدن کیتدی ؛ زورنا داوول سسندن مؤذنلر ایشیتیلمز اولدی . مال ، عرض وجانندن عباداه امین دکل . سلطانمه بیله تعدی ایدیلیوردی . سلطانم ، سز بوملتك آناسی . حقیقی ام‌المؤمنین سـکز ، دییه سزه صیغندق . » دیدی .

صو کره هپسی برآغزدن کیدوب شهزاده‌یی کتیرمه‌سنی ، بوملتی قورتارمغه مانع اولماماسنی رجا ایدییورلردی .

کوسم سلطان حس ایتدی که اوغلنی وسلطنتی یکانه محـافظه ایدن کندی ضعیف وجودی ایدی . عجبـا بونلری اقناع ایتسه ، مطاوبـ نی یرینه کتیرسه ، صاوسه اوغلنك یاننده اسکی قدرتنی اکتساب ایده‌بیلیرمیدی ؟ سرایك او شـئامتلی حزن وسـکوننده قورقاق بر فیصلتی ایشتدی . هماشاهك خزینه‌داری بزم عالم « قادین افندیمز ، آمان قادین افندیمزی قورتارك » دییوردی . او زمان اوغلنك سـقوطی او کندی یکانه حائل اولان وجودینی کری چکدی :

— کیده‌یم شهزاده‌نك صاریجاغن صاردیروب چیقارایم .

دیدی . تختی ده‌ویره‌جك یدملتی آلیقویمیان بووالده‌نك آرقه‌سندن درین ، حار بر دعا ، بر آلقیش دیوانخانه‌لری تیتره‌تدی :

حیات مخیل !

او قیش پترسبورغده ایدم . جسیم بر کتلهٔ بشرك زنجیرلرینی قیرمق ایچین مجادلات روحیه‌لرینی تدقیق ایتمك ایستیوردم. بن که حریتی اك واسع معناسیله ایچمش ، اك چیلغیننده اك عادیسنه قدر آرزولرینه دائماموفق اولمشدم، آرتق حیاته قارشی روحمده برصوئوقلق واردی وسائرلرینی تهییج ایدن، بوتون شدتله، دهشتله یاشانان شیلره بنلکمه یرلشمش بر عطالتله مقابله ایدییوردم . بوراده یکانه آرزوم نهیلیستلرك، بوتون انسانلرك آرقه‌سندن قوشوب یتیشه‌مدکلری شیئه قارشی تهالکلرینی کورمکدی . بوتون حیاتمده هرفردك ، قومك ، جنسك تعقیب ایتدیکی حیات مخیلی تحلیل ایتمك ایستردم. چونکه بنم آرتق برحیات مخیلم یوقدی. هیچ بر شیئه ، حتی عشقه قارشی بیله تهالکم یوقدی.

فقط انسانلرك حیات مخیلی ایله تماس روسیه‌دده کوچ اولدیغی وهرکسك بویله دوشونجه‌لرینی دماغلرینه حبس ایتدکلرینی ، مقصدلرینی، ایستکلرینی قلبلرینك اك محفوظ کوشه‌سنه کلیدلدکلرینی آکلادم.

بو معظم شهرده قالابالق آراسنده طولاشدقجه، بر آز وحشی، فقط او قدر صمیمی ودرین، اسلام چهره‌لرینه باقارده یابانجی قالدیغم بر آتش تهالك صاقلایان هویتلرینی طیرناقلرمله ییرتارق، آراشدیرارق، بوبوك آرزولر طاشیان بوروحلرك آلولرینی نم لاقید، منکر قلبمه‌مزج ایتمك ایستردم.

پترسبورغده اون بش کون قالدقدن صوکره محتشم، وقور شهرك هیچ برسرینی سزه‌میه‌رك، اسرار انکیز، مظلم بر قاپینك آچیلمیان آهنین قانادلری او کنده آرزوسی اسعاف اولنمامش بردیلنجینك حسیله آزجق مأیوس واپچه حدتلی، دونمكه قرار ویردم. او آقشام زواللی زوجم بنم بو سیاحتلرده‌ده داغیلمیان آلنمك سیاه دومانلرینه قارشی عاجز، بونشئه‌سزلکمدن کندیسی مسئولمش کبی، بوزولور کن آیاقلریمی بردن بره یره وورارق حایقیردم:

— بنی نیچین بورایه کتیردك؟ آکلامیورمیسك؟ بنی مشغول ایتمك ایچین بوتون تشبثلر کدن بیقدم؛ هایدی، هرشیئی حاضرلایالم، ملکتمزه کیده‌لم وبنی آرتق کندی حالمه براق.

زوجمك استرحامکار نظرلری او کندن صیپریلارق یاتاق اوطه‌سنه کیردم، وقاپی‌یی شدتله یوزینه قاپادم. او، بوکبی عصبی نمایشلره آلیشمشدی. حیات ماضیه‌مك، فجیع برخاطره‌سنك تمادیسیله بن خسته، روحی خسته، بر قادینم. یالکز ازدواجمك ایلك آنلرنده هرشیئه کوله‌رك زوجمك رفاه وسعادتی، حتی ذوقی ایچین یاشامشدم. فقط انسانلر عجیبدرلر، بن اوکا حیاتك الك ایجه، الك لذیذ دقیقه‌لرینی بخش ایتدیکم زمانلر او ناصل کندیسنه ویریلان بو شیئك قیمتنی بیلمیه‌رك

بنی عادی قادینلرله آلداتمش، عزت نفسمی چامورلرده سورو کله‌مشدی. فقط بن زوجه‌لك وظیفهٔ مطیعه‌سندن بیقارق کندی دوشونجه‌لریمه عودت ایتدیکمدن بری، اوقاچیردیغم حیات مخیلی ایچین ایکله‌یور، دویغولرینك الك حریص نکته‌لریله زده‌لنیور، دوغرانیوردی.

زوجم یاتاق اوطه‌سنك قاپیسنده یالواریرکن بن بارد، لاقید بوتون بو شیلری دوشونیوردم: تدقیق ایتمك اوزره کلدیکم روس قومی‌ده امل مخیللری اولان حریتی آلسه‌لر، مرور زمانله آلیشاجقلر، قابلرنده بر آرزوسی اولان انسانلرك شایان تدقیق و عادتا ساری اولان جانلی تهالکلرندن عاری اولاجقلردی.

بن ده کندی حیاتم کوزملك او کندن کچیوردی. نه قدر باشقه‌لری اوزرینه نفوذ و قدرتی سوه‌ردم و کندی نفوذم آلتنده محکوم اولانلرك روحنده ناصل فاجعه، اذا، الك وجد آور لحظه‌لر یاراتا بیلیردم. شمدی بر قاچ کیشی خاطرلایورم، نظرلرمك ضیاسیله، اوضاعمك اوامریله قاماشمش کوزلر، مطیع، اولوملره قدر مطیع، چهره‌لر واردی. فقط بر کون بو تهلکه‌لی اویونده رقیق بر قلبك، بر ایپك نزاهتیله اکه‌نن، قادین اللریمك آراسنده قیرلدیغنی کوردم. او کون نجه بر واسطهٔ هیجان اولان بر شیئك بر فجیع تجلیسنی کورنجه اورکدم. صوکره یارالادیغم یردن یارالاندم. حسیات قانلرینك صوك دامله‌سنه قدر قوصان بو سماوی چهره‌نك خاطره‌سی قارشیسنده، شیمدی ابدیاً محکوم و نادم بر جسم جامد کبی سوروکلنیوردم. بر حیات مخیل که مائی ضیالری سیاه بر مزارك قعرنده نائم!

اویله بر حیات مخیل اولسه که انسان اونی ساده شیلرده بولسه؛

ورؤيالر آرقەسندن اللرى بوش قوشمقسزين مسعود اولسه، مثلا روس قومى زنجيرلرى ، بن‌ده زوجم ايله مسعود اولسه‌ق، ديه دوشوندم؛ او وقت : « عجبا ، ديدم ، مجرد قلبلرك انتاج ايتديكى تهالكلرده اينيلر اولماسه سعادت اولورمى ؟
ايرتسى كون نا كهانى برسبب پترسبورغدن حركتمزى تأخيره سبب اولدى . بر كنج روس ، آثارينى اپچه زماندرطانيديغم برمحرر، زوجه‌سيله بزى كورمكه كلمشدى . زوجم بو آدمك نهيليست اولديغنى سويله‌يجه اونك واسطه‌سيله طانيمنى ايسته‌ديكم حياته داخل اولابيلمك اميديله روسيه‌ده قالدم . برزمان صوكره او آرزومه‌ده موفق اولدم. فقط عجيب اولارق محرردن زياده ، ايلك نظرده ، ساده كورون زوجه‌سى نظر دقتمى جلب ايتدى. او، بركيجه مسئلهٔ روحمه جانلى بر جواب كبى كلدى. اونلر حيات مخيلى يانده، كندى حياتنده بولمق قابل اولاجغنى بكا اثبات ايتديلر. سويملى، قناعتكار كوزلريله، آچيق عاليجناب جبهه‌سيله، ساكت وآسوده طوريله همان امنيتمى قازاندى . نصيب حياتنك تفرعاتنه اعتراض ايتميه‌رك ، زوجنه ، چوجوقلرينه احتراصسز، فقط نهايتسز بر رابطه ايله مربوط، معماى حياته بيكانه، صافيت ورقتى ايله تحديد ايتديكى دائره‌ده حيات مخيلنى بولمش برقادينىدى. روس حريت مجاهدلرى ومحررلرى آراسنده بر موقعى اولان «وه‌رو. نسكى » ده عينى صاف ، يكنسق سعادتى تمثيل ايديوردى . او قدر شدتله برنهيليست طانيمق ايسته‌مش اولديغم حالده ايلك تصادف ايتديكم بر نمونه‌سى اولا زوجه‌وبابا صفتيله نظر دقتمى جلب ايتمشدى. روحمك بويوك سؤالنه جواب ويرن بوچيفتى ناصل عميق بر تجسسله تدقيق

ایتدم؛ ناصل بر بله، ساده حیاتلریله مسعود اولان انسانلری یاقیندن طانیمق، صوئوق، عنودقلبمی ایصیتدی. مادام و٠رونسکینك یابانجیلره پك دوز کورونن هویتی آلتنده، محرم، اینجه بر آکلایشی، حیاتی بویوك بر جسارت وشوقله تلقی ایدیشی واردی که چوق سوره‌ده‌ن، بر بیمزه بکزه‌مدیکمز حالده هیچ برشیئك چوزه‌میه‌جکی بر دوستلقله باغلاندق هیچ بر محررك کتابی، حتی الك فلسفیسی، الك درینی بیله بکا بوظاهراً ساده کورونن قادین‌قدر حسن تأثیر حاصل ایتمه‌مشدی. اونی طانیمق، اونکله زمان کچیرمك اومغلق، قاریشیق قلبمی تنظیم ایدیور؛ عصبی صیتمه‌لرینی اونوتدورویوردی.

حیاته‌قارشی صحیح، آسوده برنقطهٔ نظرویرن بوچیفتك حیاتلرینك هپ بویله پوروزسز کچمه‌سی ایچین نه‌قدر دعا ایتمشدم. فقط بودعامده بر آز خودکام برشی واردی. اونلرك حیاتلرینی آدیم آدیم تعقیب ایدرکن بکا یکی براعتقاد ویرن بوچیفتدن برینك آسوده یاشاییشلرینی بوزماسی احتمالیله تیتره‌ردم. چونکه اوحالده قلبمده ایجادایتدکلری یکی اعتقادی کندی اللریله قیراجقلردی.

بر کون و٠رونسکی‌نی طانیان برروس قونتی بنی کورمکه کلمشدی. بو آدمه هیچ مساعداتده بولنمادیغم حالده حیاتده یکانه مقصدی دائما مزعج برپرستشله بنی تعقیب ایتمکدی. قونت بیلمه‌م نه‌دن نظرمده کوچولتمك ایچین اوغراشدیغی و٠رونسکیدن شدتله بحث ایدیوردی. و٠رونسکینك برچوق شیلرله اتهامنی کمال صبرایله دیکله‌دکدن صوکره سوزینی کسه‌لك اوزره کوله‌رك:

— اعتراف ایدیکزکه و٠رونسکینك هیچ‌اولمازسه برشیده سزه

رجحانی وار، دیدم .

قیزارارق :

— نه‌ده ؟ دیدی .

— او ، دیدم ، ایی برفاملیا باباسی ، صادق ومحبتکار بر زوج ؛ حالبوکه سز قونتسی طانیان بر قادینه آرزوسی خلافنه قور ایدییورسکز .

— اویله‌می ظن ایدییورسکز ، دیدی ، بر کره‌ده وه‌راماترونسکی‌یه صوریکز .

آرتق صبریمی غائب ایدییوردم . صوك فاجعه‌سنی اوینایان بر آقتریسی محرك طانیماسی حتی أوینه کیتمسی زوجه‌سنه نه‌دن صداقتسزلك اولسون ؟

— « ناتاشا » بودوستلغی بیلیور ، وزوجندن امین . دیدم .

— تلاش ایتمه‌ییکز ، مادام ؛ ایسترسه‌کز سزه دلائل ...

فقط آرتق اونی دیکله‌میوردم . کوزلریمك محفوظ اولارق باقمغه آلیشدیغی بیاض ، منور برسعادتك اوستنده استخفافکار بر کولکه صیرتاردیغنی کوروبوردم . قونتك ایمالرینه اینانمق ایسته‌مدم . مع مافیه « ناتاشا » نك آچیق آلننده کولن نشئه‌نك قاچ زماندر قاراردیغنی ، فقط جسور وصبور روحیله ، وقور طوریله هرکسدن ، حتی بندن برکدر صاقلادیغنی ذاتاً سزییوردم . برده وه‌رونسکینك قومیته‌مزك صوك اجتماعلرنده اسکی شدت وصمیمیتله سوز سویله‌مدیکنی ، کوزلرینك اطرافنده سیاه خلقه‌لر ، نظرلرنده دائما اوزاقلره تحسرله دالان بر معنا اوچدیغنی خاطرلادم . هله بر کون « وه‌رونسکی » دن

اکلنه‌رك بحث ایدرکن ، بکافارشی دائما اخوتکار نظرلرنده آزجق درشت ، ایچه‌ده سرزنشکار ، برلمعه ایله :

— وه‌را آوروپادن کیدییور ، قورتولویورسکز ؛ دیمشدی .

اوزمان تعیین ایده‌مدیکم بر شیله قیرلمشدم . بلکه‌ده آزجق ایلری‌یه کیدن شقالریمك « ناتاشا » نك ذهنی تشویش ایتمسی احتمالیله متأذی اولمشدی . اوندن صوکرا « وه‌راماترنسکی » دن تأنی ایله بحث ایتمکه باشلامشدم ؛ فقط وورونسکی‌نك ناتاشایه قارشی شفقت وصداقتندن ذره قدر شبهه خاطریمه کلمه‌مشدی . شیمدی ابدیاً زواله محکوم اعتقادمك یقیلمق اوزره اولدیغنی حس ایله ظلام فتور ایچنده روحم اویوشدی قالدی بوکا سبب اولان وه‌روونسکینك شخصنه قارشی خودکام بر حدت وعصیانله تیتره‌دم . ناتاشانك کدرینه قارشی‌ده الیم بر عجزله ، دوستلغمك الك حساس یرندن یارالانیوردم . حتی زوجمك شخصمه صداقتسزلکلرندن بیله تأثرم بوطرزده دکلدی . بن هر وقت الك کوچوك ضربه‌یه قارشی مقابله ایتمش ، قلبمده الك ضعیف چیزکی چیزنلرك روحنده درین شرحه‌لر آچمشدم ؛ فقط ناتاشا !

هر کون کچدکچه وه‌رونسکینك وه‌راماترنسکی ایله مناسبتلری بر شکل قطعی آلیوردی . وه‌رونسکی‌نی طانیانلر اونك درین ومؤلم تحولات روحیه ایچنده اولدیغنی حس ایدییورلردی . بونك اوزرینه فاجعه استعدادلری کوسترن بودراملك ، بر دوستك حیاتنه نه قدر تعلق اولدیغنی دوشونه‌رك وبویله سیرجی صفتیله قالمقدن متأذی اولارق بر آی ایچین موسقوایه قاچدم .

اونلردن بر زمان اوزاقده بولوندقدن صوکره وه‌رونسکینك

وه‌رایه عشقنه قارشی یوموشامغه باشلادم . شیمدی‌یه قدر الك زیاده دوستمك قوجه‌سی دییه کندیسنه قارشی بسیط بر دوستلق حس ایتدیکم آدمی ایلك دفعه اولارق تحلیل ایدییوردم . بو آز اویویان ، شیشن قاپاقلری آلتنده سیاه دورغون کوزی بر وولقانه‌می سپر اولیوردی ؟ اونده شیمدی‌یه‌قدر بولدیغم شیلر ، بر آز کندیسنی بکنمش ، فقط دوستلرینه‌قارشی دوغرو ، وفاکار ، قادینلره‌قارشی نازك ، چوجوقلره قارشی مشفق ، فقط ساده بر هویت ایدی ؛ شیمدی ؟

یا کلمشدم : دیمك که‌اونك آسوده طرز حیاتندن مغلق یارادیلیشلره ، هیجانلی یاشاییشلره قارشی برانجذاب واردی .

وه‌را ؟ او بر آقتریسدی . ناتاشایی طانیمادیغمدن اونك قوجه‌سنی بلکه صمیمی ، بلکه پاچاورا کبی مردار بر حسه تبعیتله ضبط ایتمه‌سنی تخطئه ایده‌مزدم . وه‌رونسکیلرك حیاتنه کیرن بوتحولدن صوکره اونلردن اوزاقلاشمغه وروسیه‌دن قاچمغه قرارویردم . فقط روسیه‌دن چیقمه‌دن اول وه‌رونسکیلری بردها کورمك اوزره پك سبورغ‌ه کلدم .

ناتاشانك واضح اولمایان حزنی ، بلکه صحتنك مختل اولماسندن ایدی ! بلکه‌ده زوجنك صوك عشقندن هیچ خبردار دکلدی و بوکاذب رؤیای سعادتی ایچنده ابدیاً قالاجقدی . بنجه آلداتیلمقده او قدر سفیل ، آجی بر کوچوکلك وارد که یالانجی بر سعادته ابدی بر اضمحلال روحی ترجیح ایدرم .

روسیه‌دن حرکت ایتمه‌دن بر آقشام اول وه‌رونسکی‌یی کورمك اوزره وه‌رانك اوینادیغی تیاترویه کیتدم . وه‌رونسکی‌یی قاپینك اوکنده کوردم سسلندم ، دالغین دالغین دوندی .

سزی برساعت‌قدر نره‌ده کوره‌بیلیرم ؟ دیدم .

بلکه موعد ملاقاتی بوزان بوتکلیف اونی صیقدی . برثانیه سکوت ایتدی . اووقت بردن‌بره بشری اولدیغی ایچین شایان تداوی اولان عشق خسته‌لغنه قارشی برقادین ترحمی ایله صیزلاندم . الیمی مانشومدن چیقاردم . پالطوسی اوستنده مقصدسزجه صارقان ألنی طوتدم ، صیقدم ؛ اوأل بو آکلایان ، آجیان مصافحه‌نك معنای جاری ایله کوشه‌دی . بربریمزی ، سویله‌مه‌دن آکلایان روحلریمز آراسنده حاضرلادیغم اوزون شیلری سویله‌مکی زائد کوردم . عینی آجی‌یی بوتون مرارتیله روحنه مص ایتمش برآرقداش سسیله صوردم :

— Quo va dis Seigneur [*]

قیصیق برسسله جواب ویردی :

— حیات مخیله !

آه او خائن ، او یتیشیلمز ، او اوزاق خیال ! دائماحسرتلرده ، دائما محرومیتلرده وار اولان مخیل حیات ! بعضاً سنی تاپاندیغمزده زوجه‌لریمزك آجیق ، مشفق چهره‌سنده ، روحلرمزك وفاکار ساکن عبودیتنده کوره‌میه‌رك بلکه هیچ وار اولمادیغك وجودلرده آرارز !...

نورعثمانیه ، ۲۰ کانون‌اول ، ۳۲٤

[*] نره‌یه کیدییورسك ، افندی ؟

بر كناهكار قادينك ژورنالندن

١

سسمى بوشاقلره ، بوشاقلرك آرقه‌سنه صاقلانان قدر ايشيتديرسه‌م ده بوتون مكانه قلبمده‌كى فوران ايدن بو آتش حقيقتى حس ايتديره‌بيلسه‌م. بو عشقدن ، آجيدن ، اذيتدن ، لذتدن دها قوتلى اولان حسى ، الك كوروتمز يرلره اختفا ايله كائناتمى قارالايان ، حياتمك الك اينجه نقاطنى تخريب ايدن بو الملى حقيقتى اونوتمق ايچين بيتسه‌م ، يوق اولسه‌م ، مضطرب اولابيلمك ، بنى محيط اولان اشيايى حس ايده‌بيلمك ، بكا كنديمى اونوتدوره‌بيله‌جك كنج بر نشئه حس ايتمك... خاير ، خاير! قلبمده وجودمى ، قانمى داملە داملە ياقان آتش ايله بيله ايصيتامادیغم بو صوغوق اولولر ، خراب مزارلر ، ذاتاً طاشيامادیغم بو يوكى چوق هم پك چوق آغيرلاشديرييورلر.

بنى سون ، يكانه سون صاريشين چهره ! سن ده اولدك. سنى چاغيرييورم . بكليورم . قوللرمى اوزاتارق ، ايكله‌يه‌رك يالوارييورم . افسوس! بنى متسلى ايده‌جك سس سكوته منقلب اولمش ! بنى شفقتله

ايصيتاجق نظر سونمش! دوشونجه‌مده بيله مبهم بر خيال اوليورسك. اونك ايچون سنك پرستش ايتديكك بووقور باشى آلچالتان، طانيديغك روحى پريشان، عاجز بر خسته حالنه قويان، بوزمرلى وارلقدن سكا شكايت ايده‌ميورم. نصل ايده‌رم، بن كنديم اوكا كلمك ايچون سنى، وجوديكى، قبريكى بيله چيكنه‌مك لازم كله‌جكنى بيله‌رك تردد ايتمه‌دم سنك دلبر رؤيالرله دولو كوزلريكى، يوكسك دوشونجه‌لره اوچان كوزه‌ل كوزلريكى اونوتمقله سنى تحقير ايتمكدن چكينمه‌دم. عالملك الك رقيق اندائديشنك، قلبك الك اينجه ايسكلرينك، انسانيتك ايريشه‌ميه‌رك اذيت چكديكى كوزه‌للكك الك صمدانى بر تجليسى اولديغكى اونوتدم. شيمدى بنيم بر قلب، آجى، يورغون بر يأس ايله ياشامق اذيتنه تحمله چاليشيورم. جزامك شكلنى ده سكا سويله‌مكه جسارت ايده‌ميورم. ياسمنلرك، كللرك ده اشكنجه ويرنجى بر قورقو ايله آچوب اولدقلرى او طوپراغكك يانده بكا اوفاق بر يرويرمزسلك، دكلمى؟ بن سنك مزاركدن ده مهجور اولماليم كه جزام تمام اولسون. اولدكدن صوكره بيكلرجه سنه فضاده دولاشمالى، دالغه‌لرله آغلامالى، روزكارلرله الم آغاجلرى آراسنده سورونمه‌لى، مظلم‌قايا قووو قلرنده سنى چاغيرمالى‌يم. او وقت بلكه قدرت بكا سندن اوفاق بر ندا كتيرير، بلكه ابدى سياه بولوطلرك قورقونجلغى آراسنده ايكى مائى نقطه بكا تبسم ايده‌ر...

— ۱۳۱۹ —

٢

بلیرسکز بر صیزی! بوتون نشئه‌لرم، دوشونجه‌لرم، احتراصاتم آراسنده اسم ویره‌مدیکم، یرینی تعیین ایده‌مدیکم کیزلی بر قلب صیزیسی! او زواللی بلیغ، عاشق کوزلریکك انتقام معنویسی، او بنی‌سوه‌ن، طانیان مهتز، عاجز سکا عکسی!

اهمیت ویرمدیکم او بیچاره چوجوق کندینی بکا یوقلغنده اخطار ایدییور. الك حساس یرمده بر بورغو کبی دائمی برآجی ایله کندینی بیلدیرییور. بو حس نه‌در؛ نهایت سوییورمی‌یم؟ خایر، یکی بر آلت هیجان بولدیغم ایچین ماضیده‌کی فیرطینه‌لی بر حیات عشقك صولغون بر عکس صداسنی دویویورم. یوقسه قادینجه بر مرحمتمی؟ بر اضطراب وجدانمی؟ بلکه هپسندن مرکب بر حس مبهم!

کورمك ایچین هیچ اختیار زحمت اتمیه‌جك قدر لاقید قالدیغم بو چوجوغك درین، دیلسز عشقنه قلبمك تا کوللرندن بر قیویلجیم جواب ویرییور. اصل شیمدی او صامت، زبون ابتلانی بوتون تفرعاتیله یاشایورم. ناصل باشلامشدی؟ بنی ایلك کوردیکی آن، ایلك

لاقید نظره‌له چهره‌سنی بر حمرت قاپلامش، اللری، سسی بر چوجوق کبی تیتره‌مشدی. او دقیقه‌دن اعتباراً او کوزلر امیدسز، زبون، مأیوس بر عشقك آلامنی بکا هیچقیریقلرله آکلاتمش، او سس الك طبیعی برنی سویلرکن بکا صیجاق، چیلغین بر مفتونیتی آغلامشدی. عشق کلمه‌سنی هیچ آغزینه آلمامشدی. فقط بن اونك مریض ابتلاسنك آجیلرینی، آرزو دالغه‌لرینك روحنی وجودندن آییریرجه‌سنه صارصوب آلت اوست ایتدیکنی بیلیوردم. بنی دائماسیالر قدریوکسك بولوردی. قلبنك ضربانندن، پارچالانماسندن اونی کونلرجه بیهوش وخسته کوروردم. او هنوز کوزلرینی بندن صاقلادیغی زمانلر ایدی. آغزی اسراری محافظه ایچین ایتدیکی جهددن یورغون ودوشوك ایدی. کوزقاپاقلرنده چهره‌سنده بیوك آلولر دولاشیر، دوداقلرینك کناری آیاقلریمك آلتنه کندینی آتوب بر چوجوق کبی آغلامق هوسیله تیتردی. نم بویله حسلرك وارلغنه احتمال ویرمه‌ین بارد قلبمده اونك یکرمی ایکی یاشنه قارشی دوستانه بر مرحمت اویانمشدی.

بو مرحمتی حس ایدنجه عشقی باشقه بر دوره‌یه کچدی. سعادتنك سرخوشلغی ایله اتکلریمه باقمغه جسارت ایده‌مه‌ین کوزلرنده، سرینی صاقلامق ایچین ازیلن حالسز سسنده، بوتون قادینلغمك نفوذ وجاذبه‌سندن قاچان روحنده عصبی بر جرئت اویاندی. صاقلادیغم ایچین مزاره کیردیکك، مزاره کیردیکك ایچین بوتون عشقلره بارد قالان بنالکمه بوچوجوق کوزلریله، سسیله مالك اولدی. پرستشکار کوزلر بکا رانو بر زمین یالواردی، آغلادی، آنی برجنتله نظرلری کوزلریمی، آغزیمی بوسه‌لرله یاقدی، صوکره کوزلریمك عمقندن کیمسه‌نك

كيرەمديكى بنلكـــە قدر كومولەرك بى هيچ بيلمەديكم بر حظله صارصدى . بندن اون آدیم اوزاقده كوزلرى كيمسەنك اوپەمديكى ـ حتى سنك بيله زواللى چوجوق ، اوپەمديكك ـ روحمى آتشلى نظرلريله اويدى ، اوقشادى . صوكره بونظرك جرتى كاف دكلمش كبى سيله طاپينارق يالواردى ، عفو دیلەدی. أوەت ، لاقيد قالديغم بوچوجوق بردن بره بكا ياقلاشمقسزين لذت عشقك مهلك درسلكلرينه، اولدوروجى صيتمەلرينه بنى سوروكلەدى. كوتوردى. صوكره بيتاب، غريتلرده غائب اولان مقدس مزاريكه ايتديكم يمينى اونوتديغمى حس ايتدم . البت سنك روحك شيمدى يه قدر كيمسەنك روحمه مالك اولماديغنى بيليور. فقط بوچوجوق وبرآن وجدله روحمه مالك اولان نظر بوسەلرى !... او وقت اوندن نفرت ايتدم، اوكا لعنت ايتدم . فقط او شيمدى بندن اون آدیم اوتەده ديزلرينك اوزرنده بردقيقه اول طاپينان كوزلرنده بر كوپك كوزلرندەكى آجى استرحامله يالواريوردى. اضطرابى اوقدر بيليغ ايدى كه . . . بر يرى آجيور ، پارچالانيور ، ياسيوردى ، ياناقلرندن ياواش ياواش ياشلر يووارلانيور ، اوراجقده بوتون وارلغى نظرلرمدن برشعله رقت ديلنەرك زهرلرله اريوردى. بيليوردم كه اكر المى او يرلرده سوروين كنج باشه عفو ايله قويسەم سعادتندن اولەجكدى .

فقط بونلرى نيچين اونوتميورم، ونيچين بوصيرى؟... هپ بونلر سنك انتقامك . سنى بولاماديغم، سكا اذيت ايدەمديكم كوندن برى سنى آرايورم. بوتون روحمله ، وارلغمله سنى ايستەيورم. بيليورم كه سنى بيقيديسيله اولدورن كوزلرى بر كرەدر آغوش ايتسەك آرتق اولمكدن چكينميەجكم.

فقط قاچيورسك ، رؤيالرمده بيله سنى كسيك هيچقيريقلرله تعقيب ايده ايده ، آغلايه آغلايه خراب اوليورم . بر كره طوپراغكه باشمى قويا بيلسه‌م بوتون محروميتلريمى ، بوتون وجود بولميان آرزولرمى ، بوتون اشكنجه‌لريمى كوز ياشـلرمله آقيتاجغم . اوراده چورومش وجودكى صاقلايان طوپراقلرك اوستنده اوله‌جكم . فقط مزاركده بنى ايسته‌مز ، دكلمى ؟ بن ابديتى بوزلر ، آولر ايچنده كچيرمكه ، بوتون فضانى سنى چاغيرارق ، سكا يالوارارق دولاشمغه راضى‌يم . سـنك خيالكى بيله قلبمده طاشـيابيلمك ايچين عذابلرمله ابدياً ايكله‌مكه ، آغلامغه راضى‌يم ! فقط بوتون دردلرمك آلتنده بوكون باشقه بر صيزى وار ؛ اوده سنك قدر كونشلى ، سنك قدر سودازده كنج بر باشى داها كومك ، ايكى ماوى نور دها سوندورمك قورقوسى …

سلطان تپه ؛ ١٣٢١

٣

کانون ثانیده صوئوقجه بر کوندی . صیجاق اورتولر آلتنده یاری دالغین ، یاری اویانیق یالکز صباحلری بولا بیلدیکم آسوده ، خلجانسز بر صیجاقلق ایچنده صباحمی اوکله‌یه قدر تمدید ایدییوردم. قاپی‌یه خفیفجه اورولدی صوکره خدمتجی ، چهره‌سنده ، کوزلرنده ، بلکه تخیل ایتدیکم بر ممنونیتله خاله‌مک ایکی سنه‌در صالونه قبول ایتدیکی کنج کیمیاکرك کلدیکنی سویله‌دی . بو أومه ایلك زیارتی ایدی . شیمدیمز خاله‌م بندن خبر آلمق ایچین بحر کن اوغراماسنی رجا ایتمشدی . چونکه او کونلرده بر آز خسته ایدم انسانك سببنی تعیین ایده‌مدیکی ، وجودینی بیله یاواش یاواش تخریب ایدن ، روحك برنوع تنبللك خسته‌لغی ! بن بوندن داها تداویسی مشکل بر خسته‌لق تصور ایده‌مم . وجود نه قدر صحتده اولورسه اولسون روحه بر کره عطالت و یاشامقدن اوصانمق کلدیمی وجودده اوکا اطاعت ایدییور . انسانك حیاتده الك چوق لذت آلدیغی شیلر ، حتی الك وجد آور دقیقه‌لر بیله بردن بره یاوان ، بیهوده بر قیافته بورونیور ، سودیکی چهره‌لردن معنای سرّ دا سیلینیور ، کندینی حیاته ربط ایدن باغلر چوزولیور ، بردن بره انسان بیکس قالیور ، فقط شو حالنه آجینامیاجق قدر قلبی دورغون ،

اطرافنده شيمدى يه قدر فرق ايده مديكم بر باياغيلق ، يك ادالق كوروبور . ايشته او وقت هكيملر بعضاً « نەوراستەنى » ، بعضاً « ايستەرى » ديورلر .

خاطرلايورم ، بنى ايلك كورديكى وقت پك شن بولمش اولان كنج مسافرم بو قيش حالمده دورغونلغمدن صحتمك ابى اولماماسنى استدلال ايله اوزونجه فنى بر نصيحت ويرمشدى . أو وقت بن ده كوروبورم ، الك آتشين ، الك محترص بر حياتله خير پالانير كن هيچ بر وقت كوزلرم پارلاقلغنى غائب ايتممش ، آغزمده چهره مى چير كين ايدن بو چيز كيلر پيدا اولمامشدى . بونلرى آينه ده كوردكجه اوموزلريمى سيلكيورم . بن چهره مى بوزان الك اوفاق بر سيويلجه ايچون بر ساعت هيچقيرارق آغلايان ، كنديمى بر « سوواره » دن منع ايدن قادين ! نه بدلالق ! فقط بن او زمان ياشايوردم ، قانمك كنديمه حظ ويرن بر قوتله دامارلرمده جريانى حس ايديوردم . شيمدى ايسه ياشايامامقدن اولويورم . قانم باتاقلقلرده انسانى زهرلەين دورغون صولر كبى بنى زهرليور ، اولدوروبور . فقط بونلرى نيچين او صباح دوشونيوردم . آشاغيده مسافر يوقميدى ؟ هنوز لاوابونك او كنده كيجه لكله ، كوزلرم آينه ده كى كوزلريمه معطوف ، دوشونيوردم . نهايت ايستر سكسان ياشنده اولايم ، ايستر يكرمى درت ، حياتك غايهٔ لذتى ، غايهٔ المنى ايچمش دكلميدم ؟ ! حياتك ويره بيلديكى بوتون اذواقى بيلميورميدم ؟ ! ايلك قادين اولديغمى حس ايتديكم دقيقه دن برى شدتله ايسته ديكم هر شيئه نائل اولمامشميدم ؟ أوت ، سولمك ايستردم . فقط سولمه نك بوتون معناسيله ، حتى بوتون دهشتيله سولمه مشميدم ؟ بلكه بنى چوق كيمسه سومه مشدى . فقط سوه ن بر قاچ كيشى اولوملره قدر سومه مشلرميدى ؟ اوموزلريمى سيلكدم .

سولمك آرتق بنى اسكيسى كبى تهزيز ، تهييج ايتميوردى. آرتق بو اويوندن بيقمشدم . بن سومك ايستيوردم . اسكيدن بنى سوەنلره قارشى حس ايتديكم رقتى ، منتدارلغى واك صوكندەكى او طبيعى آرزولرمى سومك ديه قبول ايدەمزدم . بونك ايچين شيمدى فضله تجربه كاردم . شيمدى سوملك ايستيوردم . بردن بره ؟ سنەلردن برى كيينمك وكوزل كورونمك ايچين توآلته صرف ايتديكم زمانه آجيدم . نه بيهوده اوغراشمشدم . كنديم سومدكدن صوكره !

اك ساده بر پەنيوواره بوروندم . ذاتاً هرصباح ييقاندقدن صوكره قوللانديغم پرنج پودرەسندن باشقه هر صنعى شيدن چوقدن وازكچمشدم . رنكنه مغرور اولديغم صاچلرمك برزمان باشمده دالغەلانارق قيزلتيلى كولكەلريله بنى بعضاً كوزەل كوستردكلرى وقت آيينەده اوپديكم چهرەمك يورغون ، دوشوك ، آرتق اولمك ايچين يالواران معناى ضعفنه باقدمده ينه اوموزلرمى سيلكەرك اوطەدن چيقدم . مرديوەندن اينركن بنى بوحسى باتاقلقدن قورتاراجق برقدرت وارمى ديەدوشونيوردم . آرتق بو دفعه ديريلەمك اوزره اولمش روحم بوتون چهرەلردن ، بوتون عشقلردن قاچيور ؛ طاش كبى ، اولو كبى صوئوقلغى محافظه ايديوردى . اودقيقه بنى ياتاغمدن بويله اركن قالديرارق متبسم كوروغكه وصاچمه سويلەمكه محكوم ايدن خالەمه وخالەمك كنج دوستنه حدتلندم . فقط بوتون بو محاكاتم آراسنده اونك كلمش اولديغنه بنى ممنون ايدن برشى واردى .

بو كنج آدم اوته كيلره بكزەميوردى . اولا كورديكم كنج كبى بكا « قور » ايتمەمشدى . بوندن طولايى كنديسنه منتداردم ،

بر آز «قور»لردن ، « فلیر »لردن صیقیلیوردم . صوکره صاحبنك سرینی پك‌ایی صاقلایان ، فقط هر کسك اعماق قلبنی سیر ایتمك ایسته‌ین متجسس ، کتوم سیاه کوزلری واردی . سیاه کوزلر . . لکن بم کوزده هیچ خوشلانمادیغم بر رنك وارسه اوده سیاهدی . فقط نه چیقار ، اونك کوزلری باشقه ایدی . هم بن اونی سوه‌جك دکلدم یا ! اوده بنی سومیه‌جکدی . بونی پك قطعی اولارق بیلیوردم. فقط بکا اونك کوزلرینی تدقیق ایتدیرمك ایسته‌ین شی ، شیمدی‌یه قدر سودیکم کوزلره قارشی حس ایتدیکم شیئه بکزه‌میوردی . بر کره جنس اعتباریله برباشقه‌لق واردی بو کوزلرك هانکی ملته منسوب اولدیغنی تعیین قابل دکلدی . بونده نه ایتالیانلرك نمناك ، سوز کون ، سودالی نظرلری ، نه‌ده شرقلیلرك بعضاً آتشین ، بعضاً ثابت ، دورغون دونوقلغی واردی . بونده چوللرك ابدی آلولریله نورو چیانك آیلرجه سورن صوئوق ، اوزون قارانلغی واردی . بونلرده ــ صاحبرینك اوفاق باشنی عادیلکدن قورتاران هر کسه مجهول بردو نجه عالمی ایما ایدن ــ درین کولکه‌لر واردی . أوت ، بونلرده ، و بر آز شقاقلرینه دوغرو چکیلان نارین چهره‌نك جلدنده ، متفکر ، برآزده مستهزیجه قالقان قاشلرنده بوتون باشقه‌لق واردی . مع‌مافیه نه قدر کتوم اولورسه اولسون ، اوسیاهلغك تا عمقنده بر بوغونلق ، بر بیقغینلق ، بلکه‌ده یتیشه‌مدیکی بر آرزوسی واردی . حاصلی اوده دردسز دکلدی . چهره‌سنك باشقه طرفلرینی قاپایارق یالکز اوسیاهلغه معنای ماتمنی صورسه‌م بلکه بکا جواب ویریردی : « بن‌ده سنك کبی آرتق دنیاده لذت بولامیورم . » دیردی .

صالونك قاپیسی آچیلنجه پیانونك وضعیتی ، بنی هم طاتلی ، هم آجی ، ، کومولمش بر خاطره ایله صارصدی . تحف ! پیانو دائما او وضعیتده دکلمی ایدی ؟ یوزی پنجره‌یه ، آرقه‌سی قاپی‌یه همان موازی ؛ او حالده که پیانو چالان آیاغه قالقماسه ایچری کیره‌ن اونی کوره‌مز . او قدر سنه اول ایشیتمش اولدیغم شو یه‌نك نوقتورنی بوتون رنکین ، مأیوس انینلری ایله بردن بره دوراجق ، صوکره او ، ضیادار باشیله ، آتجق کونشلك الك مشعشع اوقشایشیله سیاهك الك مائی کولکه‌لرینی ، هوانك الك طراوتلی سکوننده او صاریق ، قیوریلارق کیدن صولرده‌کی نوپو ، موجه‌لی مائیلکی چالمش اولان او متجسس ، آچیق کوزلریله بنی سلاملایاجق ظن ایتدم . هیچ منتظر اولمادیغم دقیقه‌ده قارشیمه چیقان بو خاطره‌یی همان کلدیکی یره کوندردم . اوطه‌یه بر آدیم آتدم .

کنج مسافرم صوبانك باشنده آیاقده دورویوردی . کوزلرنده‌کی دائمی اصرار و متانتی آکلامیانلر ایچین ، نازك چهره‌سیله اولدقجه بر تضاد تشکیل ایدن فعال ، صحتلی ، فقط بر آز عصبی ، نارین وجودی ، هر زمانکی دیکلکك عکسی اولارق ، بر آز اوکه متمایل ، اوموزلری دوشوکدی . البنی اوزاتدیغی زمان بوز کبی بولدم ؛ طبیعی اوطه‌نك بر آز سرین اولماسی ...

ایلك نظرده چهره‌سنده بر دوشوکلك کوردم . کوزلر صوئوق و کتوم ، فقط او مصر تجسس ، شقاقلرده‌کی او دوشونوجی کرکینلك ، قاشلرده‌کی استهزایه مهیا وضعیت یوقدی . هیئت عمومیه‌سی یورغون ، بر آز اوصانمش ، صیقیلمش ، فقط وظیفه‌سنی کمال سکونتله ایفا

ايديـيوردى . بوتون طوريله : « بن بورايه پك انهماك ايله كلمدم ، بوراده پك اكلنميورسـه‌مده نه ياپايم ، مادام كه كلدم ، سـنك شو صوئوق ، صيقينتيلى حالنـه قارشى نظرمده سـنك اهميتسزلككى كوسترمه‌مك نزاكتنى ايده‌جكم . » ديـيور كبيدى .

اكر طورى ممنون ، يا باشـقه اولايدى صيقيلاجقدم . اونك بوحالى بنم دائمى طاشيديغم بودورغون ، صوئوق يأسه عادتا برجواب ايمش كبى بكا برسكونت كلدى . اونك قارشيسـنده بوكون ، بعضى زمانلرده اولديغى كبى اوبجـه چهره‌سى طانيمش اولمق حسى عجيبنى طويدم . بوپك مبهم ، پك أذيتجى برخاطره كبى اونك حضـورنده سببنى آكلاياماديغم براصرارله بنى متأذى ايدر . فقط نه وقت كورمشدم وكيمه بكـزه‌تيوردم ؟ هرحالده كيميا كر دوستم اوبله هر زمان تصادف ايديلير ، هركسه بكـزه‌ر عادى برچهره‌يه مالك دكلدى . يـانونك وضعيتنك ، اوبجه ماضيـدن يوزمه آتديغى برخاطره ايله بوبكـزه‌تمك حسى غريبى بربرينه پك ياپانجى دكلدى .

ياواش ياواش دالمشم . دوستمك سسى بنى ايقاظ ايتدى . برمعتاد نشئه‌ . لكمدن شكايت ايديـيور ، داها ايلرى‌يه كيديـيور ، پك لاابالييجه « بركدر كزمى وار ؟ نيچين بويله دوشونويورسكـز ؟ » ديـيوردى .

كدرم ؟ نيچين كدرم اولسـون ؟ هر ايستـه‌ديكمه همان مالك اولمايورميدم ؟ آرزولرمى يرينه كتيرمكه حاضر ، بنى حيوانجه سوه‌ر برآدمله ياشـاميورميدم ؟ پاره ، توآلت ، هرشى ... نه جـواب ويره‌بيليردم ، هيـچ ! صوكره لاقيردى‌يى دكيشـديردى . بيلمه‌م نه وسـيله ايله سويلدى ! « رونه‌سـانس » دن بحث ايتدى . ايشته

اوكلمه ايله قانم يوره كمدن تا شقاقلرمه قدر هجوم ايتدى . ذاتاً بو يقينلرده غلبه چالامادیغم اوعصبى خلجانلردن برى بنى اوقدر صارصدى كه ، صارصيلديغمى كوسترمه مك ايچين بوتون قوتمله ديم ديك طورمغه ، دوداقلرمى ايصيرمغه مجبور اولدم . أوت ، شيمدى آكلايوردم ، بو كنج آدمى سوديكم حالده ايچمده اونى صيق كورمك ايچين كنديمه بيله اعتراف ايتمديكم بر احتياج واردى . بوبكزه تمك حس غريبى ، حتى پيانونك هر كون ديلسز اولديغى حالده اونك حضورنده بنده اواسكى خاطره لى اويالدرماسى ؟ ايشته بو نلرك هپسنك آناختارى « رونه سانس » كلمه سى اولمشدى ؛ يكيدن طوغش ، بو كلمه هپسنى ايضاح ايدييوردى . بنلكم ، خوديناكم آراسنده جنوب اورمانلرينك كولكه لرينه صيغينمش مزاردن ماضينك مائى كوزلو تجليسى يكيدن طوغيور ، بوتون كونشى ، حرارتى ، كنجلكى ، ترانه سيله اولمش اولمقدن ، قلبمدن سيلينمش اولمقدن عصيان ايدييورده كنديمى طانيمق ايچين اذيت چكديكم بر قيافتله كلوب كنديمى خاطرلاتييوردى . اوت ، يدى سنه اول طانيمش ، بش سنه اول غائب ايتمشدم ، بلكه ده قابسزلكمك نتيجه سى اولارق غائب ايتمشدم . تناسخه بر زمان قائلدم . فقط اوزمان او بكرمى يدى ياشنده ايدى حالبوكه بو آنجق شيمدى يكرمى بشنه يكرمى يدى آراسنده كورونيوردى . چيلديريورميدم ، اونه قدر رنكين ، ضيادار ، شن بر پارچه ايسه بو اوقدر كولكه لره ظلمتلره بورونمش اسرارلى بر وارلق . باقيم ، بو بچيملى كوچوك باشى اونككنك عينى ! فقط اوآلتون كبى دالغه لى پارلاقدى ، بوسياه ! اونك كوزلرى يالكز كونشك آچيق ، انكين دكيزلره

ويره‌بيله‌جكی رنكده قويو ، متلون مائی ايدی ، صوكره قعرنده يالكز تبسم ، يالكز ياشامق وسومك آرزوسی واردی . يكی دنيانك يكی روحلی چوجوغی ايدی ! بوايسه ، بيكلرجه سنه‌لك قاريشيق ، مبهم اذيتلر ومسرتلرله يوغورولمش ، اسكی برملتك الك متنوع آلامنی روحنه مزج ايتمش ، روحی ذاتاً اختيار دوغمش سياه ، كتوم كوزلو برچوجوقدی ! فقط بو كوزلرده‌كی مشابهت ! قاشلرده عينی ، بری قومرال ، هردفعه‌سنده « بنی سويورميسك ؟ » دييه سؤال ايله قالقار ! ديكری سياه ، هر كوزديكی ايله استهزا ايتمك ايچين يوكسلير ! الك چوق بكزه‌دين ، الك چوق بنی آجيتان ، بلكه آغزلری ! دوداقلر اينجه ، برآز صيقيلمش ؛ او ، الك اوفاق تأثرله تيتره‌ردی ؛ بوايسه ، صولغون ، معند ، برآزده مغروردی ؛ كويا قدر بتمله استهزا ايديور . عينی طرزده بيتلر ، عينی چوقلقده ، اوبرنككيلر صاچلری كبی ضيادار ايدی ؛ بونككيلر ايسه ، كوزلری كبی سياهدی !

بونك آتشنی ايچنده صاقلاديغی سياه كوزلرنده ، معند ، مغرور دوداقلرنده ، قاشلرينك معنای استهزاسنده كنديمه بربكزه‌رلك بوليوردم . أودت ! بن اوزمان اون يدی ياشنده ايكن بيله حياتك عجيب ، كولونج كوچوكلكنی ، بوتون انسانلرك كنديلرينی مالك اولمق ايچين خراب ايتدكلری دكرسز ايستكلرده‌كی مسخره‌لغی همان كوريور ، كولردم . اونك بركون تحف برشيئی كوره‌رك كولديكنی خاطرلاميورم . كندی كبی حياتی ضيای شمسك رنكين برتجليسی ، اذواق بشری دالغه‌لرك ، ياپراقلرك الك آسوده برنينيسی دييه تلقی ايدر ، عالمله كولر ، عالمله آغلاردی . قهقهه‌سنده قايالردن چاغلايارق ،

اویناپارق ، کوپوره‌رك ، صاف نغماتی ایله طاغلری تهزیز ایده‌رك آقان چایلرده‌کی طبیعیلك واردی . یالکز طالع اونی قارماقاریشیق ، اڭ یوموشاق بر رقتله اڭ طاش یورکلیره رقابت ایده‌جك غدارلغی کندنده مزج ایتمش بر قادین قارشیسنه آتدی . حیاتدن هر بکله‌دیکی شیئی ، غایهٔ مسعدتی ، اوقادینڭ کوزلرنده‌کی التفات ویا دارغینلغه ربط ایتمشدی . او سودیکی کوزلر کندیسنه پارلامادیغی دقیقه کندی‌ده بو کونش عالمندن چکیلدی ، یاواشجه وطننڭ اولو آغاچلری آلتنه ابدیاً دیکلنمکه کیتدی .

نیچین بر بریمزه بوقدر بکزه‌مزدك ؟

مزارده یاتدك ، یاتدك ، قاره طوپراقلر باشنڭ کونشنی قاراتدی ؛ کوزلرینڭ رنکنی سیاهلاتدی . اوصوئوق ، یالکز طاشلر آلتنده زهر حیاتی ، کولونج فلاکتلری آکلادك . کوزلرکده او استهزا ، قاشلرکده او استهزا ایله کلدك ؛ بکا کولیورسك ، اویله‌می ؟

کیمیاکر کیتدکدن صوکره اونڭ سحرلی پارماقلرینڭ بکا طاپینازق فریادلرینی ترجمه ایتدیکی پیانویه یاقلاشدم . الم باشمده ساعتلرجه قالدم . ایشته بو مشابهت ! بر کلمه بنی ، مأیوس ، روحسز بر قادینی ، اڭ آتشین بر دورهٔ عشقه عودت ایتدیرمشدی . سودیکمی بیلمیه‌رك اولدوردیکم چهره‌یه مشابه اولان چهره ! سیاه ، کتوم کوزلر ! عجبا نیچین سندن حظ ایتدیکمی ، نیچین سکا اسکی بر دوست معامله‌سی ایتدیکمی بیلیرمیسك ؟ بوقسه سنده آیینه‌ده کوزلریله باقارق « بوقادینڭ بکا ضعفی وار » دیه‌جك قدر بدلامیسك ؟ بیلملیسك که سن بنم ایچین قارارمش بر سعدتن باشقه بر شی دکلسك ؛ فقط کیم بیلیر ؟ . . .

سلطان تپه ، ٥ تموز ، ۱۳۲۲

ایسته‌ریك

هر شیئی بر آز بیلیردی . هر شی ایچین ، لاییقیله اوکرنمه‌دن ، سریع ذکاسیله بر فکر حاصل ایتمشدی . دماغی فنون مختلفه حقنده نامتناهی نتایج ، مسائل ، صوکره بو مسائلك حیاته ، دینه تماسلری ، یاکش ، مضر فقط خصوصی مطالعات و قرارلرله دولو ایدی . حافظه‌سنی بویله باشندن بویوك مسائل فلسفیه ایله املا ایتدکدن صوکره قلبنی ده خالی براقامشدی . قلبنی انسانیت وسودکلری ایچین متنوع ، فقط ابی آرزولرله ، مشفق حسلرله زنکینلشدیرمشدی . أوت ! اونك اك ابی یری قلبی ایدی . هیچ بر کدر ، هیچ بر فلاکت اینی اوراده بر عکس صدا یاپمادن کچه‌مزدی . بونکله برابر نه قدر مثبت ایسه اوقدر چارپیق ، خائن ، ـ بعضاً سیئاتك اك درینلکنده بوغولانلرده بیله اولمایه‌جق قدر ـ مریض بر قوهٔ متخیله‌سی واردی . هر دقیقه تیترمك ، یاسامق ایسته‌ین اعصابی ، احتساساتی بو خیالك توسعنه یاردیم ایتمشدی .

بو کا حیاتك تصادفلری، و طرز تربیه‌سی ده چوق یاردیم ایله‌مشدی:

اعصابنده ، روحنده فضله بر استعداد الم براقارق أرکن اولن ضعیف بر آنه‌نك خاطره‌سی وارثی ضعفلری ، نشوونما بولاجغی دورده کندیسنی بر آز قاوورمشدی . کتابلری ایچنده مستغرق یاشایان بکار بر عموجه‌نك قاریشیق أونده ، خدمتجیلر آراسنده بویومشدی. هر ایسته‌دیکنی یاپارق بویوین ، تشکیلات مادیه‌سی کری قالان بو کنج قیز ، یاریم یامالاق بر تحصیلدن صوکره واسع بر کتبخانه ایچنه آتیلمش کندیسنه مضر اولان هر شیئی اوکرنمشدی. بو عجیب ، حیاتده ایسته‌دیکنی استحصال ایده‌بیلن کنج قیزده حیاتك طراوتلی نمایشلرینه ، صحیح تجلیاتنه قارشی بر اختیار غناسی واردی . صوکره اون آلتی یاشنده ، باشنده قاریشیق اخلاقسز بر قوناق خلقی ، ألنده مهمجه بر ثروتله قالمشدی .

هر کونکی حیاتنده خلجان ویره‌جك وقایع اولمادیغی زمان خیالی خسته‌لقلی اعصابی ایچین آجی ، کدر ساحه‌لری آچار ، یاراتیردی. بو اینجه متحسس وجود ایچین اضطراب بر احتیاج قطعی ایدی . او آغلامالی ، دویمالی ودویغولری هپ آجیقلی اولمالیدی . ساکت ، رنکسز چهره‌سنی آیدینلاتان درین ، بویوك کوزلرنده روحنك تولید ایتدیکی ابدی بر فاجعه کولکه‌سی اوچاردی . بوتون حیاتنده یاتمق زمانی بکله‌مك عادتی ایدی . هر کس چکیلدیکی زمان قارا کلقده پارلایان کوزلری عجیب ، مختلف عالملره معکس ایدی . سودکلری ایچین دورلو عذاب ، دورلو کدر ایجاد ایدر وباشی یاصدقلر آره‌سنده آغلامقدن صقیلدقدن صکره مطلق اولومك صوئوق قانادلرینی ، ایچنده ارواح ، اسرار اوچوشان قیریق طاشلی ، مظلم سرویلی قورقونج

مزارلقلری تصورله تیتره‌ردی . تا سکز یاشندنبری مماتك قورقونج سیاهلغنده نه رنکین ، نه مدهش تابلولر ترسم ایدر؛ صوکره یورغانك آلتنده صوغوق تر دوکدورن بر خوف عذابناك دهشتنی علوی‌وایی تصور ایدلمش بولوردی . تا کوچوکلکندن بری بوتون تخیلاتنده ، حتی بوتون روحیله ایناندیغی اعتقاداتنده بیله بر آز بر محرر، بر رسام غروری حس ایدردی .

بر آز بویودیکی زمان آتشین خلقتنك ایجابی، اطرافنده سزوب ده آکلایامادیغی قادین فیصلتیلرینك ، دها صوکره بر آزده اوقومغه باشلانجه چوق شی ایماایدن ، فقط دوغرو برشی اوکرتمه‌ین رومانلر تأثیری ایله ، اعصابی ، صحتی ، حتی قلبی ایچین بیله مضر اولان عشق خیالاتنه دالدی . فقط بونده کنج قیزلرك شاعرانه « ایده‌آل » نه ، نه‌ده قابا حقیقته بکزر برشی واردی . حب حیات حقیقیه‌یی آکلادقدن صوکره بیله قوۀ متخیله‌سنك اك درین کوشه‌لرینه قازدقلری شکللری ، چیزکیلری محافظه ایدن صیمالی رؤیالر ، مریض احتراصلر ، چارپیق خیاللر : محترص ، متهیج بناکنده اعصابی صارصان شیلر دائما قفسلرك آرقه‌سندن کوردیکی ارککلر دکلدی . بو یاتدن، تاریخدن هر شی، « روما » نك آنفی‌ته‌آترلری ، قانلی وقایعی اتلری لیمه‌لیمه قانلر ایچنده سوپروتولکه فیرلاتیلان بشریت ، « نه‌رون » مظالمی، آتشلر ایچنده چیرپینان « روما » ، انکیزیسیونك الکفرانلق، الک خونریز اشکنجه‌لری ، هپ بو حسی بسلردی . کندی بویودکجه تحمل ایده‌میه‌جکی قدر بویوین ، بوتون وارلغنی عجیب آتشلرله تیتره‌تن ، بویوك کوزلرینك اطرافنده سیاه خلقه‌لر براقان بو مریض حس ، اوکا تعلق اولمیان

منظره‌لرله اویانیر؛ زواللی ضعیف وجودینی مدهش مجادله‌لر، قورقونج رؤیالردن صوکره درمانسز براقیردی . داها اون بش یاشنده ایکن حیاتك صیجاق دراغوشلرینی، زهر نشاطنی وارلغنه امتصاص ایتدیرن بو کنج قیزك روحنده بکارت قالمامشدی. فقط حسده، خیالده‌یکیلکلر، اینجه‌لکلر ایجاد ایدن بوچوجوق چهره‌سنده ، اطوارنده اوقدر کبار، معصوم بر علامت بکارت طاشیردی‌که ! خیالی، اعصابی مریض وملوث اولان بو قیز متعدد کنج عمجه ودایی زاده‌لرینه قارشی ، او قدر صوئوق بر تمکین قوللانمشدی که بونلرله هر شیدن بحث ایده‌جك قدر تکلیفسز اولدیغی حالده ایچلرندن الك جرأتلیسی ، الك چاپقینی بیله قادینلغنك وقارعفتنه قارشی بر حرمت حس ایتمکدن کندینی آلامازدی.

یالکز کندیسنده سومکه بکزر بر شی ، فامیلیادن پك سودیکی بر تیزه زاده‌نك زوجنه قارشی ، باشلامشدی؛ وبوحس دوام ایتدکجه اعصابی یوران دائمی احتراص کابوسندن قورتولمش کبیدی. صیمالی، خیالی دراغوشلرینی ، یکانه سودیکی بو کوزل چهره‌یه تطبیق ایتمکی دوشونمه‌مشدی. کیم بیلیرنه کبی شرائط وراثت ایله قانندن چیقارامادیغی بو چاریق ، خسته‌لقلی شیلردن ، روحنده باشلایان بو صمیمی، بوتمیز سودا اونی قورتاره‌جقدی . او آدمله أولنه‌مه‌مك احتمالنی دوشونمه‌رك الك ایی ، الك صاف بر حظله اونی سویوردی. آنجق او زمان چیچکلی، ییلدیزلی رؤیالر کورمکه ، قلبی صحیح ، لذیذ بر معصومیتله آتمغه باشلامشدی . اونك آهنکدار ، درین سسنی دیکله‌مك ، مودتکار نظرینی چهره‌سنده حس ایتمك بوتون حیات ذهنیه وعصبیه‌سنك شوائبنی طاغیتیر، اونی دیندارلغك بیله طانیتامادیغی ساکت،علوی یوکسکلکلره

دوغرو اوچوروردی .

بو معصوم تمایلاتنی آچدیغی بر دوستك بوش بوغازلغیله قوناق خلقنك ، کندیسنه قارشی فنا نظرلر ، سوء تفسیرلرله چالقاندیغی دونجه چیچکلی ، بیلدیزلی رؤیالرینك بر کناه اولدیغنی حس ایتدی. هر شیئی کیرله‌تن انسانلرك ملوث نظرلری آلتنده عشق لکه‌لندی . بو عشق اویاندیران آدملك بیله خبردار اولمادیغی بو حسك آرالرنده مادی بر رابطه دییه تلقی ایدلمه‌سی اونك باشنی دوندوره‌جك بر فکر ایدی . او هیچ بر وقت بویله بر شی دوشونمز ودوشونه‌مزدی . اونك چیلغینلق دییه ذهنندن طرد ایتدیکی غایهٔ جنایت نرمین ، نارین قوللری آراسنه اوبویوك باشی بر آن ایچون کومملك ، بر دفعه‌ده کندی یورغون باشنی اونك بویوك اوموزلرینه دایایابیلمك ایدی . ایشته هر شیئی عادیلشدیرن بو خیالك بیله بویوك عشقك وقاروعلویتی قارشیسنده اك بویوك ، جسارتی بوندن عبارت ایدی .

آرتق اونی کوردیکی زمان آرالرنده‌کی آهنك مطلقا بر طرفی قیریلدیغنی حس ایتدی. بر کون اوسیغارا یاقارکن دوداقلرینی اوزاتیشی کندیسنه آتشین بر رعشه‌ویرن کدن صوکره اونی اسکیسی کبی سوه‌مز اولدی . اونی ده قادین فیصیلتیلرینه ، رومان ایمالرینه‌ویرولدیغی مبهم رؤیالره بکزه‌دیکی ایچین حیاتندن فیرلاتدی آتدی .

شیمدی صیره أولنمکه کلمشدی . طالع اونی آتشین ، خودبین ، فقط دمیر ارادتلی ، چوق عقللی و کندیسندن پك بویوك بر آدم قارشیسنه آتدی . بو ، کندیسنی چوجوقلغنده طانیان ، ایچه سنه‌در اوروپاده بولنان عمجه‌سنك اسکی بر دوستی ایدی . و کنج قیزه

وصی تعیین ایدلدیکندن ایشلرینه باقمق ایچین استانبوله کلمشدی . قرق سنه‌در «مرکز کائنات بنم» دیه دوشونمکه آلیشان بو آدم بیلمم ناصل برمعجزه نتیجه‌سیله بونحیف قیزك اینجه‌لکنه ، صولغون، مستثنا کوزلرینه مجلوب اولدی . اونك بر آز لاقید ، بر آز رقیق چهره‌سنده ، بو اویاندیردیغی ابتلایی کورمك ایسته‌مه‌ین ساده‌لکنده اویله برقادین جاذبه‌سی بولدی ، بو نرمین وجودك مقاومت عفتپرورانه‌سیله او قدر عشقك درینلکلرینه دالدی بوغولدی که نهایت ازدواج ایتمکه کنج قیزی مجبور ایتدی .

هر شیدن یورولمش اولان بوصاریشین ، ایسته‌ریك قیز حیاتنده یکی برپارلاق چوزمك مقصدمقدسیله اولنیوردی. ظن ایدیوردی که بومشفق کورلو ، اکلی اوموزلو زوج ، اونك کندی ارثی تربیه‌سنك ، بوش حیاتنك یابانجیلغیله ، قاننده ، خیالنده حکم سورن بوتون فنالقلری ییقایاجق ؛ خسته استعدادلرینی ، حلیم ، نازك نوازشلر ، دوستلقلرله اییِ ایده‌جکدی. حالبوکه ایکنجی دفعه‌اولارق آلدانديغنی، هنوز بونلردن قورتولمق زمانی کلمه‌دیکنی آکلادی . اولا مادة بوتون معناسیله لاقید قالدیغی بر آدمله اولنمشدی . صوکره بو آدم او قدر قابا داورانمش ایدی که کنج قادینی حیات حقیقیه‌نك هر صفحه‌سندن ایکرنه‌دیرمشدی . زوجده اوکا مقابل نافذ بر کوروشله کنج قادینك کندینه قارشی یابانجی قالدیغنی حس ایده‌رك کاه بکارلق حیاتنك سفاهتنه، کاه کنج قادینه برمترس معامله‌سی ایدن چیاقین، دغدغه‌لی بر اوليلك حیاتنه دونمشدی .

ایشته کنج قادینك بوتون کنجلکی بو بیهوده یورغونلقلر ،

سفیل مبارزەلر ایلە کچمشدی . او ، ارثی حساسیتنە ویاشامق احتیاج شدیدینە رغماً ینە بروقار عفت وقیریق امللرینك یورغونلغیلە زوجنە صادق قالمشدی . کنج قادینك تخمین ایدەمدیکی بر سببدن طولایی بو زوج کندیسنە قارشی برجاناوار کسیلمشدی. اونك عزت نفسنی آیاقلری آلتنە آلیور . الك عادی خدمتجیلرلە کندیسنی آلداتیور ، حاقیریور ، تحقیر ایدییور ، حیاتلرینی جهنمە بکزەتیوردی . هیچ بر وقت اسکی خیالی اذیتلرندە بو أولی حیاتك ایلك سنەلری قدر قهراولمامشدی. قیصقانجلق ، نفرت ، خوف ، حتی بعضاً اوکا قارشی محبت بیلە حس ایدردی . هپ بو زمانلر چارۀ خلاص بولامادیغی کوزیاشلی ، فیرطینەلی حیاتندە کندینی اوقدر زواللی بولور ، اسکیدن سودکلری ایچین ایجاد ایتدیکی آجیلردن بیلك قات بدتر بیچارەلکلر تصور ایدر ، کندینە آجیر ، آغلاردی .

بر آرالق آرالرینە بر اوفاق وارلق کیردی . مینی مینی قدیفە تنلی یاوروجغە قارشی بویوك بر محبت حسیلە برابر ینە اونی دادالرە براقارق فیرطینەلی یواندە دوام ایتدی . بوتون بوشلقلرینی بیلدیکی حالدە تو آلتلرە ، مسیرە حیاتلرینە کندینی آتمشدی . ینە بو آرالق ایدی کە کیجەلری ینجرەلردە بکلەمەدن ، سببسز کورولتولردن ، موثوق تحقیرلردن قورتولمق ایچین فنا بر فکر کلمشدی . یا قوجەسی بر کون اولو ویریرسە ! بو فکردەیالکز قورتولمقدن باشقەدە برشی واردی. اودە شاعرانە بر کدر ، زوجنی سودیکی دقیقە دە کندی کندینە اذیت ایدوب آغلامق اوزرە ایجاد ایتدیکی برخیال ایدی . چوجوقکن کندیسنی بعضاً سفیل و یتیم ، سوقاقلردە بر دیلنجی سفالتیلە ناصل

تصور ایدرسه شیمدی‌ده کندیسنی تسلی قبول ایتمز بر دول صفتیله کورور ، زوجنك تابوتنی مزاره قدر خیالاً تعقیب ایدر ، صوکره عمرینك هفته‌ده بر کوننی ، او طوپراق ییغینی اوزرنده کچیرمکه حصر ایلردی . ایلك دوشوندیکی زمان بو شکلی آلان خیال ، حیاتلرینی بوزولدقجه مضر بر آرزو قیافتی آلیوردی . بعضاً زوجنك صاغلام کلیشنه بر تأسفله باقار ، بعضاً ده بر آز کچیکسه بیك قورقو وعذابدن صوکره اونك بوینته متحسر بر کنج قیز کبی آتیلیردی .

سنه‌لر کچیوردی . زوجی آزغینلقلرندن یورولمغه ، جداً کلمکه باشلایان بر اختیارلق اندیشه‌سیله هنوز کنج اولان زوجه‌سنه ، بوجاغنه ، چوجوقلرینه فوق‌العاده بر رابطه حس ایتمکه ، اخلاقی یومشامغه ، طاتلیلاشمغه باشلامشدی . کویا اسکی اذیتلرینی سیلمك ایچین کنج قادینك آلننی جدی بر شفقتله اوقشایشی ، اونك کوزلرینه طاتلی بر دیکله‌یشله باقیشی ، آقشام اوزری بر چوجوق سویخیله اوینه قوشوشی واردی . بویوك اوغللری اون بش یاشنده سرپیلمش بر مکتبلی ، ایکنجی چوجوقلری سکز یاشنده ساکن ، ساکت بر کوچوکدی اولرینه نهایت سکونت کلمشدی . آرتق کنج قادین دیکلنه‌بیلیردی . فقط او دیکلنمك فکرینی کندیسنه معین بر زمانه تعلیق ایتمشدی . او کا یورغون بر مأمورك متقاعدلکنی بکله‌مسی کبی منتظر ایدی . او ده اولا خسته خیالنك کندیسنی آغلاتمق ایچین ایجاد ایدوب ده مرور زمانله مطلق بر امید شکلنی آلان زوجنك اولمه‌سی ایدی . فقط زوجی کندیسنی کیتدکجه او قدر سویور ایدی که حقیقتده قلباً بو آرزوسنی فلاکت دییه تلقی ایتمه‌سی لازم کلیردی . واویله بر

زمانده کلدی! اولا قلبی ایله قوهٔ متخیله‌سی آراسنده جدی بر مجادله باشلادی. خیالی، قادینك صمیمیتله مربوط اولدیغی بر آرقداشی آلوب طوپراقلره کوتوریور، قلبی بو اختیار آدمه اونی بر قادین رقتیله باغلایور، کیجه یاریسی کندیسنی تعقیب ایدن اونی غائب ایتمك قورقوسیله‌اور کوب اویانارق یاتاغنده دوغرولوب اونك بیاض صاچلرینی اوپویوردی. نهایت یکرمی سنه‌لك بر أولیلك حیاتندن، کندیسنك شقاقلرنده صاچلر بیاضلانمغه باشلادقدن صوکره صحتنی، اعصابنی، وجدانی، قلبنی زهرله‌ین بو متحکم قوهٔ متخیله‌یه پك کیچ کلن بر کوچوك یاورو غلبه چالمغه باشلادی. بو تحول ناصل باشلامشدی؟ پك بیله‌میوردی. بلکه او مینی مینی قیزی دنیایه کتیردیکی زمان! هرحالده شمدی بوتون وجودینه صاریلان او اوفاق، یوموشاق وجود، آنه‌سنك بوینه، کوچوجك بوینی، بر صاری کوله بکزه‌ین چهره‌سیله آلتون قیورجقلی باشنی صوقان او صیجاق نفسلی اوفاق شی، خیالنك تشکلنه مانع اولدیغی قلبنی جانلاندیریوردی. بوتون وارلغی او کول یراغی ألّرك کوچوك بر تماسیله تیتریور، صباحلین دیکله‌دیکی اوفاق آیاق سسلرینه قلبی صحیح، بیوك بر محظوظیتله جواب ویریوردی.

سنه‌لرجه بکله‌دیکی روحنك تضرعنه جواب ایشته شمدی کلمش، اونی اویاندیرمشدی. او ماضینك کابوسلری، لکه‌لری، صیتملری خیالندن دکل وجودندن یاواش یاواش چیقیوردی. نهایت سعادت أوینك هر کوشه‌سنه اولدیغی کبی قلبنه‌ده کیرمشدی. بوتون وارلغی بو کوچوك حیاتك تکاملنه، بو صاری غنچه‌نك آچیلماسنه منحصر قالاجقدی. هر دقیقه‌سی آرتق سومك، اك ایی معنا ایله سومکله دولو

ایدی . بنلکی، او کره‌ندیکی شیلرك یورغونلغی ، اذیتلریله کومولمش؛ کندیسی بوچوجوغك، بوسعادت کوشه‌سنك بکجیسی اولمش قالمشدی.

بیاض صاچلی بواختیار ، ایری ، صولغون کوزلو بو قادین وقیویرجیق، آلتون صاچلی بوچوجوغك تشکیل ایتدکلری اوجوزلی بر دوستلق، بر رابطه قدر طاتلی برشی تصور ایدیله‌مزدی . هیچ بر کیجه یوقدی که بواختیار ، زوجه‌سنك، بوموشاق صاچلری کوزه‌ل کوزلرینی اورتن کوز قاپاقلرینه بر بوسه قوندورمق ایچین اویانماسین؛ بر کیجه یوقدی که‌ایکیسی‌ده آرالرنده دیکله‌نن بوچالاك، صاری قوشك نغمه‌سنی دیکله‌مه‌سینلر؛ بر کیجه یوقدی که کوچوك، آننه‌سنك تاقلبنه صوقولارق اونی قوش لسانیله، ببك آلقریله اوقشاماسین. بربرینی‌ولی ایدن بومسعود کیجه‌لر، برآرایه طوپلانمق ایچین وظیفه‌لرینی بیتیرمکه غیرت ایتدکلری کونلر، نهایت اوزون برحیاتك آجیلرینی، سفالتلرینی آرقه‌ده براقیوردی. قادین بوقدر فیرطینه‌دن صوکره کلن بوساکت سعادتدن قورقیور ، هر کیجه‌یی برابر کچیره‌جکلری صوك کیجه‌در دییه تیتره‌یوردی. ایشته خیالنك بوصوك اذیتی ایدی!

بر کیجه ایدی . کوچوك اویویوردی . او قدر قوشوشمشلر ، چوجوغك کی قدرصمیمی قهقهه‌لرله بربرلرینی اوقدر قووالامشلردی که قادین متبسم، حظلی بر یورغونلقدن صوکره دیکله‌نیوردی . بر آرالق لوش کوشه‌ده دیکله‌نن کوچوك چهره‌نك بوتون چیزکیلرینی درین برسوبحله تدقیق ایتدی. یاورونك بیاض آلننده قیوریلان بوموشاق آلتون قیویرجقلرده اونك کوزلرینی یاشارتان، محتاج حمایه برضعف،

اوقشـاتمغه دعوت ایدن بر جاذبه واردی . چیپلاق اوفاق آیاغنـك صاریمتراق، یووارلاق کوزه‌للکنده آننه‌سنك قلبنی اویناتان بر قدرت واردی . ایشته او چوجوغه باقه باقه ، اوراجقده ، او لوش صیجاق کوشه‌ده ، دیکه‌ندیکی کوچوك تنك ضعیف ، لطیف قوقوسنی روحی ایچه‌رك ، متبسم ، بختیار اویودی قالدی.

یاواشجه قاپینك وورولدیغنی چوجوغیله رؤیاسنده دوام ایتدیکی کوشه‌قاپماجه کورولتوسندن دویمادی. اوشاق یوقاری‌قدر چیقمشدی.

— خانم افندی !...

فنا بر سکوت تعقیب ایتدی . صوکره تیتره‌یجه بر سس عجله‌ایله جمله‌یی بیتیردی:

— بك افندی‌یی کتیردك!

او قدر. چوجوق حالا بر صاری کول سکونتیله اویویوردی . فقط قادین بردن بره کندیسنی بوغان بر طیقانیقلقده یکرمی سنه‌لك حیاتنك بر ییلدیریم سرعتیله کچدیکنی کورویوردی . بوتون اونك خود بینلکلری، اذیتلری بومناظردن چکیلمش ، یالکز اونك ایلك عشقنده‌کی تواضعله صـوکره بوقادینده‌کی یابانجیلغه غلبه چالمق ایچین اضطرابلری، جهدلری، والـْصوکره کندی بیچاره‌لکی تجسم ایدییوردی. داها دون کیجه او ایکی سودیکی باشه بیاض باشنی أکه‌رك کوزلرنده نمناك بر تبسمله تا روحندن کلن بر صمیمیتله اونلری سوزمشدی. بر آنده‌برندن فیرلادی! مردیوه‌نده آیاق سسلری واردی. کتیریورلردی. اونی نهایت نه‌قدر سودیکنی، حیات یولنك تا اورته‌سنده اونسز ناصل شاشیراجغنی ، قارانلقده قالاجغنی آکلاتامایاجقدی. مردیوه‌نده آیاق

سسلری چوغالدی. کتیرییورلر. بردن بره اونك سریع، کنج آدیملرله هرآقشام قوللری چیق قوشوشنی خاطرلادی. باشنده برسرسملك، بوغازنده بر یومرو واردی. شیمدی بولدی... برقاچ سنه اولکی اوکا اولوم تمنیسی یوقمیدی؟ اوبو آجینك، بوکدرك غایه‌سی اولدی. بوغازنده‌کی یومرو، باشنده‌کی اوغولتو، یاناقلرنده‌کی آتشله ایلریلیه‌دی. بر آن ... کندینی بیاض صاچلریله ابدیاً اویویان آرقداشنك آیاغنه بویوك، آجی بر آنغیرانی، مدهش بیلدیریم کبی برباش دونمه‌سیله ییقیلدی.

طارانك بیاضلغی، علاج قوقولری، غارد مالادك تمیز اوکیلکی، اوطه‌یه کیروب جیقان خالاسنك چکینکن آدیملری اولا حقیقی، بولانیق بر طرزده، خاطرلاتیوردی. فقط آجیسنك کسکینلکی، بوغازنده‌کی فنا دولولق خسته‌لقله أریمشدی. شیمدی یورغونلقدن متولد بر سکونتله، فقط کوز یاشلریله بر آرزوسی واردی. فلاکتنه قارشی بوینی أکمشدی، فقط اونك جیویلتیسی نیچین ایشیتمیوردی؟ بوتون کون یانده‌کی اوطه‌یی دیکلیور؛ اوطه‌یه کیرنلرك بوزینه بویوك بر استرحامله باقیوردی. فقط آجیقدن آجیغه صورمقدن اونی برشی منع ایدییوردی. حتی بر کون کوزلری قاپالی، صولمغه باشلایان بر امیدله بکلرکن اونك یوموشاق پارمافلرینی آلننده حس ایتمشدی. او قدر لذیذ بر سوینجله أللرینی آلننه کوتورمشدی که صوك درجه ضعیف اولدیغندن یاریم ساعت کوچلکله نفس آلابیلمشدی. أووت، کندیسی خسته‌دییه یاننه کتیرمیورلر. اویله‌اولمالی، فقط نیچین هرکس اونك کوزلرنده‌کی سؤاله قارشی کوزلری طولارق باشنی چویریور؟

باری بر کره دادانك سسنی ایشیته‌بیلسه ! دائما آرقه اوستی کوزلری قاپالی ایکلیور، نفس آلمغه جسارت ایده‌مکسزین دیکلیوردی. بردفعه یاننده‌کی اوطه‌ده خاطرلادیغی، بکله‌دیکی اوفاق آیاق سسنه بکزه‌ر برشی دویمش، اوقدر انسانلغك فوقنده برسوینج، برشکران وجودینه یایلمشدی که معجز بر قوتله قاپینك یانه قدر سوروکلنمش، قولاغنی قاپی‌یه ویره‌رك دیکله‌مشدی. او آن نه‌مدهش آندی! قلبی، بوغازنده آتیوردی. فقط نه ایدی او کوچوك آیاق سسی ؟!...

غارد مالاد اونی قاپینك اوکنده بایغین، نفسی کسیلمش بولدی. أوت، کندیسنه آکلاتمق داها أیی اولاجق ! اونی بوانتظار یاواش یاواش اولدورویوردی. فقط اوندن صوکره کیمسه‌نك یوزینه کوزلرنده‌کی استفهامله باقمادی. حتی اوطه‌یه کیردکلری وقت برشی سویله‌مه‌سینلر دییه کوزلرینی مصرانه قاپیوردی. بوتون وارلغی ایله، نفسسز برانتظاری، اوالیم بکله‌یشی کسیلمشدی. سکوت بولمش برچوجوق سسی دیکله‌یوردی. طوپراق اولمش بر چوجوق باشی بکلیوردی.

قالقمق، آیلشمك ایچین هیچ برجهد ایتمه‌دن، لاقیردی سویله‌مه‌دن یاتاقده جانی چکیلمش امیدینی اور کوتمه‌مك، اولدورمه‌مکله مشغولدی. نهایت اوکا آکلاتمق ایچین بروسیله دوشوندیلر: مکتبده‌کی ایکنجی چوجوغی کتیرمکه قرار ویردیلر. برصباح کندیسنك تمثال مجسمی، ایری صولغون کوزلو، صولغون یوزلو چوجوغی، دوداقلری آغلامق هوسیله مهتز، محزون، یاتاغنك یانسه کتیردیلر. خالاسی یاتاغنك آیاق اوجنده آغلایوردی. برکلمه سویله‌مدی. اوپولمك، اوقشانمق بکله‌ین بوسکز یاننده‌کی ایکنجی چوجوغنه باقمقسزین باشنی چویردی.

هوادار برتپەده کوچوك برخستەخانە . مربع ، چاملر دیکیلمش برباغچەنك اورتەسنده کویك صاری چوجوق خستەخانەسی دیدکلری بیاض بر بنا . سکز یاتاقلی چوجوقلره مخصوص برقادین خیراتی . خستە خانەیه کیرن چوجوقلرك استانبوللی اولماسی وصاریشین اولماسی شرط ایدی . بو بیاض بویالی مستطیل قوغوشده بیاض برباش اورتو ، یاتاقلری چوکولك ، فقط خارق العاده یوموشاق ، درین کوزلو برقادین دولاشیردی .

صیره ایله دیزلمش بوقار کبی بیاض یاتاقلرده هپ کوچوك ، هپ صاریشین کوچوك باشلر یاتاردی . بوقادینك اك بویوك سعادتی بومینی مینی باشلرك اضطرابنی ازاله ایدەرك ، اونلرك صولغون چیچکلر کبی قاپانان ببك کوزلرینه برتبسم سرپەرك کزمکدی ، کوچوك خستەلرك کوزلری اوبیاض وجودك حرکاتنی کوزلردی ، هپسی عینی زمانده او یوموشاق آننەلرینی باشلرنده حس ایتمك ایسترلردی . اونك اك چوق ضعف کوستردیکی چوجوقلر صاچلری قیویرجق اولانلری ایدی . اونلرك باشنده برقاچ ثانیه فضله دورور ، الی اوقیویرجقلری اوزنجه اوقشاردی . قندیلك صیوالی دیوارلره نیترەك کولکەلر آتدیغی کیجه یاریلرنده ، ایچلرندن هانکیسی صیتمالی ، اویقوسز قالمش ، یاخود مضطرب ایسه ، بو بیاضلی قادین اونك باشنده موزیقەیه بکزر ، ایچنده کوزیاشلری ، الملر کزین سسیله ماصال سویلردی . هپ ماصاللری قوغوشك قاپیسنده آصیلی اولان قیویرجق ، صاری صاچلی ، سیاه ، آتشین کوز ، حساس ، رقیق ، صولغون دوداقلی صاری کولەبکزەین برچوجوق رسمی حقنده ایدی . خستەخانەدن چیقان چوجوقلر

روحلرنده بوقادینك آننه تماسنی، روحانی نظرینی، بوصاری چوجوق حقنده‌کی حکایه‌لرینی قلبلرینه کومرلردی. فقط اوحیاتی فدا ایده‌رك أبی ایتدیکی چوجوقلری او دیوارلرك آراسندن چیقنجه اونوتور؛ اونلری یالکز، هپ کندیسنه محتاج اولدقلری، یاتاقلرینك اطرافنده دولاشا بیلدیکی، أللرینی صیتمالی صاریشین باشلرینه قویا بیلدیکی زمان سوه‌ردی.

یانلغی ألنده اولان یاوروسنك روحنه بر جزیه دییه فدا ایتدیکی حیاتی بورایه کومولمشدی. سنه‌ده بر کره خالاسی کندی چوجوقلرینی کتیریردی؛ خسته‌خانه‌سنك قاپیسنده قویون قوبونه یاتان برارکك ایله برچوجوق مزارینی قاپلایان کوللر، خانم أللری آلتنده اوطورور، قونوشورلردی. اونی صوك دفعه قلب علتندن نفس آلامایاجق قدر یورولمش، برکونکه قدر ایجلمش بولدیلر. او، چوجوغنك باشنی اوقشایارق ساکت، بختیار بر تبسمله جواب ویردی:

— بز اوچلردن اولدیغمزی بیلمیورمیسکز؟ ایکیسی جنتده، بن‌ده سیمدیلك عرفاتده‌یم... عرفات خسته خانه، جنت‌ده...

قویون قویونه یاتان چوجوق ایله ارکك مزارینی کوستریوردی.

امضاسز مکتوبلر

— نرمیندن کوچوك قارده‌شنك قوجه‌سنه مکتوب —

ارضرومه کیدییوردم . ساکت وقورشونی بر کیجه قامارادن چیقمشدم . کوکلرك وصولرك سسسز قورشونیلکنی بوتون کون روحمده حس ایتمکدن متولد بنی أزن بر ملال ایله صولره أ گیلدم باقدم . آی ایشیغی یوقدی . اوزاق ساحللرده کوموشی ، شفاف سیسلر تیتره‌شییوردی . ده‌کز قویو ، دارغین ، قاینامامش بر قورشون مایعی کبی ایدی ، یالکز وایورك یاردیغی یولر خفیف بر خومورتو ایله آچیلیور ، عقبینده دوزلکنی اعاده ایدییوری . بوقورشونی ضیالر وصولرك معناسی ملالی ایله بویانمش روحم اونلرك بردامله‌سی کبی بودوزلکه آقوب داملامق ایسته‌یوردی . بومحیط حزنی ، صمتی ونهایتسزلکینه بنی مهلك برجاذبه ایله دعوت ایدییوردی .

اطرافمه باقیندم ، کیمسه یوقدی . استانبولدن ذاتاً سزلره بیله خبر ویرمه‌دن آیریلمشدم . قوجه‌مه‌ده بر « سورپریز » اولسون دییه مکتوب یازمامشدم . دیمك که بن برآنده بوقورشونی درینلکلرك

ایچنده روحمك سؤالسز جوابلرینی ، قلبمك یتیشیلمز املاریی ، صوکره ، صوکره یالکز کندیمك بیلدیکی فجیعهٔ حیاتمی اونوتورسه‌م کیمسه نه صورتله غائب اولدیغمی بیلمیه‌جکدی . برسرکبی ، برمعما کبی کیمسه‌نك حل ایده‌میه‌رك غائب ایتدیکی برقادین اولاجقدم . بوبکا اوقدر آشنا برفکردی که قیزمك سیاه آتشین کوزلرینك بنی ابدیاً بکله‌مکدن صولدیغنی ، صوئودیغنی تخیل ایتمه‌سه‌م وجودمی کری چکه‌میه‌جکدم . فقط بیلیرمیدم که برقاچ کون صوکره یابانجی برمحیطه دوغرو ، برسر ، برمعما کبی صاقلانمق احتیاجیله ، وطنمدن قاچاجقدم .

انسانلر استقباللری قارشیسنده نه قدر عاجز و کوچوکدرلر . بعضاً برقاچ کونك ، حتی برقاچ ساعتك بوتون حیاتلرینی هرج ومرج ایده‌جك ضیاعلر ، فلاکتلر ، بعضاً ده سعادتلر صاقلادیغنی هیچ بیله‌مزلر ، اکر بو آتینك کیزلی ضربه‌لرینی ، متبسم تجلیاتنی بزه بر قدرت حاضرلایورسه مطلق ، مطلق کور کورینه ایلری‌یه دوغرو کیدیشمزه تبسم ایدیور . اکر اودقیقه آرزومه تبعیت ایدوب‌ده یابانجی برده کیزلك لطفکار ، سرین داله‌لری آراسنه کندیمی توديع ایده‌یدم بوکون بوآجی‌یی بیلمه‌دن چکیلوب کیتمش اولاجقدم ، فقط کیم بیلیر نه‌قدر اعتناایله بکا بوطوزاغی قورمش اولان قدر ، الندن اوبونجاغنك کیتدیکنی کورمك ایسترمیدی؟ اصلا ! ایشته اونك ایچین همان چوجوغك سیاه کوزلریله بنی آچدیغی مثلسز کریوه‌یه دوغرو چکدی ، کوتوردی .

أوده ماجدی بولامادم . دوره چیقدی ، دیدیلر . قیزم سیاه کوزلرنده آتشلر ، یاشلر تیتره‌ین برسوینجله بوینمه آتیلدی . قاین آنامك حلیم ومشفق کوزلرنده تجسس وشبهه ایله قاریشیق برنظر

قاباردی. اوچ آی اکچین کیتمش اولدیغم حالده بر بوچوق آیده عودتمی آکلامیوردی. هله کیمسه‌یه خبر ویرمه‌دن طربزونه قدر یالکز کلمه‌مه برمعنا ویره‌میوردی. بن چوجوغی و ماجدی کوره‌جکم کلدیکنی سویله‌ینجه یاری محزون، یاری مستهزی برسسله:

— اویله‌یا، هله شو صوك سنه‌لرده ماجد ایله نه‌قدر أنی کچیند-یککزه باقیلیرسه اونسز بریرده ایده‌میه‌جککی آکلاشیلیر، دیدی.

حقی واردی. اون اوچ سنه‌لك معناسز و هیچدن طوپلانان کیزلی فاجعه‌لرمزه یکانه شاهد اونك خلوق و مشفق کوزلریدی. هیچ احتیاجم اولمادیغی بالخاصه استانبولده‌کی موقعنی براقارق آناطولینك قارانلق کوشه‌لرنده، حیاتمی زهرله‌ین بو آدمك – اوغلی اولسه بیله – آرانیلاجغنه احتمال ویرمیوردی کندی بیله استانبوله کیتدیکی زمان آیرلدیغی اوغلی اولدیغی حالده اقامتنی تمدید ایدر، عودت ایدنجه بکا اعتمادکار بر تبسمله:

— باشم دیکلندی، قیزم، دیردی.

بم فکراً و روحاً مناسبتم اولمیان بر آدمك هر شیئنه سکوتله تحملمه و بوتون فاملیامه، دوستلریمه مسعود بر چهره کوسترمه‌مه حرمتله قاریشیق بر شفقتله مقابله ایدیوردی. فقط بیلمزدی که بر قادینك اولومنی تمنی ایده‌جك قدر بیزار اولدیغی بر ارککی، اون اوچ سنه دیدیکلندیکی، ایضاح ایده‌مدیکی بر انجذابله سودیکی دقیقه‌لر واردر.

آقشام اوستی درت نعله کلن بر آت سسی کوچوك عزیزه ایله برابر بزی قاپی‌یه قوشدوردی. ماجد آتی نفره ویردی. آلننده محزون و درین چیزکیلر واردی. سیاه کوزلری اندیشه ناکدی.

هر وقت غریب وجاذب بر قورقوایله عضلاتنك حرکتنی سیرایتدیکم قوللری یاننه دوشوکدی . قاپیدن کوزلری دالغین دالغین کیردی . ایلك نظری پایتختك وکوزه‌للکك فسونتی بورالره‌قدر کتیرمك ایچین کیندیکم اثوابمله بکا ایلیشدی. چهره‌سی آنی‌ولذیذ برتحولله پارلادی. صوکره قوجامان وجودینی صارصان آجی برصیحه ایله بکا قوشدی . برآن سیاه ، محترص کوزلری روحمی دەلرجەسنه چهره‌می تفتیش ایتدی دولغون‌سسیله :

— نرمین ، دیوردی ، نرمین سنك بزی کوره‌جك کلدی‌ده کلدك ، اویله‌می ؟ استانبولی نزم ایچین جابوجاق براقدك ، دیمك بزی استانبولده کیلردن چوق سویورسك ؟

پك طبیعی اولان سوزلری کشف ایده‌مدیکم بر معنا ایله بنی متأذی ایتدی . ینه نه واردی ؟

صرف ماده وهوسدن عبارت ارلان بو دماغده ناصل چیلغین بر شبهه ، بر صاچمه دولاشیوردی .

ایلك اوچ کون یکی باشلامش بر عشقك غلیان مدهشی ایچنده کبی یاشادق . پرده‌لرقاپالی، چیزمه‌لر واونیفورمه برطرفه آتیلمش... حتی أك چوق سودیکی آتنك صبرسزلاندیغنی سویله‌دکلری زمان‌ا کلی کوکسنك بوتون قدرت وسعتیله کورله‌دی :

— هایدی ، دیدی ، موسقوفلر مملکتی باصه‌لر بر مدت قیمیلداناجق ده‌کلم . قالدیر شو قیلیجی چیزمه‌یی کوزم کورمه‌سین ، آننه‌مه سویله، بکا نصیحته قالقماسین ، قاریم کله‌لی اوچ کون اولیور. بو هفته جانم‌ده ، قلیجم‌ده اونك ، هایدی آرش ایلری !

کولونج بر خوفله رجعت ایدن فاطمه قادینك چهره‌سنه قابی‌ی قاپادی . اوتوز بش یاشنه رغماً قلبنك ووجودینك اون سنه اولکی طراوت و شبابیله پارلایوردی . پنجره‌دن پنجره‌یه بر بریمزی کوروب سودیکمز وهنوز قیلیج طاقدینی کونلرده‌کی کنج ضابطك أکلی اوموزلرینه ، پارلاق کوزلرینه عاشق اولان کنج قیز ، ده کیشمشدم. سندن بش یاش بویوك اولان بو قوجه عسکری یانمده بر چوجوق براقان بر سرعتله روحم واسع و مغلق ساحه‌لرده ایلریله‌مشدی . بونکله برابر حیاتمی بسیط ، فقط تحمل ایدلمز بر آتش وخیرچینلقله زهرله‌ین بر آدم حالا بکا پك کوزل دقیقه‌لر یاشاتیوردی .

یالکز پك آلیشقین اولدیغم بو آتشین دقیقه‌لرده بودفعه معتاددن فضله برشی واردی مطلق بن بوقکن مجهول برشی کچمشدی . بیلیوردم که بندن هیچ برشی صاقلامغه مقتدر اولمیان بو آدم بکا هرشیئی سویلیه‌جکدی . آلدانمادم . کلدیکمك اوچنجی آقشامی ایدی . مهتاب واردی . ماجد پنجره‌نك اوکنده ساکت و متفکر طوریوردی ، بن ده اویومغه چالیشیوردم . صانداليه‌سنی یاتاغمه یاناشدیردی ، ألیمی طوتدی ، دوداقلرینه کوتوردی . متردد ، اولدقجه محجوب برسسله :

— بنی عفو ایدرمیسك ؟ دیدی .

استانبولده بولوندیغم مدتجه باکه یاپدیغی بر چاپقینلقدن دولایی بندن عفو دیلیور ظن ایتدم . مسامحه‌کار بر طرزله ألنی اوقشادم . اوحالا اوکنه باقارق :

— آز داها سندن شبهه ایدییوردم ، دیدی . سندن کندیمدن داها زیاده امین اولدیغم حالده بر آی چیلدیرمق درجه‌سنده بر

قیصقانجلق کچیردم .

قلبمی صوئوق بر آجی اوقشادی تجسسله صوردم :

— نەدن ونیچین ؟

— سویلرسەم بنی عفو ایدرمیسك ؟

— بونی وعد ایدەمم ، چونکه سنده بندن شبهه ایدەجك بر حق کورمیورم .

— حقك وار زمین، فقط اوقدر مکتوبلر او نقطەدە اصرار ایدییورلردی که ...

— هانکی مکتوبلر و هانکی نقطەدە ؟

— بر قاچ دانه امضاسز مکتوب ... نم کبی بر عسکرك امضاسی آتقه قورقان آلچاقلرك ایتالرینه اینانماسی أك چوق موجب نفرت دکلمی ؟ فقط بن هپسنی ، هپسنی یاقدم . اضطرابمدە سنك یوزیکی کورنجه کچدی .

ایلك آرزوم بو مکتوبلردە اسممی کیمك یانه قویمش اولدقلرینی صورمقدی ، صوکره ایضاح ایدەمیەجکم بر حس دیلمی باغلادی . سزدیکز ! فقط نیچین ونەدن سز ؟ وجدانمك أك کیزلی کوشەلرینه باقدم : اوراده سزکله بولوندیغم هیچ بر آن وسویلشدیکم هیچ بر سوز یوقدی که أك مشکل بر وجدان ایچین موجب اتهام اولسون ، صوکره قوجەمدن باشقه اقربا آراسنده یکانه کوردیکم ارککدە دەکلدیکز . زوجمك قاردەشلری ایکی کنج ضابط واردی . اونلری بر دیپلومات انجەلکی ایله اداره ایتمسەم قاردەشلرینك قاریسی اولدیغمی اونوتاجق قدر بکا ضعفلری واردی . صوکره عمجه زادەم واردی که ایکی سنه بکا اوزون وشدید بر علاقه ایله أریمشدی . اونیدە آلایله

واخوتکار بر دوستلقله یوله کتیرمشدم . شیمدی دنیاده الك ایی آرقداشدق . فقط سز! سزکله دائماالك تمیز، الك صمیمی بر دوستلقدن آیریلمامشدق . برکون نظرلریکزی صاف بر تقدیر واخوتدن باشقه بر کولکه‌نك کولکه‌لندیردیکنی کورمه‌مشدم .

او حالده نیچین اولا سز خاطریمه کلدیکز؟ صوك دفعه استانبولده ایکن بعضی دوستلریمك نظرلرنده وطورلرنده غریب ایمالر کورمشدم . هله اووه‌ی آننه‌ملك ، یعنی صائمه‌مزك آننه‌سنك طوری پك غریبدی . حیاتمی بدایتندن بری زهرله‌ین بوقادین قارده‌شمك سعادتنی قیصقانیورم کبی کوسترملك ایچین یاپیوردی . حتی بوندن بش سنه اول ، یعنی هنوز اولندیککز وقت بیله بوچیرکین آرزوسنی شهزاده باشنده‌کی کوزه‌ل اویکزه کلدیکم ایلك کون حس ایتدیرمشدی .

— سز طشره‌لرده بویله کوزه‌ل اولرده اوطورمازسکز، ده کلمی قیزم ؟ دیمشدی . .

— طبیعی ده کلمی یا !

— نه فنا قدرك وارمش، یاوروم . سن ده لامع بك کبی برشاعره وعینی زمانده پاراسی چوق برکنجه دوشملیدك . قدر بویا، صائمه هیچ شعره ؛ کتابه اهمیت ویرمزکن باق ناصل بویله شیلره صراقلی برآدمه دوشدی . سنك چوجوقلغندن بری باشك کتابدن قالقماز ، سن چیزمه‌سنی چکدیرن بر عسکره دوشدك .

— بن عسکرمله چوق بختیارم ، دیدم بلکه صائمه‌نك شاعرینی هیچ ده بکنمه‌م .

— اه ویرسین ، یاوروم، فقط لامع بکك صائمه‌یه قارشی نزاکتنی

کورسه‌ك، بر باشی آغریسه صباحه‌قدر اویومیور الك اوفاق آرزوسنه اسیره

— یوق بم عسکرم اویله ده کلدر. اونك سوکیسی صرف شخصنه مخصوصدر. فقط صائمه‌جك ایچین پك ممنون اولدم.

اووه‌ی آننه‌م اوزمان بنی قیصقاندیرامامقدن متولد موفقیتسزلکی ایله قالدی. بر آز صوکره صائمه کوزه‌ل وطومبول چهره‌سیله کلنجه سیاه کوزلرندن نورلو صاچان سعادتنه جداً ممنوندم.

آننه‌سنك فنالغنه رغماً صائمه ایله اوقدر سویشیر، اوقدر بر بریمزی آکلار وهر کدر ومسرتمزی پایلاشیردق که او کون هپ بکا سزك اونی نه‌قدر سودیککزدن بحث ایتدی. آکلادم، صمیمی، درین وفاکار بر شفقت، کوچوك صائمه‌نك سعادتی یاننده شخصیتکزی تماماً برطرف ایدییوردیکز.

او آقشام سزی ایلك دفعه اولارق کورمشدم. بلکه اووه‌ی آننه‌مك کوندوزکی ایمالرینك نتیجه‌سی اولارق غیر اختیاری کندی حیاتمی وماجدی سزکله مقایسه ایتدم. آکلادم که ماجدك بکا قارشی مادی، فقط بر جنت درجه‌سنی آلان ابتلاسی ایله سزك صائمه‌یه قارشی کوستردیککز حمایه‌کار، نزیه عشق آره‌سنده جنت ایله جهنم قدر فرق وار.

صائمه‌یی هیچ بر زمان آرزوسنه رغماً کوی کوشه‌لرینه قاپامازه هیجانلر ایچین حیاتی دیدیکله‌مزدیکز. فقط عینی زمانده ماجدك بوتون وارلغنی قاوزایان، بلکه‌ده ایچنه بر أرکك غیظی قاریشان چیلغینلقلرینی یاپمازدیکز. بلکه بونك ایچین صائمه‌نك سکونت حیاتنه سعادت منوره‌سنه غبطه ایتمدم. حیاتم ابدی بر فیرطینه ایله چکمکه

محکومدی . احتمال بوقدرساکت بر محیطه بیله‌دوشسه‌م ینه‌اطرافمده بر فیرطینه طوپلانیردی . بونم خلقتم اقتضاسی ایدی .

فقط صائمه‌یی نه‌قدرده کیشمش بولمشدم . یوکسک بر روح و فکرك هویتنی القا ایتدیکنی اونك حسلرینی ، دوشونجه‌لرینی عشق فیرچه‌سیله تلوین ایتدیکنی آکلایوردم . هله آقشاملری رومانلریکزك ، اشعاریکزك پلانلرینی اوکا ایضاح ایدرکن اونك آکلایان کوزلرله سزی تعقیب ایتمه‌سنه شاشیوردم . تماماً صائمه‌نك وارلغنه نفوذ ایتمشدیکز : صوکره صائمه‌نك هر حرکتنی مشفق ومدقق برنظرله تعقیب ایدیشکز واردی . کندی کندیمه ماجدی دوشونه‌رك بر آز کولمشدم . او بنم دوشونجه وحسلریمه اوقدر یابانجی ایدی که :

— عمریکزك بوتون دوشونجه‌لرینه صاری صاچلرینك بر تلنی دکیشمه‌م ، دیردی .

حالبوکه سز صائمه‌نك افکارینی تزیید ایچین قومرال صاچلرینك بر چوغنی فدا ایدردیکز ، ده‌کلمی ؟

صوکره سزکله آرامزده فکری بر دوستلق باشلامشدی ؛ وبو دوستلق هیچ بر وقت فکری اولمق خاصه‌سنی غائب ایتمدی . حتی بن حسی عنصری چوق اولان افکاریمی سزدن صاقلامازدم بیله . هپ آرامزده تعاطی ایدیلن افکار ایکی ارکك آراسنده تعاطی ایدیله‌بیله‌جك جنسدندی . بونی بالخاصه بن بویله التزام ایدییوردمده بلکه عمیجه زاده‌م وقاین برادرلرمله داها سربست قونوشوردم . سزکله هیچ بحث ایتمه‌دیکم نازك موضوعلری اونلره سویله‌مکدن چکینمزدم . پك چوق زمان بو احتیاطلری نیچین ایتدیکمی کندی کندیمه صوردم ؟

هر حالده بر ضعف نتیجه‌سیله اولمدیغنه امیندم. نیجه‌یك معززاولان صائمه‌نك سعادتنی اك کوچوك بر بولوطك بیله کولکه‌لندیرمه‌سنه قائل اولامیوردم. هرسنه آکلایوردم که دنیاده اك آز واك کوزه‌ل اولان شی «وفا»در. واك معتنا وتمیز حیاتلر بو «وفا» عنصرینك فقدانندن آلچالیورلر، خیانتلره دوشیورلردی. برکره انسانلرك دماغنه نفوذایدوب کورمك قابل اولسه او وقت اجرا ایدیلمش، ایدیلمه‌مش، متصور، مخیل نه اینجه، نه متنوع، نه مدهش خیانتلر کورولوردی. بونکله برابر بر جاهل قادینك «اووه‌ی آنته‌مك» دیدی‌قودیسیله‌سزکله بنم آرامزده بر شیلر فیصیلدانیور کبی بر شیلر حس ایدییوردم. وزمان کچدکجه اوقدر جسارتم قیریلیوردی که اورته‌ده بر شی اولمادیغی حالده بریسی سزدن بحث ایتسه بنی تحقیر ایدییورلر. حسیله تیتریوردم. بونکله برابر بیلیوردم که سوکیلی قیز بونمه صاریلارق:

— آبلاجغم، سنکله لامع ایچین بویله بر شیئه ناصل ایناتیرم؟ دییه‌جکدی.

حتی صوك دفعه استانبوله اوچ آی قالمق اوزره کلدیکم حالده بر بوچوق آی قالمشدم. چونکه سزك یانکزده بکا برجسارتسزلك کلیور، بیهوده یره باشمه ایتمك اوزره حاضرلانان بو خیانتکار ضربه‌دن قاچیوردم.

ماجدك بو مکتوبلردن بحث ایتدیکی کیجه‌دن اون بش کون صوکره صوك انتشار ایدن منظوم پیه‌سکزك تنقیدینی غزته‌ده کوردم. بیکلرجه نسخه‌سی صاتیلیوردی. تورك ادبیاتنی نهایت اك شعشعه‌دار بر مظفریتله تتویج ایدن مخلد بر اثرك صاحبی اولمشدیکز. بو بنی بر

آز قورقوتدی . بو اثرك موفقیت خارق العاده سی ایله فلاکتم آراسنده بر رابطه حس ایدییوردم . اگر سز علی العاده بر آدم اولایدیکز بو نزه اسناد ایدیلن خیانت حقیقی بیله اولسه زماناه اونوتولاجقدی . هیچ اولمازسه بنی مزارمده راحت براقاجقلردی . حالبوکه بویوك بر شاعرك حیاتنه ـ دوغرو ، یالان ـ ربط ایدیلن قادین اسملری ، بونلر برملتك تاریخنده ، تاریخ ادبیاتنده ابدیاً یاشارلر . ایشته بو فکرله معصوم اولدیغم حالده بیله آتینك بنی بو چیرکین خیانتله یادایده جکنی دوشونه رك تیتریوردم . هله بویوك موفقیتکز احتمال موفق اولامیانلری قیصقاندیراجق ، اونلره حیاتکزده کوچوك برلکه تحری ایتدیره جکدی . وبو فاملیا دیدی قودیسی أللرینه کچرسه سزی تلویث اتمك ایچین همان استعماله شتاب ایده جکلردی . بالکه ده زوجه او امضاسز مکتوبلری یازان او کوچوك و آلچاق قیصقانجلر ایدی .

دوداقلرم اویوپان یاوروملك ایپك صاچلری اوزرنده ، بوتون قابمله بو حقسز و بویوك فجیعهٔ اتهامك اوزرمدن قالقماسی ایچین اوزون وزون دعا ایتدم .

او آقشام ماجد استانبولدن کلن بعضی دوستلرینه قشله ده ضیافت وریپوردی . بن ده کیچ کله جکنی بیلدیکمدن یاتمشدم . آغیرودرین بر اویقو ایله اویومشم .

کیجه یاریسی عذابلی بر حسله اویاندم . ماجدك چهره سی بمبیاض کوزلری قان چاناغی کبی قیزلامش ، بییقلرنده مخوف بر پاریلتی ، أللری آرقه سنده ، أکیلمش یوزمه باقیوردی . اوطه ده بر فنا راقی قوقوسی دویدم . تیتره یه رك دوغرولدم . هیچ ایچکی ایچمه ین ماجد

ناصل اولمش ده ایچمشدی .

ناصل فوق‌العاده حال او قدر طاتلی بر وداعله کیدن آدمی ده کیشدیرمشدی ؟ فنا وفابا بر طوراله آرقه‌سنده صاقلادیغی قامچی‌یی معاینه‌یه باشلادی . فنا بر سسله :

— بو قامچی‌یی ألیزا ایچین آلمشدم . [ألیزا بندن اول سومش اولدیغی بر قیزك اسمیدی که شمدی سوکیلی آتنه او اسمی ویرمشدی .] قسمت باشقه‌سنه ایمش ، دیدی .

غرورمك الیم بر تقلصی ایله دوغرولدم . استخفافکار وجسور :

— بنیمی دووه‌جکسك ؟ دیدم .

أوت ، دیدی .

— نه حقله ؟

— چونکه سن ناموسلی بر قادین اولمقدن قالدك ، حتی انسان اولمقدن ده !

ضبط ایده‌مدیکم بر تهور وعصیانله :

— یالانجی ، مفتری ، دیه حایقیردم .

ماجد بردنبره کری چکیلدی ، ملایمله شن بر سسله :

— قرده‌شنك قوجه‌سی لامعله هیچ بر مناسبتده بولنمادیغنه یمین ایدرمیسك ؟ دیدی .

او وقت بو آلچاقلق قارشیسنده بوتون بوتون کندیمی غائب ایتدم . اون اوچ سنه نه نظرم ، نه‌ده بر کوچوك حرکتمله خیانت ایتمه‌مك ایچین پارچالاندیغم بو آدمك شوامنیتسزلکی بنی شمدی قودورتیوردی .

— ایتمیه‌جکم ، دیدم . بو قدر آلچاق اولدیغنه قائل اولدیغك بر

قادینه ناصل خطاب ایدییورسك ، نه‌ده قلیجك و تفنکك ؟

حالا غرور ، دیدی ، صوکره خیریاتی‌یه بکزه‌ر بر فریادله یاضدقدن صارقان صاچلرمدن طوتدی ، چکدی . سیاه ، ییلانقاوی بر قامچی‌نك قالقدیغنی کوردم . آرتق آجیدن ، فلان قورقمیوردم . چوجوقلغمدن بری اك معزز ومعتنا اهتمامله کوکلره قدر چیقاردیغم غرورم او قدر یارالانمشدی که اوموزلرم قامچی ضربه‌لریله یانارکن بوغازیمه طیقانان آجی ، عاصی بر عزت نفسك صیزیلرینی حس ایتمه‌مك ایچین مادی آجینك زیاده‌لشمه‌سنی تمنی ایدییوردم .

شیمدی اکا اوفاق برباش آغریسنك آجیسنی اك شدید بر حساسیتله دویان بوقادینك عنادکار ومتکبر مقاومتی ماجدی چیلدیرتدی . اولانجه قوتیله قامچی‌یی ایندیردی . اوموزمدن قلبمه کیدن بر آجی ایله کندیمدن کچدم .

بیلمه‌م نه‌قدر زمان خالینك اوزرنده قان آقان مجروح اوموزمله قالمشم .

کیجه‌نك سکوتنی چینلاتان رووولوه‌رك قورو وقطعی طراقه‌سیله اویاندم . ماجد بوتون حیاتنی توصیف ایدن بر عسکر قطعیتیله شقاغندن بینی دلمش ، یاتاقده یاتییوردی .

بوندن صوکره‌سنی بیلییرسکز ، ده‌کلمی ؟ ماجدك النده کویا سزکله نه مناسبتمی ایضاح ایدن بر کاغد بولوندی . کویا استانبولدن خبر ویرمکسزین قاچمام آرتق سزکله مناسبتمزك فامیلیاجه خبر آلنماسندن ایمش . حتی بومکتوب ملعنتنی داها ایلری کوتورییور : سکز سنه چوجوغمز اولمادیغی حالده صائمه‌نك اولنمه‌سندن صوکره چوجغم

اولماسی .... آمان یاربی، سویلیه‌میه‌جکم بوملعون قلم عجبا الك مدهش جانینك خنجرندن داها خیانتکار، داها جانی‌ده کلمیدی ؟ ایشته آیلرجه شبهه ایله أزیلن بسیط بر دماغ ایچین کافی عد ایدیلن دلائل ! پك آز زمانده طربزونه بلکه اخلاقسزلغم انتشار ایتدی . هرکس ماجده آجیدی جنازه‌سنه بوتون شهر کلدی و بنی تلعین ایتدیلر .

ماجد حیاتیله اوده‌دیکی چیلغینلغی ایله بکا کیمسه‌نك یاپامیاجغی فنالغی یاپمشدی . هیچ کیمسه‌دن اثر وفا کورمه‌دیکم حالده الك اوفاق حرکاتمه وفاکار ودوغرو قالمق ایچین نه قدر چالالمشدم . مکافاتی اون اوچ سنه‌لك عمرك الك کوزل زمانلرینی فدا ایتدیکم بر آدمك امنیتسزلکی و بنی ابدیاً تشهیری اولدی . بکا بوقدر محرم اولان بر آدم بینی نه‌دن قدر اینانمازسه کیم اینانه‌جقدی . ایشته بوانتحار شبهه حالنده اولان بر شیئه قطعیت، مطلقیت ویرییوردی . آرتق اسممك، قارده‌شنه خیانت ایتمش ناموسسز بر قادین دییه تاریخه کچمه‌سنی کیم منع ایده‌جکدی .

مثلا عمجه‌زاده‌می ویاخود باشقه‌سنی سوییور دییه قوجه‌م انتحار ایتسه بونك بیله ضرری حیاتمه پایدار اولمیاجقدی . فقط شاعرلامعك حیاتنی یازانلر قاریسنك قارده‌شنی سودیکنی و بوندن دولایی قوجه‌سنك انتحار ایتدیکنی یازاجقلردی . بونی سویلیه‌جکلر، فقط سزی معذور کوستره‌جکلر، و یالکز جه بی مسئول طوتاجقلردی . بن نه یاپمشدم که بو قدر مدهش بر افترایه قربان اولییوردم ؟

سوتوق واستخفافکار، قلبمی بر آل غجیقلایور و محکومیتمك ابدیتنی تکرار ایدییور . ایشته بونك ایچین استانبوله کلمکه بیله نه

جسارتم ، نه آرزوم وار ! خایر ، اجرا ایتمدیکم بر کناه ایچین بنی و چوجوغمی تلعین ایده‌جك ، حیاتی زهرلیه‌جك . بو محیطدن قاچیورم . کیمسه نره‌یه کیتدیکمی بیلمیه‌جك . حیاتم بو زواللی چوجوغی باشقه بر محیطده بویوتمکه صرف ایدیله‌جك . اوکا ، بویودیکی زمان هر شیئی سویلیه‌جکم . فقط بو محیط ، حیاتمی اشکنجه‌یه محکوم ایدن بو محیط بنی بر داها کورمیه‌جك . بو مملکت ایچین بر سر ، بر معما اولوب کیده‌جکم . آرقه‌مدن نه بر دامله کوز یاشی ، نه بر اسف ... بو قدر سودیکم بو مملکتك سوکیلی چوجوقلری ابدیاً بنی تلعین و تحقیر ایده‌جکلر .

آرقه‌مده براقدقلرمدن یکانه معصومیتمی بیلن ، فقط اثباته مقتدر اولامیان سزسکز . سزه بو مکتوبی نیچین یازدیغمی شیمدی ایضاح ایده‌جکم . فقط رجا ایدرم صائمه‌یه کوسترمیکز . چونکه بوتون فامیلیانك ایناندیغی بو افترایه صائمه‌نكده اینانمش اولمق احتمالی وار . و اوکا بیله کندیمی مدافعه ایتمکدن امتناع ایدیورم ؛ فقط اونیده عفو ایدیورم . باقیکز بو یکانه قارداشك حیاتی اللریکزده اولدیغنی دوشونمك بنی براز متسلی ایدیور . شیمدی بو مکتوبده سزه یازمقدن قصدم بر شیئه عزت نفسم متحمل ده کل ، فقط بر کون صائمه‌نكده ـ اکر وارسه ـ بکا قارشی قلبنده‌کی زهرلرك اریدیکنی حس ایتمك ایسترم .

سزه یازیورم ، چونکه بنی عمرمده یکانه آکلایان سزدیکز . و سزکله هیچ یاشامادیغم حالده اون اوچ سنه برابر یاشادیغم آدمدن داها ای بنی طانیدیکز . و بویله بر حرکتك بندن هیچ بر وجهله

صادر اولمایاجغنه ایمانکز وار ، دگلمی ؟ ایشته سیاه روحمده یگانه منور نقطه شیمدی بو ! هر کس بنی ملوث و سیاه بیلیرکن سزك بنی معصوم و پاك حس ایتمه‌کزدر . بر کونده قیزم بنی بویله طانیاجق .

سزه برده صوك بر رجام وار : بونی اولن بر قادینك صوك آرزوسی دییه تلقی ایدیکز ، اولمازمی ؟ سز شیمدی حیاتمده بویله تمیزلیمز بر لکه‌نك ، بنی ابدی بر منفایه بوللایان فلاکتك مسببی اولمقله متأذی و مضطربسکز . ایستیورم که اسمم سزك ایچین بر عذاب ، بر اسف اولماسین ! سزی الك چوق آکلامش ، سزه الك چوق آکلامش ، سزه الك چوق ایناتمش بر روح دییه بنی دوشونیکز ، او قادار .

امین اولکز که باشقه محیطلره سوروکلنه‌رك حیاتمی یاشامغه بکا جسارت ویرن سائقلردن بری قیزم ایسه دیکری سزسکز . تاریخ بنی سزك کناهکز اولارق کوستره‌جك ، فقط سز بنی اوزاق افقلردن مسعودیتکزی ، مساعیکزی تعقیب ایده‌جك ـ زماڭله روحمك صمدانیته‌عصیانی کچرسه ـ ایلك‌دعاسی سزك‌ایچین سماواته یوکسله‌جك بر دوست دییه تخطر ایدیکز . بو قدری سزه یتیشمزمی ؟

طربزون ؛ ٤ نیسان ۱۳۱۵

نرمین ماجد

بورغاز ؛ ۷ مایس ، ۱۳۲٦

عشق فسانه‌لری

عشق فسانه‌لری

١

بابیلونیانك آصمه باغچه‌لری بنم ایچین انشا ایدلمشدی . بن بخت نصرك سوكیلیسی « آشتارت » ایدم . اسمنی طاشیدیغم آلهه قدر كوزه‌لدم ؛ اونك كبی بوتون اركك روحلرینی صید ایدن ایپكدن براغ كیردم . اتكلرمه بر كره باشنی قویان بیچاره‌لر نرمین ایپك تللر ایچنده محو اولورلر ؛ چابالادقجه باغلانیر ، بوغولورلردی . اك اوفاق امرمله ، اك اهمیتسز اشارتمله قانلر دره كبی آقار ؛ انسانلر قویون كبی بوغازلانیر ؛ اك بیوك برمملكت آرزولرمك شكل ولونی آلیر وبوتون بردنیایه حكم ایدن برتاجدار معظم بیاض آیاقلرمك آلتنده اك زبون وعاجز براسیر كبی سورونوردی .

فقط بن بنه ممنون دكلدم ؛ خایر ! ییلدیزلری یاتاق اوطه‌مه عادی برقندیل كبی یاقسه‌لر ، كونش بوتون آتشیله سرایمی ایصیتسه ،

ارض سوديكم چيچكلره بورونمش خصوصی باغچه‌م اولسه كوزمده يوقدی .

چونكه روحمده بر نقطه ، اك درين و حاكم بر نقطه بوشدی . اونی نه شعشعهٔ دارات ، نه بوتون انسانلرك عبوديت وقانلری ، نه‌ده بوتون اجراميله سماوات دولدوراميوردی . چونكه او نقطه‌موجوديتمك اك اينجه ذراتنه قدر سكونت وحظ كتيره‌جك بر وارلق ، بر أش بكليوردی .

بر كون باغچه‌مك اك مزهر ، اك رنكين چيچك بولوطلرينك معطر قوجاقلرنده ياتاركن ارض فلسطيندن مظفراً عودت ايدن عسكرلرك آوازه‌لرينی وسلاحلرينك بابيلونيايی چاك چاك ايدن شاقيرتيلرينی دويدم . شيمدی آياغمك آلتنده نه‌قدر اسير آتشلره ياناجق ، نه قدرينك كوزلری ده‌لينه‌جك ، نه قدرينك ديری ديری دريسی صويولاجقدی ؛ نه اشكنجه‌لر ، نه اضطرابلر ونه آجيلر ترنم ايدن فريادلرله قان‌دره‌لری فيشقيرارق هم آهنك آقاجقلردی ؛ بوتون باغچه‌مك سوه‌رك يتيشديرديكم آل كلينجك تارلالرندن داها آل ، داها آتشين بر رنكله روی‌زمين يقاناجق ، بوياناجقدی !

بلكه‌ده بخت نصر كلوب بكا يكی اشكنجه‌لر صوراجقدی . معبدلرنده ، حياتلرنده ، آلهه‌لرنده اشكنجه‌يه طاپينان بو ظالم وخونخوار قوم بلكه‌ده بنی كنديلرينه دويدورديغم اشكنجه‌لرايچين سوه‌رلردی . بوتون عالمه بر آله كبی اولوم وقان صاچان بخت نصر بيله اشكنجه‌سنی كلير ، بندن آليردی . عالم اوزرنده ، انسانلرك حياتی اوزرنده مطلق بر حكمله حكم سوره‌ن بو حكمدارك بوغازلاديغی تبعه‌سی كبی

بوغازلاندیغنی آنلروارردی . نه‌قدر زمان ، بلاسبب اونك متتوج باشنی قاپیمك اوكنده مرمرلره ووردوردارق ساعتلرجه یارالانمش بر ارسلان کبی کوکره‌تمش ، ایکلتمشدم !

اوکیجه سمایی تقلید ایدن سیاه طاوانك کوموش ، ضیادار ییلدیزلرینی سیر ایدرکن بخت‌نصرك کلدیکنی دویدم . یاواش یاواش سلاحلرینی اوطه قاپیسنه براقدی ، بر ییلان کبی سورونه‌رك بکا دوغرو کلدی :

— « آشتارت ، دیدی . فلسطینده هر شیئی ضبط ایتدم ، مملکتی باشدن باشه یاقدم ، ییقدم . فقط اوراده تك بر روحی ضبط ایده‌مدم . اوده عسکرلرك باشنده‌کی سرسری‌یه بکزه‌ین بر آدم ، کوزلری اولومك هرشکلنه کولن ، شجیع بر روح ! بن اونی ضبط ایده‌مه‌مکه اصلا تحمل ایتمم ! قارشیمده تماماً کندینه مالك اولان بو آدمك کوزلرنده مطلق قورقو کورمك ایسترم . سویله ، اونی ناصل اینجه بر اشکنجه ایله تیتره‌ته‌یم . »

— « یارین اونی حضورمه کتیرسینلر . بن یاپاجغمی بیلیرم . » دیدم .

ایرته‌سی کون « آلتون کونش » دیوان اوطه‌سنه کیتدم . طاوانی ، اوزرینه کونشك شکلی حك ایدلمش مرصع آلتون بر پارچه ایدی ، دیوارلری ایله زمینی زرذی قدرتك صاری آتشیله یانیوردی ؛ بن صاری ساچلرمی آلتون بر فیله‌یه ، صاریشین وجودمی آلتون بر آغه صارارق بو آلتون اوطه‌نك ایچنده ارضك بر داها کوره‌میه‌جکی دبدبه واحتشامله کوزه‌للشدم . الك اینجه ، الك بیوك صنعتكارلرك ایشله‌دیکی

آلتون تختم اوزرنده بکله‌دم . قاپینك مرصع آلتون تللرله ایشلنمش پرده‌سنی سیاه بر أل قالدیردی ، بر آن صوکره بنی اسرائیلك بخت نصردن قورتمایان چوجوغی کیردی .

فقط بن قدرت حسنمدن اوقدر امیندم که ! کونشلره ، معبدلره ، معبودلره سجده ایتمه‌ین الك سرکش روحلر کوزه‌للکمك قارشیسنده یرلره قاپانیر ، طاپینیردی .

بر حیوان دریسنه صاریلمش ، قوللری ، باجاقلرینك بر قسمی کشاده ، اوموزینه یوکدن اورمه بر عبا آتیلمش بر آدم ایچری کیردی . اورته‌دن یوکسك ، متناسب وجودی بابیلونیا قهرمانلرینك سیاه قوردونلر کبی عضلاتی قاباران قاراقوللرینه بکزه‌مه‌مکله برابر ، بوتون وجودینك بیاض ، دوز سطحنده ساکت ومطمئن بر قدرت حس ایدیلیوردی . بر آز یانمش ، بیاض ، اوزون چهره‌سی شیمدی‌یه قدر تخیل بیله ایده‌مدیکم بر روحانیتله چکه‌سنه دوغرو اینجه‌لنیور ، اوموزلرنده قیزیلتیلی ، رنکین صاری صاچلری دالغالانیور ، کوزلرنده ده کیزلرك وسمالرك یشیل ومائی آناتی روحنك آغیر کولکه‌لریله مزج ایتمش بر ضیای رنکین اوقدر سنه‌لر ، اوقدر حیات آراسنده نفوذ ایدیله‌مین بوش نقطهٔ روحمه آقوب دولویوردی .

نه شعشعهٔ دارات ، نه بوتون انسانلرك عبودیت وقانلری ، نه‌ده بوتون اجرامیله سماواتك دولدوراماديغی روحم شیمدی بوتون وارلغمك انساجنه اورولن بر نورله بنی آیدینلاتدی . آرتق نه شعشعهٔ دارات نه انسانلرك عبودیت وقانلری ، نه‌ده بوتون اجرامیله سماوات

واردی ؛ هرشی روحمك ، حسمك كائناتندن سیلینمشدی ؛ براونك كوزلرندن آقان ضیا ، برده بنم روحمده قاباران سعادت مطلقه واردی .

تختمدن ایندم . اونك ثابت وضیادار كوزلرینه‌دوغرو دیزلرمك اوستنده كیتدم . باشمدن آلتون فیله‌بی فیرلاتدم ، یرلره دوشن آلتون صاچلرمله اونك تا ارض فلسطیندن بری طاشلر اوزرنده یاریلارق یوروین آیاقلرینی صاردم .

— « سن‌ده بنم نهایتسز زماندنبری بوش وسنی بكله‌ین روحمی اویله‌جه عشقكك آلتون تللریله صار ! » دیدم .

برزمان جواب ویرمدی ، قونوشدیغی وقتسسنده هنوز وارلغندن خبردار اولدیغم برمعبودك معظم ونجاتبخش رحمتی ایكله‌یوردی .

— « قادین ، دیدی . « یاخووا » سنك روحكه نهایت خطاب ایتدی ، سن‌ده بنی‌اسرائیلك جانلرینی قورتارارق مقابله‌ایت ! »

باشمی قالدیردم ، روحمده ، یكی كلن ، برانقیاد مطلقله :

— « یكی ، دیدم ، فقط بكا برنظر ، اوفاق برنوازش ویرمز - میسك ؟ سنی نه‌قدر ، نه‌قدر زماندن‌بری بكله‌دم . »

اوزون ، یوموشاق اللرینی باشمه اوزاتدی ؛ فقط اوآنده بختنصر كوزلرندن آله‌ولر صاچارق ایچری آتیلدی .

— « بوسرسری‌یی كندیكه عاشق ایتمك ایچینمی حضوركه چاغیردك ؟ قالدیرك . » دیيه كوكره‌دی .

اووقت حس ایتدم‌كه آرتق انسانلر اوزرینه جاری‌اولان بوتون فسونم ، بوتون طلسمم بیتمشدی ؛ وانسانلرده اوینایابیلوب منقاد

ایتدیکم جاناوارلق قارشیسنده عاجز قالمشدم ، بخت نصرك صوك امری اوزماندن خاطرمده قالان صوك شیدی :

— « آشتارنی صاچلرندن آصمه باغچه‌یه آصیکز ، اولاد اسرائیلی اونك کوزلری آلتنده بوغازلاییکز ! »

۲٤ تشرین‌اول ، ۱۳۲٦

٢

هندستانك اك كوزل رقاصه‌سیدم . كوچوك وجودم سیلان انجیلرینك قرەم ، یوموشاق دونوقلنی ایله اسمردی ؛ اك كوچوك وضع هند قاپلانلرینك خیانتكار ، سیال حركتلرندن دها فسونكاردی ؛ عضله‌م اك زهرناك ، فقط اك دلنشین چورینتیلرله قیوریلان ییلانلر كبی دالغالانیردی . حركتك شعرینی بوتون بدایعیله وجودنده جمع ایتمش بر مخلوقدم . چیپلاق آیاقلرمك هر اوچوشنی نغمه‌لریله تعقیب ایدن آیاقلرمده‌كی خلخاللر ، بعضاً چالاك آچیلان قوللرمده‌كی بیله‌زیكلر وجودمك بوتون آهنك رقصنه ، نغمه‌كار ومترنم ، اشتراك ایدرلردی . ارضك بوتون عشقی ، طبیعتك بوتون كوزەللكلری كوچوك وجودمك رقصنده اك ناشنیده ، اك اولدوروجی ، اك پرحیات اوضاعیله تیترەر ، یاشاردی ،

صوكره اوقدر كوزەل برباشم واردی‌كه ! اك كوچوك عضله‌سنك اك خرده حركتنده شعر وآهنك یاشاتان اسمر وجودمه قوجاق قوجاق سیاه ، جانلی ایپكلر صاچاردی . باصیق آلنمك آلتنده ، یاز

آقشاملری اورمانلرك قویتو ، نفتی کوللرینه أشلریله صو ایچمکه اینن غزاللرك نمناك ، بویوك ، قدیفه کوزلری پارلاردی . الك حارمملکتده آچابیلن الك قویو قیرمیزی برقارانفیل کبی آچیلان دوداقلرمك آراسنده الك مجلا ، منتظم بیاض دیشلرم واردی .

بوتون هند بنی بر رقص الٓهه‌سی کبی تبجیل ایدردی . الك ، بویوك راجاللرك حضورنده اوینامشدم . آووج آووج اوزرمه آتیلان انجیلر ، یاقوتلر ، پیرلانطه‌لر آرتق رقص ایدرکن وجودمی اورتن تولّلری ایشله‌یه‌بیله‌جك قدر مبذولدی .

فقط بن بونه ممنون دکلدم . روحمده نه‌بوقدر کوزه‌ل وجودمك ، نه‌ده بوقدر فسونکار ، صیجاق مملکتك ایصیتامادیغی بارد بر نقطه واردی . اورمانلرده فیللرك ، پیلانلرك ، کرکدنلرك ، تمساحلرك ، غزاللرك ، کهیکلرك ارضك قیزغین آتشندن جداللرینی اونوتدقلری جهنمی کونلرده‌بیله اونقطه بارد ایدی .

بوتون ارض الهولر صاچان حرارتنی ، بوتون سما صاری نفسنی ذیروحلری‌بایلتان بواسرارانکیز مملکتده اوفلرکن بن بنه اوشوردم . چونکه قادین روحلرینك یکانه کونشی ، عشق ، روحمه دوغمامشدی . چونکه قادین روحلرینك مظلم فضاسنی آیدینلاتاجق سوکیلی نظر ییلدیزلری هنوز قارا بولوطلر آرقه‌سنده ایدی .

بر کون « ویشنو » یه روحمك قارانلغنی ، برودتنی سویله‌مك واوندن ضیا وآتشی تمنی ایتمك ایچین معبده کیرمشدم . معبدك لوش درینلکلرندن ، انجه وجودی ، ایکی‌سیاه‌آتش کبی پارلایان کوزلریله یکی بر وارلغك بکا دوغروکلدیکنی کوردم . قیافتی مقدس بر برهمن

اولدیغنی سویلیوردی . فقط کوزلری سیاسی ، آله‌ولری سیاه ارلان مدهش برر آتشدی . او آنده اونك مظلم ، نمناك روح منفذلرندن روحمك بارد نقطه‌سنه بر کونش ، عشق کونشی دوغدی ، واو آنده ارضك ، بو جهنمی اقلیم ایله بیله نجه ایصیناما‌یان ذراتی طوتوشدی. سما ییلدیزلری ، قضا اوزاقلقلری ، ارض اورمانلری ، ذیروحلری وبوتون معظم صو وطوپراقلریله یاندی ذره‌سی بیله برصوڭومامق اوزره عشقك کونشیله . یاندم . آرتق هرشی ، عالم وبن یاشانر بر آتشدن باشقه برشی دکلدك .

فقط او، روحندن کوندردیکی برشراره ایله عالمی یاقدقدن صوکره روحنك منفذلرینی وقور کوزقاپاقلریله اورتدی؛ چیقدی ، کیتدی .

اوزون ویاقیجی یاز کیجه‌لرنده ارضك صیجاق سینه‌سنده بن ده آرتق نجوم وآتشناك یاشاردم ؛ اونك سینه‌سی ، بوتون آغاچلریله ، کوللریله وعجیب مخلوقلریله عشقی چاغیراوق ضربان ایدرکن بن ده موجودیتمك هر تنفسیله ، هرآن حیاتیله اونکله هم آهنك یاشاردم .

آرتق هر کون معبدك قاپیسنده اوندن برنظر دیلنه‌رك سورونیوردم. فقط او اصلا ، اصلا بکا باقمیوردی . اونك بوتون کائناتی عشق کونشیله سوزان وفروزان ایدن بر نظرینك یاننده الك مستثنا قیزیلقلریله پارلایان یاقوتلر ، الك خیانتکار یشیل نظرلرله یانان زمردلر ، کوزلری وکوکللری قاماشدیران انجیلر وبیرلانطه‌لر هپ صوڭوق ، رنکسز وجانسزدی . اونلری برر برر « ویشنو » یه کوتوردم اونك قلبندن بکا بر ذره آتش ویرمه‌سی ایچین سرایلر وقلبلر صاتین آلان بوشیلرك هپسنی

آلهه‌نك آیاقلری آلتنه سرپدم ، فدا ایتدم . فقط نه بر نظر ، نه بر نوازش ! . . .

حرارتك دنیایی قاووردیغی ، طوپراقلر صوسزلقدن چاتلامش بر بر آچیلمغه ، پیریلدامغه باشلامشلردی . اوزاقدن اورمانك بویوك مخلوقلری خومورداپور ، ایکله‌یوردی . معبدك اوچ آرشون اوته‌سندن بویوك بر بوآ یبلانی قیوریلارق کچدی ، کیتدی . آی ، صاری بر معدن لوحه کبی سیاه داملرك اوستندن چیقارکن اونك آیاق سسلرینی ایشیتدم . معبدك قاپیسنه کلنجه ایلرییه‌دم ؛ بمله کلمسنی سویله‌دم . او ، بر آن متردد ، اطرافنه باقیندی ؛ صوکره بودار سوقاقدن قورو میدانلغه وداها اوته‌ده اورمانك مظلم ، معظم آغاچ خطنه دوغری ایلرله‌ین ایشیغی تعقیب ایده‌رك یورودی . شیمدی اطرافنده هر کس ، هر شی بایغین صوصمشدی . .

میدانلقده او ، معظم بر آغاجه دایاندی ، طوردی .

— « قادین ، سویله ! دیدی ، توللر ، زینتلر ، ملکلرله روحی صید ایدن بر کناه فسون وجاذبه‌سیله قلبمی چاغیرییورسك ، کوزلرکدن نامتناهی حس وعشق نورلری روحمك هیچ بر لذت ایله کیرلنمه‌مش پاك ونزیه درینلکلرینه دالیور ، واو راده کندیمده وارلغی انکار ایتدیکم بشری آرزولری تنویر ایدییور . بندن نه ایستیورسك ؟ »

آی شیمدی اورمانك سیاه خطی اوزرینه دوغرو آقوب کیدرکن باشمزك اوستنده آلهه‌لرك عشقمزی تنویر ایچین یاقدیغی آلتون فنار مشکی روحانی ضیاسیله اطرافمزی ییقایوردی . بن جواب ویرمدم . آیك نوری آلتنده صاریمتراق ، شفاف بر شعاع پرفسون

ایله تیتره‌ین تولر ایچنده اوکا اك اوزون ومهارتکار رقصمله عشقمی سویلیوردم .

شیمدی قوللرم، کوزه‌ل وجودم ضیادار اورتولرمله برابر روحمده اوکا اك بلیغ واك آهنکدار تجلیاتیله رقص ایدییوردی . بن بوواسع میدانك صاری ویالکز ضیاسنده آیك بر پارچه‌سی ، بیاض بر پریسی کبی روحمك بوتون آلامنی ، بوتون اذواقنی اوضاعمك اشعاریله افاده ایدرکن اونك‌ده سیاه کوزلرینك تابشیله بکا دوغرو آقوب کلدیکنی حس ایتدم ، داها یقین ، داها یقین ...

فقط تام بو آنده درین بر خومورتی ، تهدید آمیز نهایتسز بر خیرلتی ایشتدم ؛ دوندم .

شیمدی چیپلاق آیاقلری ، سیاه چهره‌لری ومخوف کوزلریله بر سورو خلقك بزه دوغرو کلدیکنی کوردم . هر آن دها مخوف وتهدیدکار سسلرله ، داها غضوب نظرلرله یاقلاشدیلر . کیجه‌نك کوموش رنکلی سکوتنده قودورمش بر سس حایقیردی :

— « مقدس بر آدمی باشدن چیقاردی ، او ، بر جادی بر روح منحوسدر . آلیکز اونك کناهلرینی آتشده یاقالم . »

یانیه ؛ ۸ کانون اول ، ۱۳۲۶

صوك

اجزاسی **٥٠** مجلدی **٧٥** غروش

٣٠	داغه چیقان قورد	خالده ادیب خانم
٦٠	آتشدن کوملك	» »
٢٥	رائقك آننه‌سی	» »
٧٥	خندان	» »
٥٠	یکی توران	» »
٥٠	خراب معبدلر	» »
٥٠	سویهٔ طالب	» »
٧٥	صوك اثری	» »

١٥	منور	کزیده صبری خانم
٥٠	أولمش برقادینك اوراق متروکه‌سی	» »
٥٠	ندرت	» »
٥٠	بیان کلی	» »

٥٠	سیسلی کیجه‌لر	خالده نصرت خانم
٢٥	خانم مکتوبلری	» »

٥٠	آزاده [پیه‌ر لوتی‌دن ترجمه‌در]	خندان لطفی خانم